

RAPP

Cursus voor het theoretisch examen rijbewijs B

Deze PDF bevat **alle noodzakelijke theorie om je optimaal voor te bereiden op het theoretisch rijexamen** voor rijbewijs B in België. Alle verkeersregels, uitzonderingen en aandachtspunten die je moet kennen, zijn in deze cursus overzichtelijk en begrijpelijk uitgelegd.

Maar theorie alleen is niet genoeg – **oefenen is essentieel** om te slagen. Wil je oefenen met examenvragen? Surf dan naar www.rapp-app.com en ontdek hoe goed je de leerstof beheerst. Je krijgt onmiddellijk feedback én je ziet op welke onderdelen je nog moet bijstuderen.

Succes met je voorbereiding!

RAPP

Hoofdstuk 1: De Openbare Weg en Verkeersinfrastructuur

• 1.1 De openbare weg en de verschillende soorten terreinen	3
• 1.2 Onderdelen van de openbare weg	4
• 1.3 De rijbaan en maximale snelheid	6
• 1.4 Verdeling in rijstroken en busstroken	7
• 1.5 Verkeerslichten en verkeersborden	9
• 1.6 Bijzondere situaties op de rijbaan	16

Hoofdstuk 2: Weggebruikers en Specifieke Regels

• 2.1 Wie zijn de weggebruikers?	23
• 2.2 Regels voor bestuurders van voertuigen	26
• 2.3 Regels voor fietsers en bromfietsers	30
• 2.4 Regels voor voetgangers en voetgangerszones	36
• 2.5 Specifieke verkeersregels voor prioritaire voertuigen, trams en bussen	39

Hoofdstuk 3: Rijgedrag en Snelheden

• 3.1 Snelheidslimieten op verschillende wegen	43
• 3.2 Inhalen en kruisen van voertuigen: regels en verboden situaties	47
• 3.3 Het vormen van een reddingsstrook en ritsen	55
• 3.4 Gebruik van verlichting	57

Hoofdstuk 4: Voorrang en Kruispunten

• 4.1 Voorrang van rechts	60
• 4.2 Voorrang op kruispunten en rotondes	62
• 4.3 Voorrang bij afslaan	67
• 4.4 Verboden en verplichte rijrichtingen	70

Hoofdstuk 5: Praktische Rijvaardigheden

• 5.1 Het invoegen en verlaten van autosnelwegen	75
• 5.2 Parkeren en stilstaan	77
• 5.3 Regels voor lading en afmetingen van voertuigen	83
• 5.4 Voertuigen met aanhangwagens	84

Hoofdstuk 6: Defensief en Veilig Rijden

• 6.1 Wat is defensief rijden?	86
• 6.2 Veilige volgafstand, reactietijd, remafstand en stopafstand	89
• 6.3 Banden, ABS en slipgevaar	92
• 6.4 Veilig gedrag in tunnels	94
• 6.5 Veiligheidsgordels en kinderzitjes	96

Hoofdstuk 7: Noodprocedures en Ongevallen

• 7.1 Wat te doen bij pech (gebruik van pechstroken, fluohesje, gevarendriehoek)	98
• 7.2 Handelen bij ongevallen zonder en met gewonden	101
• 7.3 Alcohol- en drugscontroles: ademtest, ademanalyse, bloedproef	103
• 7.4 Wat te doen bij smog- of andere speciale verkeerssituaties	105

Hoofdstuk 8: Bijzondere Verkeersregels en Sancties

• 8.1 Bevelen van bevoegde personen	108
• 8.2 Overzicht van straffen en boetes bij overtredingen	110
• 8.3 Technische kennis van de auto	114

Hoofdstuk 9: Overzicht borden

120

1

De Openbare Weg en Verkeersinfrastructuur

Hoofdstuk 1.1: De openbare weg en de verschillende soorten terreinen

Een **openbare weg** is een weg die vrij toegankelijk is voor iedereen en waarop de verkeersregels van toepassing zijn. Dit kan een straat, snelweg, brug, tunnel, plein of pad zijn. Op de openbare weg is het voor **iedereen verplicht om de verkeersregels te volgen**, zodat veiligheid en doorstroming worden gegarandeerd. De openbare weg wordt verdeeld in onderdelen, zoals de rijbaan, het fietspad, de berm en het voetpad (zie hoofdstuk 1.2).

Openbaar terrein is toegankelijk voor het publiek, maar enkel met een specifieke reden, zoals de parking van een winkel of een benzinestation. Hoewel het niet volledig openbaar is, gelden hier nog steeds verkeersregels. Bij overtredingen kunnen er boetes opgelegd worden.

Een **niet-openbaar terrein** is een afgesloten gebied waar je enkel mag rijden als je hiervoor toestemming hebt, zoals een oefenterrein van een rijschool of een privaat parkeerterrein. Hier gelden de verkeersregels doorgaans niet, maar zware overtredingen zoals gevaarlijk rijgedrag kunnen alsnog bestraft worden.

De **privaatweg** wordt steeds aangeduid met het bord "Privaat". Hier geldt het verkeersreglement niet, tenzij het een weg is die door iedereen gebruikt mag worden (vb privaatweg in bezit van een vrij toegankelijke winkel).

De **bebouwde kom** is een gebied dat officieel wordt aangeduid waar voornamelijk huizen, winkels en andere bebouwing dicht bij elkaar staan. Het begin van de bebouwde kom wordt aangegeven met een wit verkeersbord met de naam van de plaats, en het einde wordt aangegeven met een wit bord met een diagonale rode streep.

! Aandachtspunt

het gele bord met rode rand geeft enkel **het administratieve begin** van een gemeente aan en heeft geen invloed op de verkeersregels. Alleen het witte bord is bepalend.

Rupelmonde

Hoofdstuk 1.2: Onderdelen van de openbare weg

Een **openbare weg** bestaat uit verschillende onderdelen die elk hun eigen functie vervullen en waarvoor specifieke regels gelden. Het is belangrijk om deze onderdelen te kennen om correct en veilig gebruik te maken van de openbare weg.

1. De rijbaan

De **rijbaan** is het verharde gedeelte van de weg dat bestemd is voor gemotoriseerd verkeer zoals auto's, vrachtwagens en motorfietsen. Hier geldt de algemene regel dat bestuurders zoveel mogelijk rechts moeten rijden, tenzij anders aangegeven door borden of markeringen. Bestuurders dienen altijd op hun eigen rijstrook te blijven, behalve bij inhalen of indien verkeersborden anders aangeven. Wanneer er geen fietspad aanwezig is, mogen fietsers en tweewielige bromfietsen ook gebruik maken van de rijbaan.

2. Het fietspad

Het **fietspad** is een speciaal aangelegd deel van de openbare weg, bestemd voor fietsers en bromfietsers klasse A. Het fietspad wordt aangeduid met een bord of door wegmarkeringen. Fietsers zijn verplicht het fietspad te gebruiken als het aanwezig is. Voertuigen mogen niet op het fietspad rijden, stilstaan of parkeren.

3. Het voetpad

Het **voetpad** is het verharde gedeelte dat specifiek bedoeld is voor voetgangers. Het bevindt zich meestal naast de rijbaan en is vaak afgeschermd van het gemotoriseerde verkeer. Het is verboden voor bestuurders van voertuigen om op het voetpad te rijden, stilstaan of parkeren.

4. De berm

De **berm** is het onverharde of verharde gedeelte naast de rijbaan. Het wordt vaak gebruikt door voetgangers wanneer er geen voetpad beschikbaar is. In landelijke gebieden is de berm soms de enige optie voor voetgangers. Voertuigen mogen hier alleen in uitzonderlijke situaties rijden of parkeren (vb bij noodparkeren of wanneer het noodzakelijk is om de verkeersveiligheid te waarborgen.).

Hoofdstuk 1.3: De rijbaan en maximale snelheid

De rijbaan is het verharde deel van de weg waar gemotoriseerd verkeer zich voortbeweegt. Het correct gebruik van de rijbaan en het respecteren van de snelheidslimieten zijn cruciaal voor een veilig wegverkeer.

1. Waar moet je rijden op de rijbaan?

Bestuurders moeten **zoveel mogelijk rechts rijden**. Rijden in het midden of links mag alleen bij inhalen of als borden, markeringen of de verkeerssituatie dat voorschrijven. Na het inhalen moet de bestuurder weer naar de rechter rijbaan terugkeren. Onnodig links rijden of de rijbaan blokkeren is een verkeersovertreding.

De maximale snelheid op een weg varieert afhankelijk van de locatie en het type weg:

- **In Vlaanderen:** De maximumsnelheid op gewone wegen buiten de bebouwde kom is 70 km/u.
- **In Wallonië:** De maximumsnelheid op gewone wegen buiten de bebouwde kom is 90 km/u
- **In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest:** De maximumsnelheid op gewone wegen is 70 km/u. Binnen de bebouwde kom geldt een maximumsnelheid van 30 km/u.

Verkeersborden kunnen afhankelijk van de situatie een lagere of hogere snelheid voorschrijven, zoals bij een zone 30 of in de buurt van scholen. Bestuurders zijn verplicht de aangegeven snelheid op de borden te respecteren. Voor meer info over maximale en minimale snelheden zie hoofdstuk 3.1.

2. Gevolgen van te snel rijden

Snelheidsovertredingen worden strikt bestraft. Voor bestuurders met een **definitief rijbewijs B** wordt een overschrijding van de limiet met meer dan 40 km/u bestraft met een verval van et recht om een motorvoertuig te besturen, dat varieert van ten minste acht dagen tot maximaal vijf jaar. Bestuurders met een **voorlopig rijbewijs B** riskeren bij een ernstige snelheidsovertreding om opnieuw zowel het theorie- als praktijkexamen af te moeten leggen. Voor meer info over straffen en boetes zie hoofdstuk 8.2.

Hoofdstuk 1.4: Verdeling in rijstroken en busstroken

De rijbaan wordt vaak opgedeeld in rijstroken om het verkeer in goede banen te leiden. Daarnaast zijn er speciale stroken, zoals busstroken, die gereserveerd zijn voor specifieke weggebruikers.

1. Rijstroken

Rijstroken worden doorgaans gescheiden door witte lijnen, die onderbroken of doorlopend kunnen zijn. Bestuurders moeten hun rijstrook volgen totdat een rijstrookwissel nodig is, bijvoorbeeld om in te halen of van richting te veranderen. Het is verboden om over een doorlopende witte lijn te rijden, maar het overschrijden van een onderbroken witte lijn is wel toegestaan.

2. Pijlen op rijstroken

Op kruispunten kunnen pijlen op het wegdek de rijrichting aangeven. Bestuurders moeten de rijstrook kiezen die overeenkomt met hun rijrichting, en deze pijlen zijn bindend.

3. Snelheidslimieten op rijstroken

Snelheidslimieten kunnen ook direct op de rijstrook worden aangegeven, bijvoorbeeld met cijfers die op het wegdek zijn geschilderd. Deze markeringen hebben dezelfde wettelijke kracht als verkeersborden en moeten door bestuurders strikt worden nageleefd.

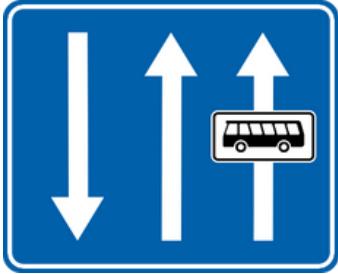
4. Rijstrookvermindering

Wanneer een **rijstrook verdwijnt**, bijvoorbeeld door wegwerkzaamheden of een obstakel, wordt dit aangeduid met een pijl op de rijstrook. In geval van sterk vertraagd verkeer is ritsen dan verplicht. Dit betekent dat bestuurders op de vrije rijstrook beurtelings voorrang moeten geven aan één voertuig van de rijstrook die ophoudt. Ritsen zorgt voor een vlotte doorstroming van het verkeer bij rijstrookvermindering. Belangrijk hierbij is dat bestuurders op de rijstrook die ophoudt, doorrijden tot het einde van de strook voordat ze invoegen. (zie hoofdstuk 3.3)

5. Busstroken

Een busstrook is een speciale strook gereserveerd voor bussen en, waar aangegeven, voor taxi's, fietsen of bromfietsen. De busstrook is gemarkeerd met brede witte onderbroken strepen en het verkeersbord F17. **De busstrook is een onderdeel van de rijbaan.**

Sommige andere voertuigen, zoals taxi's, fietsen of motorfietsen, mogen de busstrook gebruiken, maar enkel wanneer dit expliciet vermeld wordt op (onder)borden of door symbolen op de busstrook zelf. Bestuurders van gewone voertuigen mogen **niet op de busstrook rijden**, stilstaan of parkeren, behalve op de laatste meters voor het kruispunt, wanneer zij deze nodig hebben om af te slaan.

Hoofdstuk 1.5: Verkeerslichten en verkeersborden

Verkeerslichten en verkeersborden zorgen voor een veilige en vlotte doorstroming van het verkeer. Ze geven belangrijke informatie over wat er in verschillende situaties van weggebruikers wordt verwacht. In dit hoofdstuk bespreken we de belangrijkste verkeerslichten en borden en hoe je hier correct op reageert.

1. Verkeerslichten

Verkeerslichten reguleren het verkeer op kruispunten, zebrapaden en overwegen. Ze bepalen wie voorrang heeft en wie moet stoppen, wat essentieel is om conflicten en ongelukken te voorkomen.

Ronde verkeerslichten voor voertuigen

- **Groen (onderaan):** Je mag doorrijden, maar wees altijd alert op andere weggebruikers die mogelijk onverwachts oversteken of zich vergissen.
- **Oranje (midden):** Dit licht betekent dat je moet stoppen, tenzij je al zo dicht bij het kruispunt bent dat abrupt stoppen gevaarlijk zou zijn. In dat geval mag je doorrijden.
- **Oranje knipperlicht (midden):** Een oranje knipperlicht vervangt soms het groene licht, wat betekent dat je mag doorrijden, maar extra voorzichtig moet zijn en de geldende voorrangsregels, zoals voorrang van rechts, moet volgen.
- **Rood (bovenaan):** Stoppen is verplicht. Door rood rijden is een zware overtreding die tot ernstige ongelukken kan leiden.

Deze lichten moeten steeds rechts van jou staan, maar mogen in het midden en links herhaald worden. Als de lichten niet aan **jouw rechterkant** staan, hoef je er geen rekening mee te houden. Een stopstreep dwars over het rijvak geeft aan waar je moet stoppen, wanneer het verkeerslicht rood brandt. Is er geen stopstreep, dan mag je niet verder rijden dan tot aan het verkeerslicht.

! Aandachtspunt

Ook al brandt het verkeerslicht groen, mag je het kruispunt niet oprijken als je niet zeker weet dat je het **volledig kunt oversteken zonder vast te komen staan**. Dit voorkomt dat je het kruispunt blokkeert voor ander verkeer.

! Aandachtspunt

Wanneer de verkeerslichten defect zijn gelden de gewone voorrangsregels op het kruispunt.

2. Verkeerslichten met pijlen

Verkeerslichten kunnen pijlen bevatten die aanduiden in welke richting je mag rijden. Een groene pijl naar rechts of links betekent dat je in die richting mag afslaan, zelfs als het ronde licht rood is voor de rest van het verkeer. Deze pijlen helpen om het verkeer vlotter te laten verlopen. De kleuren van deze pijlen hebben dezelfde betekenis als de ronde lichten.

! Aandachtspunt

Wanneer de pijl op groen staat, mag je het kruispunt oprijden. Je moet echter voorzichtig zijn en voorrang geven aan weggebruikers die wettelijk voorrang hebben, zoals voetgangers met groen licht of bestuurders die al op het kruispunt rijden.

3. Verkeerslichten voor voetgangers en fietsers

Voetgangers- en fietserslichten gebruiken ook groen en rood, en in enkele gevallen oranje, om aan te geven wanneer het veilig is om over te steken. Voetgangers moeten wachten tot het licht groen wordt, en bestuurders moeten voorrang geven aan voetgangers die oversteken op een groen voetgangerslicht. Een verkeerslicht met een voetgangerssilhouet geldt uitsluitend voor voetgangers, terwijl een licht met een fietssilhouet bedoeld is voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen.

4. Lichten bij een overweg

- Knipperend wit licht**

Als je een overweg nadert en het witte licht knippert, mag je de overweg oprijden.

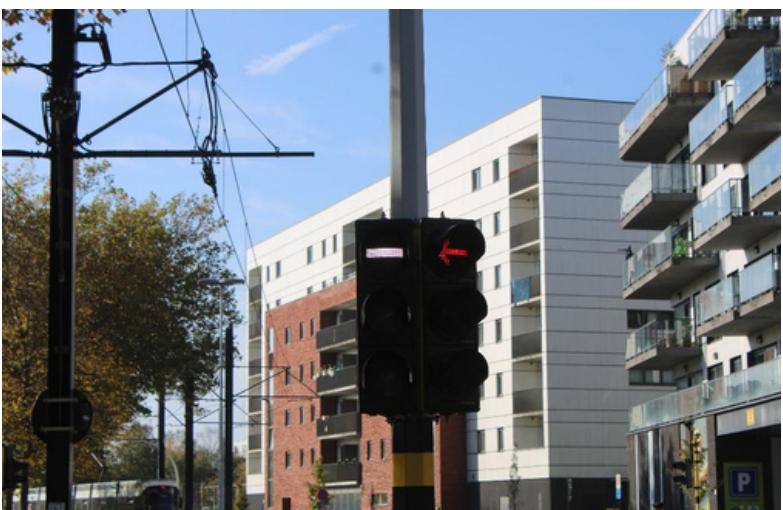
- Rode knipperende lichten**

Beurtelings knipperende rode lichten geven aan dat niemand de overweg mag oversteken, inclusief voetgangers. Bij deze lichten zal je ook steeds een geluidssignaal horen en zullen de slagbomen naar beneden gaan. Het is een ernstige overtreding om nog snel over een overweg te rijden terwijl het geluidssignaal klinkt. Dit kan leiden tot de onmiddellijke intrekking van je rijbewijs.

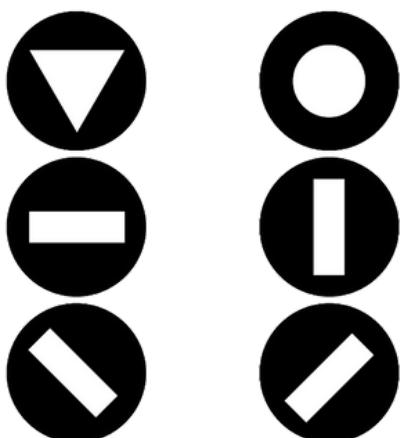
5. Lichten voor trams

Trams hebben hun eigen speciale verkeerslichten.

Betekenis van de tramlichten

- Een **omgekeerde driehoek** heeft dezelfde betekenis als een groen licht.
- Een **cirkel** staat gelijk aan een vast oranje licht.
- Een **horizontale balk** betekent hetzelfde als een rood licht.
- Een **verticale balk** geeft toestemming om alleen rechtdoor te rijden.
- Een **schuine balk naar links** geeft toestemming om alleen naar links af te slaan.
- Een **schuine balk naar rechts** geeft toestemming om alleen naar rechts af te slaan.

6. Opstelvak

Bij sommige lichten is er een opstelvak speciaal voor fietsers en tweewielige bromfietsen.

- **Auto's** moeten stoppen bij de eerste stopstreep (de streep die ze het eerst tegenkomen) als het verkeerslicht rood wordt. Op die manier laten zij het opstelvak vrij.
- **Fietsers en tweewielige bromfietsen** moeten stoppen bij de tweede stopstreep, die dichter bij het kruispunt ligt. Zij gaan zo in het opstelvak staan.

7. Verkeersborden

Verkeersborden zijn onderverdeeld in verschillende categorieën, elk met een specifieke functie en betekenis. Het correct begrijpen en naleven van deze borden is cruciaal voor veilig rijden. Zie hoofdstuk 9 voor een volledig overzicht van alle verkeersborden.

- **Gevaarsborden:**

Deze borden hebben een driehoekige vorm met een rode rand. Ze waarschuwen voor mogelijk gevaar zoals bochten, wegversmallingen, of oversteekplaatsen voor voetgangers. Een voorbeeld is het bord dat waarschuwt voor een oversteekplaats voor fietsers, dat 150 meter voor de oversteek wordt geplaatst.

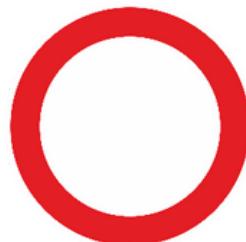
- **Gebodsborden:**

Deze borden zijn rond met een blauwe achtergrond en geven aan wat je moet doen, zoals rijden in een bepaalde richting of gebruik maken van een verplichte rijstrook. Een voorbeeld is het bord dat aangeeft dat je een bepaalde richting op moet rijden (rechtdoor, links of rechts).

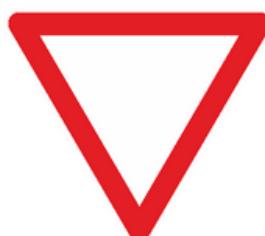
- **Verbodsborden:**

Deze borden zijn rond met een rode rand en geven aan wat niet is toegestaan, zoals inrijden in een verboden richting, parkeren of stilstaan. Een voorbeeld is het verbodsbord voor het betreden van een bepaalde rijrichting, vaak gebruikt in eenrichtingsstraten.

- **Voorrangsgeboden:**

Voorrangsgeboden regelen wie voorrang moet geven en wie voorrang heeft. Een voorbeeld is de omgekeerde driehoek die betekent dat je voorrang moet verlenen aan alle andere weggebruikers.

- **Aanwijzingsborden:**

Deze vierkante borden geven nuttige informatie aan bestuurders, zoals de locatie van een parkeergarage, ziekenhuis, of eenrichtingsverkeer. Ze zijn vaak blauw of wit en helpen je bij het navigeren in het verkeer.

8. Onderborden

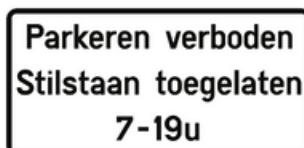
Een onderbord is een bord dat onder een verkeersbord hangt en aanvullende informatie geeft. Het onderbord verduidelijkt wat het verkeersbord betekent, wie erdoor wordt beïnvloed of wanneer het van toepassing is. Het onderbord is altijd verbonden aan het **verkeersbord erboven**.

Onderborden kunnen verschillende zaken aangeven, zoals:

- **Uitzonderingen:** bijvoorbeeld "uitgezonderd fietsers" of "uitgezonderd plaatselijk verkeer"

- **Tijdslimieten:** zoals "enkel geldig van 7:00 tot 19:00".

- **Afstanden:** bijvoorbeeld "geldt over de volgende 2 km".

! Aandachtspunt

Verkeerslichten hebben voorrang op verkeersborden wanneer ze in werking zijn. Bij werkende verkeerslichten volg je altijd de signalen van het licht, ook als een verkeersbord iets anders aangeeft. Wanneer de lichten niet werken (bijvoorbeeld bij een knipperend oranje licht), gelden de verkeersborden en algemene verkeersregels.

Hoofdstuk 1.6: Bijzondere situaties op de rijbaan

Bijzondere situaties op de rijbaan verdienen extra aandacht en vereisen aangepaste rijtechnieken. Dit hoofdstuk behandelt enkele van deze situaties, zoals rijden op middenrijbanen, omgaan met verdrijvingsvlakken, en regels voor specifieke zones.

1. Middenrijbaan

Een middenrijbaan is een smalle weg waarbij het verkeer wordt gedwongen in het midden van de rijbaan te rijden. De breedte van de middelste rijstrook laat niet toe dat twee voertuigen elkaar kruisen. Deze rijbaan is aan beide zijden afgebakend met onderbroken witte lijnen. De stroken naast de middenrijbaan zijn bestemd voor zwakke weggebruikers, zoals fietsers, bromfietsers klasse A, en voetgangers.

Regels voor middenrijbanen

- Bestuurders moeten in het midden van de rijbaan rijden om voldoende ruimte te laten voor fietsers en voetgangers op de zijdelingse stroken.
- Als twee voertuigen elkaar moeten kruisen, mogen ze tijdelijk uitwijken naar de zijdelingse stroken, op voorwaarde dat ze de zwakke weggebruikers niet hinderen.
- Parkeren op de middenrijbaan is verboden. Stilstaan op de zijdelingse stroken is enkel toegestaan als de berm niet breed genoeg is.

De maximumsnelheid op wegen met een middenrijbaan is in heel België beperkt tot **70 km/u.**

2. Verdrijvingsvlak

Een verdrijvingsvlak is een vlak gemarkerd met schuine witte strepen. Ze worden vaak gebruikt bij wegversmallingen, splitsingen of verkeerswisselaars om het verkeer te geleiden.

Regels voor verdrijvingsvlakken

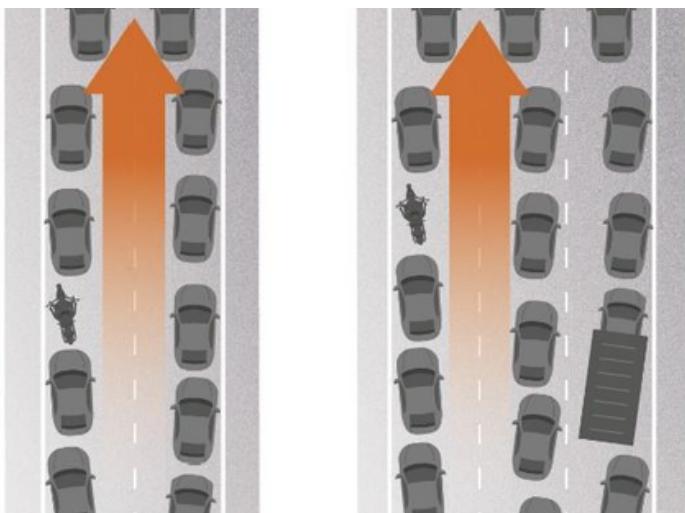
- Bestuurders mogen **niet** over een verdrijvingsvlak rijden of het gebruiken om te parkeren of stil te staan.
- Bij tijdelijke wegomstandigheden, zoals wegwerkzaamheden, kunnen oranje wegmarkeringen de witte strepen tijdelijk vervangen. In dat geval moet je de oranje markeringen volgen.

3. Reddingsstrook

Bij filevorming op wegen met twee of meer rijstroken in dezelfde richting, zijn bestuurders verplicht om **een reddingsstrook** te vormen. Deze strook maakt het mogelijk voor hulpdiensten zoals ambulances, brandweerwagens en politievoertuigen om snel door het verkeer te kunnen manoeuvreren.

Regels voor het vormen van een reddingsstrook

- Op wegen met twee rijstroken in dezelfde richting wijken bestuurders op de linkerrijstrook uit naar links, en bestuurders op de rechterrijstrook naar rechts.
- Op wegen met drie rijstroken wordt de reddingsstrook gevormd tussen de linker- en de middenrijstrook.
- De reddingsstrook moet preventief gevormd worden, zodra het verkeer begint te vertragen, zelfs wanneer er nog geen hulpdienst nadert.

4. Spitsstrook

De spitsstrook is een extra rijstrook die op bepaalde momenten op snelwegen wordt opengesteld om de doorstroming te verbeteren. Dit zijn de belangrijkste regels en kenmerken:

- **Afbakening:** De spitsstrook wordt gescheiden van de gewone rijstroken door een streeplijn met lange witte strepen van 10 meter, met een tussenafstand van 2,5 meter.
- **Toegankelijkheid:** Je mag de spitsstrook enkel gebruiken wanneer er een groene pijl boven de rijstrook op de dynamische borden staat. Staat er een rood kruis, dan is het verboden om op de spitsstrook te rijden. Dit geldt niet voor toegelaten hulpdiensten, zoals ambulances.
- **Pech:** Als je voertuig pech heeft, mag je niet stoppen op de spitsstrook. Stoppen bij pech mag enkel op een vluchthaven naast de spitsstrook.
- **Gebruik bij op- en afritten:** Wanneer er geen groene pijl staat mogen Bestuurders de spitsstrook alleen gebruiken bij het oprijden of verlaten van de autosnelweg.

5. Schoolomgevingen

Rondom scholen gelden **strenge snelheidslimieten en extra veiligheidsregels**. Meestal is er een zone 30, waar de maximumsnelheid 30 km/u is om de veiligheid van kinderen en andere kwetsbare weggebruikers te waarborgen. De omgeving wordt aangeduidt door volgende borden.

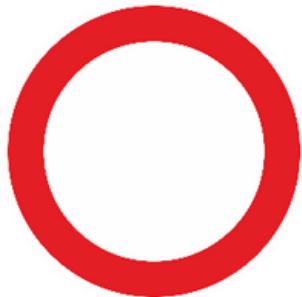

Regels voor schoolomgevingen

- Je mag binnen een schoolomgeving niet sneller dan **30 km/u** rijden, tenzij anders aangegeven.
- Wees extra alert voor overstekende kinderen, vooral bij het begin en einde van de schooldag.
- Let op begeleiders in fluohesjes die het verkeer regelen en kinderen veilig helpen oversteken. Volg hun aanwijzingen strikt op, aangezien zij bijdragen aan de veiligheid rondom scholen

6. Schoolstraat

Een schoolstraat is een verkeersmaatregel die wordt ingevoerd om de verkeersdrukte en de veiligheid rondom scholen te verbeteren. Tijdens het begin en einde van de schooldag wordt de straat tijdelijk afgesloten voor motorvoertuigen. Dit gebeurt door het plaatsen van een verkeersbord (verboden toegang) met een onderbord waarop **SCHOOLSTRAAT** staat vermeld.

De volgende groepen mogen een schoolstraat inrijden:

- **Voetgangers en fietsers**
- **Bewoners** van de straat of mensen met een garage in de straat, mits ze beschikken over een vergunning.
- **Prioritaire voertuigen** zoals ambulances, politie en brandweer.

In een schoolstraat krijgen kwetsbare weggebruikers zoals voetgangers en fietsers voorrang, en wordt gemotoriseerd verkeer beperkt tot een minimum.

7. Zone 30

Een zone 30 is een gebied waar de maximumsnelheid beperkt is tot 30 km/u. Dit is vaak van toepassing in woonwijken, schoolomgevingen en straten met veel voetgangers of fietsers. De zone 30 wordt aangeduid met speciale verkeersborden bij de ingang en het einde van de zone. De zone eindigt bij het "einde zone" bord.

8. Wegenwerken

Bij wegenwerken worden vaak tijdelijk oranje markeringen op het wegdek aangebracht. Deze markeringen hebben dezelfde betekenis als de gebruikelijke witte markeringen. Wanneer zowel witte als oranje markeringen zichtbaar zijn, moet je uitsluitend de oranje wegmarkeringen volgen. Als de oranje markeringen aangeven dat je over de pechstrook of een verdrijvingsvlak mag rijden, is dit toegestaan, aangezien alleen de oranje markeringen gelden in die situatie.

9. Eenrichtingsverkeer

Eenrichtingsverkeer betekent dat voertuigen slechts in één richting mogen rijden. Let echter op onderborden, want soms mogen fietsers en bromfietsers in beide richtingen rijden.

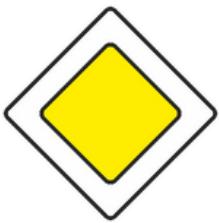
Verkeersregels op een eenrichtingsweg

- **Rechts rijden:** Blijf zoveel mogelijk rechts, tenzij borden of omstandigheden anders aangeven.
- **Parkeren:** Parkerken mag aan beide zijden, mits er minstens 3 meter ruimte verblijft voor andere voertuigen.

10. Voorrangsweg

Een voorrangsweg is een weg waar bestuurders altijd voorrang hebben op verkeer van zijwegen of kruispunten. Bestuurders op de voorrangsweg hoeven geen voorrang te verlenen, tenzij borden, verkeerslichten of verkeersregels dit aangeven. Verkeer dat de voorrangsweg wil oprijden, moet altijd voorrang verlenen aan voertuigen op de voorrangsweg. Een voorrangsweg wordt aangegeven met volgend verkeersbord.

Op het verkeersbord dat het einde van de voorrangsweg, wordt een zwarte streep toegevoegd.

11. Verhoogde inrichting

Een "verhoogde inrichting" is een verhoogde aanleg die dwars op de openbare weg is aangebracht en is bestemd om de snelheid te matigen. Een verhoogde inrichting wordt aangekondigd met een waarschuwingsbord. Ter hoogte van de verhoogde inrichting staat een aanwijzingsbord

Verkeersregels op een verhoogde inrichting

- Snelheidsbeperking:** De maximumsnelheid op een verhoogde inrichting is beperkt tot 30 km/u.
- Inhaalverbod:** Het is verboden om op een verhoogde inrichting andere gemotoriseerde voertuigen links in te halen. Het is wel toegestaan om fietsers in te halen.
- Stilstaan en parkeren:** Stilstaan en parkeren op een verhoogde inrichting is verboden.

2

Weggebruikers en Specifieke Regels

Hoofdstuk 2.1: Wie zijn de weggebruikers?

Weggebruikers zijn alle personen die gebruik maken van de openbare weg, **ongeacht hun vervoermiddel**. Dit omvat bestuurders van motorvoertuigen, fietsers, voetgangers en andere verkeersdeelnemers. Elk type weggebruiker heeft specifieke rechten en plichten, vastgelegd in de wegcode.

1. Wie zijn bestuurders volgens de wegcode?

Een bestuurder is een persoon die:

- **Een voertuig bestuurt:**
 - Dit kan een **motorvoertuig** zijn. Denk onder andere aan:
 - chauffeurs van auto's
 - motorfietsen
 - vrachtwagens
 - bussen
 - taxi's
 - Dit kan een **motorloos voertuig** zijn. Denk onder andere aan.
 - Fietsers
 - bestuurders van (elektrische) steps
- Dieren begeleidt:
 - Bestuurders kunnen ook personen zijn die **trek-, last-, of rijdieren** (zoals paarden) berijden, begeleiden of bewaken op de openbare weg. Denk aan
 - ruiters
 - begeleiders van ruiters
 - bestuurders van een huifkar

In de volgende subhoofdstukken gaan we dieper in op elke categorie en hun rechten en plichten.

2. Bestuurders van motorvoertuigen

Bestuurders van motorvoertuigen zijn personen die voertuigen met een motor besturen, zoals:

- auto's,
- vrachtwagens,
- bussen,
- motorfietsen.

Bestuurders van motorvoertuigen moeten steeds beschikken over een geldig rijbewijs voor het type voertuig dat zij besturen en zijn gebonden aan strikte verkeersregels. Meer informatie in hoofdstuk 2.2.

! Aandachtspunt

Of je als bestuurder of voetganger wordt beschouwd bij het voortduwen van een voertuig, hangt af van het type voertuig. Je bent **voetganger** als je een licht tweewielig voertuig zonder werkende motor voortduwt.

- Bijvoorbeeld: een bromfiets klasse A met defecte motor of een fiets.
- Je hoeft geen rijbewijs te hebben.
- Je hoeft geen helm te dragen.
- Je moet op het trottoir of het voetpad stappen.

Je bent **bestuurder** als je een zwaarder of gemotoriseerd voertuig voortduwt.

- Bijvoorbeeld: een motorfiets of een auto.
- Je bent wettelijk nog steeds een bestuurder, ook al duw je het voertuig.
- Je moet een rijbewijs hebben.
- Bij een motorfiets is een helm verplicht.
- Je moet op de rijbaan stappen, niet op het trottoir.

3. Fietsers

Fietsers zijn personen die zich voortbewegen op een fiets. Ze zijn kwetsbare weggebruikers en hebben daarom een aantal specifieke regels. Ze moeten gebruik maken van het fietspad als dat aanwezig is. Meer informatie in hoofdstuk 2.3.

4. Voetgangers

Een voetganger is:

- elke persoon die zich **te voet verplaatst**
- of stapvoets een niet-gemotoriseerd toestel, rolstoel, fiets of ander voertuig aan de hand meeneemt.

Meer informatie in hoofdstuk 2.4.

5. Bijzondere weggebruikers

Naast de standaard weggebruikers zoals bestuurders, fietsers en voetgangers, zijn er ook **bijzondere weggebruikers** zoals

- bestuurders van prioritaire voertuigen (ambulances, brandweer, politie)
- landbouwvoertuigen
- voertuigen voor het openbaar vervoer

Deze weggebruikers volgen specifieke regels. We gaan in hoofdstuk 2.5 dieper in op de regels voor deze bijzondere weggebruikers.

Hoofdstuk 2.2: Regels voor bestuurders van voertuigen

Opgelet: In dit hoofdstuk bespreken we de belangrijkste verkeersregels voor bestuurders van voertuigen met een Maximaal Toegelaten Massa (M.T.M.) tot 3.500 kg. Voor voertuigen met een hogere M.T.M. gelden andere regels, en het besturen ervan vereist een rijbewijs van een andere categorie dan rijbewijs B. Met een **voorlopig of definitief rijbewijs B** mag je rijden met de volgende voertuigen, zolang de M.T.M. niet meer dan 3.500 kg bedraagt

- een personenauto,
- een auto voor dubbel gebruik,
- een minibus,
- een lichte vrachtauto

! Aandachtspunt

Met een voorlopig rijbewijs mag je **niet** rijden tijdens de volgende uren:

- Van vrijdagavond 22:00 tot zaterdagochtend 06:00
- Van zaterdagavond 22:00 tot zondagochtend 06:00
- Van zondagavond 22:00 tot maandagochtend 06:00
- Van de avond vóór een wettelijke feestdag 22:00 tot de ochtend van die feestdag 06:00
- Van de avond van een wettelijke feestdag 22:00 tot de ochtend van de volgende dag 06:00

! Aandachtspunt

Je mag met een voorlopig rijbewijs op alle wegen rijden. Zowel de gewone weg als de autosnelweg

1. Massa van een voertuig

Maximaal Toegelaten Massa (M.T.M.) is het maximale gewicht dat een voertuig mag hebben, inclusief de lading. Voor voertuigen die bestuurd mogen worden met een rijbewijs categorie B, is de Maximaal Toegelaten Massa (M.T.M.) beperkt tot 3.500 kg.

De Massa in Beladen Toestand (M.B.T.) is het totale gewicht van een voertuig, inclusief het gewicht van het voertuig zelf, de bestuurder, passagiers en eventuele lading. Het is dus het gewicht zoals het op een weegschaal zou worden gemeten.

Voorbeeld:

- Leeg voertuig (inclusief brandstof): 1600 kg
- Bestuurder: 80 kg
- Passagiers: 120 kg (65 kg en 55 kg)
- Lading: 50 kg

$$1600 \text{ kg} + 80 \text{ kg} + 120 \text{ kg} + 50 \text{ kg} = 1850 \text{ kg}$$

De M.B.T. is dan 1850 kg. Dit ligt onder de M.T.M van 3500 kg, wat betekent dat het voertuig binnen de veilige limiet valt.

2. Maximumsnelheden

Bestuurders van voertuigen met een M.T.M. tot 3.500 kg moeten zich aan maximumsnelheden houden, afhankelijk van de omgeving waarin zij rijden.

- **Binnen de bebouwde kom:**
 - De maximumsnelheid is **50 km/u.**
- **Buiten de bebouwde kom:**
 - In Vlaanderen en Brussel geldt een maximumsnelheid van **70 km/u.**
 - In Wallonië geldt een maximumsnelheid van **90 km/u.**
- **Op autosnelwegen:**
 - De maximumsnelheid is **120 km/u.**

! Aandachtspunt

De maximumsnelheid kan worden beperkt door verkeersborden. De snelheid die door deze borden wordt aangegeven, heeft voorrang op de algemene regels en moet altijd worden gevolgd.

! Aandachtspunt

Wanneer het sneeuwt mogen voertuigen spijkerbanden plaatsen. In dit geval zijn de maximale snelheden:

- Op autosnelwegen: 90km/u
- Op autowegen: 60km/u

3. Minimumsnelheid

De minimumsnelheid op een **autosnelweg** is **70 km/uur**. Dit betekent dat voertuigen die deze snelheid niet kunnen behalen, zoals bromfietsen of tractors geen toegang hebben tot de autosnelweg.

Op autowegen geldt geen wettelijke minimumsnelheid. Bestuurders moeten wel een snelheid aanhouden die het overige verkeer niet hindert.

4. Rijstrookgebruik

Op wegen met meerdere rijstroken moeten bestuurders van voertuigen zoveel mogelijk gebruik maken van de **rechter rijstrook**, behalve bij het inhalen of wanneer verkeersborden een andere regeling voorschrijven.

5. Lading en afmetingen

Voertuigen met een M.T.M. van maximaal 3.500 kg moeten specifieke regels naleven bij het laden van het voertuig.

Regels voor lading

- De lading moet altijd goed vastzitten en mag geen gevaar vormen voor andere weggebruikers.
- De lading mag aan de achterkant maximaal 1 meter uitsteken .Wanneer de lading meer dan 1 meter achter het voertuig uitsteekt, moet er een rood/wit gekleurd waarschuwingsbord worden geplaatst om andere weggebruikers te waarschuwen.
- De lading mag aan de zijkanten **niet** uitsteken
- De totale hoogte van het voertuig en de lading mag **maximaal 4 meter** zijn.
- Voor voertuigen die aanhangwagens trekken, mag de combinatie van voertuig en aanhanger niet meer dan 3,5 ton wegen zonder een rijbewijs van een hogere categorie.

Voor meer info rond ladingen, zie hoofdstuk 5.3.

6. Aanhangwagens

Voertuigen met een M.T.M. tot 3.500 kg mogen een aanhangwagen trekken, mits ze zich houden aan de volgende voorwaarden:

- Met een rijbewijs B mag je:
 - Een aanhangwagen trekken van maximaal 750 kg, ongeacht hoe zwaar de auto zelf is.
 - Een zwaardere aanhangwagen trekken (meer dan 750 kg), maar alleen als de auto en aanhangwagen samen niet meer dan 3500 kg wegen.
- Met een voorlopig rijbewijs B mag je **geen aanhangwagen** trekken.

Voor meer info, zie hoofdstuk 5.5.

7. Verplicht aanwezige zaken

In een voertuig met een M.T.M. tot 3.500 kg moeten de volgende zaken aanwezig zijn:

Veiligheidsartikelen:

- Een gevarendriehoek
- Een verbanddoos
- Een brandblusser
- Een fluovestje

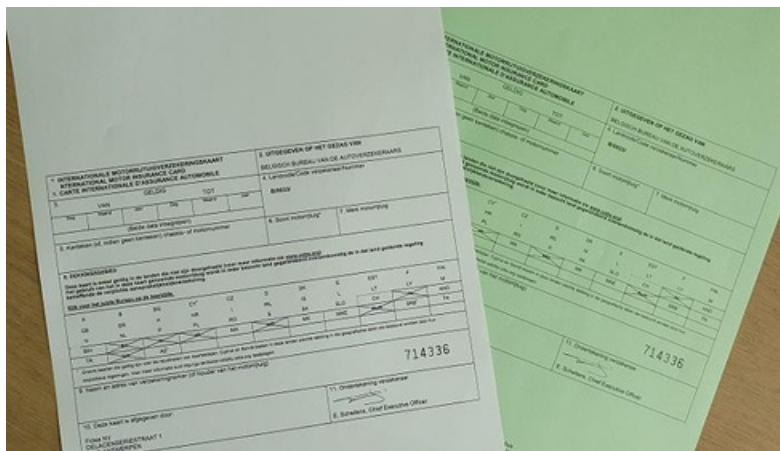

Documenten van de bestuurder:

- Originele en geldige identiteitskaart
- Origineel en geldig rijbewijs

Documenten van de auto:

- Origineel inschrijvingsbewijs
- Origineel gelijkvormigheidsattest
- Origineel verzekerbewijs
- Origineel keuringsbewijs

Hoofdstuk 2.3: Regels voor fietsers en bromfietsers

Fietsers en bromfietsers behoren tot de kwetsbare weggebruikers. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste regels voor deze weggebruikers besproken. Net als bestuurders van gemotoriseerd verkeer moeten fietsers en bromfietsers zich houden aan de algemene regels, bijvoorbeeld voorrang van rechts geven waar nodig of verkeerslichten respecteren.

1. Fietsers

Gebruik van het fietspad

Fietseren zijn **verplicht** gebruik te maken van het fietspad wanneer dat aanwezig is. Als er geen fietspad is, mogen fietseren op de rijbaan rijden, maar ze moeten zoveel mogelijk rechts houden.

Gebruik van het voetpad

- **Binnen de bebouwde kom** is het verboden om met een fiets op het voetpad te rijden, ook als er geen fietspad is. Fietseren moeten in dat geval de rijbaan delen met het gemotoriseerd verkeer.
- **Buiten de bebouwde kom** mogen fietseren op het voetpad rijden indien er geen berijdbaar fietspad beschikbaar is, op voorwaarde dat ze aan de rechterkant in de rijrichting blijven.
- **Uitzondering:** Kinderen jonger dan 10 jaar mogen in alle situaties en beide richtingen op het voetpad fietsen.

2. Fietssuggestiestrook

Een fietssuggestiestrook is een gekleurd deel van de rijbaan (roze, geel, ...) bedoeld om automobilisten bewust te maken van fietseren. **Het is geen officieel fietspad.** De strook verhoogt de zichtbaarheid van fietseren en verbetert hun veiligheid. Automobilisten mogen erop rijden, stilstaan of parkeren, maar moeten rekening houden met fietseren en voldoende ruimte bieden.

3. Fietsstraten

In een fietsstraat hebben fietsers voorrang. Fietsers mogen de volledige breedte van de rijbaan gebruiken en andere voertuigen mogen de fietsers niet inhalen. **De maximumsnelheid in een fietsstraat is 30 km/u**, voor zowel fietsers als bestuurders van gemotoriseerd verkeer.

4. Fietszone

Een fietszone is een groter gebied dat bestaat uit meerdere straten waar dezelfde regels gelden als in een fietsstraat. Dit betekent dat fietsers ook hier voorrang hebben, niet ingehaald mogen worden, en de snelheid maximaal 30 km/u is voor alle bestuurders.

5. Fietsoversteekplaats

Fietsers hebben voorrang op oversteekplaatsen, aangeduid met een wit fietssymbool op de weg of een verkeersbord. Bestuurders van gemotoriseerde voertuigen moeten hier altijd stoppen voor fietsers die oversteken.

6. Verlichting en reflectie

Fietsers zijn verplicht om een witte voorlamp en een rode achterlamp te gebruiken wanneer het donker is. Daarnaast moeten hun fietsen uitgerust zijn met reflectoren:

- een witte reflector aan de voorkant,
- een rode aan de achterkant,
- en reflectoren op de pedalen en de wielen.

7. Fietsen in groep

Groepen van 15 tot 50 deelnemers

- Groepen hoeven geen fietspaden te gebruiken en mogen met twee naast elkaar op de rijbaan rijden, zolang ze gegroepeerd blijven.
- Ze gebruiken alleen de rechterrijstrook of nemen maximaal één rijstrookbreedte in als er geen rijstroken zijn.
- De groep mag worden begeleid door een auto op 30 meter afstand. Bij één auto moet deze de groep achteraan volgen.

Groepen van 51 tot 150 deelnemers

- Deze groepen hebben dezelfde rechten als groepen van 15 tot 50 deelnemers.
- Vanaf 51 deelnemers zijn **twee wegkapiteins verplicht**. Een wegkapitein is een persoon die een fietsersgroep begeleidt om de veiligheid te garanderen. Wegkapiteins mogen het verkeer stilleggen bij kruispunten zonder verkeerslichten om de groep veilig te laten oversteken.
- Vanaf 51 deelnemers moet de groep **verplicht begeleid** worden door twee auto's beide voorzien van een bord met een rode driehoek en een zwart uitroepsteken, zichtbaar voor alle verkeer.
 - Eén auto rijdt vooraan de groep om tegenliggend verkeer te waarschuwen.
 - Eén auto rijdt achteraan de groep om achteropkomend verkeer te waarschuwen en de groep te beschermen.

! Aandachtspunt

Als de groep uit meer dan 150 fietsers bestaat, moet deze worden opgesplitst in meerdere groepen van maximaal 150 fietsers.

8. Bromfietsers

Bromfietsers zijn opgedeeld in twee klassen: **klasse A en klasse B**, en hebben verschillende regels afhankelijk van hun klasse.

- **Bromfietsers klasse A**

Dit zijn bromfietsen met een maximale snelheid van 25 km/u. Ze moeten dezelfde regels volgen als fietsers, wat onder andere betekent dat ze verplicht het fietspad moeten gebruiken als dit aanwezig is. Ze mogen enkel de rijbaan gebruiken wanneer er geen fietspad is, maar ze moeten dan zoveel mogelijk rechts houden.

- **Bromfietsers klasse B**

Dit zijn bromfietsen met een maximale snelheid van 45 km/u. Zij mogen niet op het fietspad rijden, behalve wanneer dat specifiek is toegestaan door een verkeersbord. In de meeste gevallen moeten bromfietsers klasse B gebruik maken van de rijbaan en zich houden aan de algemene verkeersregels voor motorvoertuigen.

9. Speedpedelecs

Speedpedelecs zijn een aparte categorie voertuigen en worden wettelijk geklassificeerd als **bromfietsen klasse P**. Ze bieden trapondersteuning tot 45 km/u en hebben eigen regels.

- **Plaats op de weg**
 - Binnen de bebouwde kom mogen speedpedelecs kiezen tussen het fietspad en de rijbaan, afhankelijk van wat veiliger is.
 - Buiten de bebouwde kom is het gebruik van het fietspad verplicht, tenzij een verkeersbord anders aangeeft.
- **Inschrijving en nummerplaat**
 - Speedpedelecs moeten ingeschreven worden bij de Dienst Inschrijvingen Voertuigen (DIV) en voorzien zijn van een nummerplaat.
- **Rijbewijs**
 - Het besturen van een speedpedelec vereist een geldig rijbewijs AM, A, of B.
- **Helmplicht**
 - Bestuurders moeten een goedgekeurde helm dragen. Dit mag een fietshelm zijn die voldoet aan norm EN1078 en bescherming biedt aan slapen en achterhoofd, of een bromfietshelm.
- **Verlichting en zichtbaarheid**
 - Speedpedelecs moeten voorzien zijn van een witte koplamp, een rode achterlamp en reflectoren, net zoals fietsen.

10. Inhalen

Fietsers en bromfietsers klasse A mogen andere voertuigen, inclusief stilstaande of langzaam rijdende auto's, **rechts inhalen** als er voldoende ruimte is en dit veilig kan.

Bromfietsers klasse B en P mogen **niet rechts inhalen**, behalve in uitzonderlijke gevallen, zoals bij stilstaande of filevormige situaties waarbij het veilig en verantwoord is.

11. Speciale borden bij een rood of oranje licht

Wanneer de borden B22 en/of B23 bij verkeerslichten aanwezig zijn, mogen fietsers en bestuurders van speedpedelecs door een rood of oranje licht rijden. Zij moeten hierbij voorrang verlenen aan het doorrijdende verkeer. Deze borden hebben voorrang op de verkeerslichten en worden bevestigd op de paal van de verkeerslichten. Deze borden gelden niet voor bromfietsers.

- **Bord B22:** Fietsers en bestuurders van speed pedelecs mogen bij een rood of oranje licht naar rechts afslaan.
- **Bord B23:** Fietsers en bestuurders van speed pedelecs mogen rechtdoor rijden bij een rood of oranje licht.

Hoofdstuk 2.4: Regels voor voetgangers en voetgangerszones

Dit hoofdstuk behandelt de belangrijkste regels voor voetgangers en hoe bestuurders hiermee moeten omgaan.

1. Plaats van de voetganger

- **Gebruik van het voetpad en de berm:** Voetgangers moeten, waar mogelijk, gebruik maken van het voetpad. Bestuurders van motorvoertuigen mogen niet op een voetpad rijden, stilstaan of parkeren. Als er geen voetpad aanwezig is, moeten voetgangers gebruik maken van de berm.
- **Voetgangers op de rijbaan:** Wanneer er geen voetpad of berm is, mogen voetgangers zich op de rijbaan begeven, maar ze moeten dan aan de linkerkant van de weg lopen, zodat ze het tegemoetkomende verkeer kunnen zien.
- **Voetgangers in groep:** Groepen voetgangers mogen, onder bepaalde omstandigheden, op de rijbaan lopen, maar ze moeten zich aan de linkerzijde van de weg bewegen en zich aan de verkeersregels houden.

2. Voetgangersoversteekplaatsen

Een **zebrapad** of voetgangersoversteekplaats is een plaats waar voetgangers veilig de weg kunnen oversteken. Voetgangers moeten verplicht een oversteekplaats of zebrapad gebruiken als dit zich binnen **20 meter afstand** bevindt. Bestuurders moeten stoppen voor voetgangers die zich op de oversteekplaats bevinden of de intentie tonen om over te steken.

! Aandachtspunt

Voetgangers hebben voorrang op een zebrapad, maar zij mogen het zebrapad niet plotseling oversteken zonder rekening te houden met naderende voertuigen. Het is belangrijk dat voetgangers eerst oogcontact maken met bestuurders voordat ze oversteken.

! Aandachtspunt

Een voetganger die de rijbaan wil oversteken op een plaats waar geen zebrapad is, moet zelf voorrang verlenen.

De volgende borden geven een voetgangersoversteekplaats aan:

3. Voetgangerszones

Een **voetgangerszone** is een gebied waar voetgangers de voorrang hebben en gemotoriseerd verkeer beperkt of volledig verboden is. Deze zones worden vaak ingericht in stadscentra, winkelstraten of toeristische gebieden. Het begin en einde van voetgangerszones worden aangeduid met wegsignalisatie.

- **Toegang voor voertuigen:** In voetgangerszones is gemotoriseerd verkeer in principe verboden. Voertuigen zoals leveringswagens of prioritaire voertuigen mogen de zone betreden onder specifieke voorwaarden, vaak buiten de spitsuren of op bepaalde tijdstippen.
- **Gedrag in voetgangerszones:** Voetgangers mogen zich vrij bewegen in deze zones en hoeven zich niet aan specifieke looprichtingen te houden, maar ze moeten wel rekening houden met de eventuele aanwezigheid van fietsen of voertuigen met een speciale toelating.

Hoofdstuk 2.5: Specifieke verkeersregels voor prioritaire voertuigen, trams en bussen

In het verkeer zijn er bepaalde voertuigen die specifieke voorrechten hebben, zoals prioritaire voertuigen, trams en bussen. Deze voertuigen hebben een belangrijke rol in het openbaar vervoer en hulpverlening en mogen daarom soms **afwijken van de standaard verkeersregels**.

1. Prioritaire voertuigen

Prioritaire voertuigen zijn onder andere politievoertuigen, ambulances en brandweerwagens. Deze voertuigen mogen, wanneer ze zwaailichten en sirenes gebruiken, bepaalde verkeersregels negeren om sneller ter plaatse te zijn bij nood gevallen. Bestuurders van andere voertuigen zijn verplicht om deze prioritaire voertuigen voorrang te geven wanneer de sirene en lichten opstaan.

Regels in verband met prioritaire voertuigen

- **Voorrang verlenen:** Wanneer de sirene aanstaat en de blauwe lichten zwaaien moeten bestuurders onmiddellijk plaats maken door naar de rechterkant van de rijbaan uit te wijken en, indien nodig, te stoppen. Wanneer de blauwe lichten en sirenes niet aan zijn, moet je geen voorrang verlenen.

! Aandachtspunt

Indien enkel de blauwe lichten zwaaien, hoef je ook niets speciaals te doen. Dit hoeft enkel als zowel de sirene als de lichten aan staan.

- **De reddingsstrook:** Bij filevorming zijn weggebruikers verplicht om een reddingsstrook te vormen tussen de linker- en rechterrijstroken, zodat prioritaire voertuigen snel door het verkeer kunnen manoeuvreren. Zie hoofdstuk 3.3.
- **Door rood rijden:** Prioritaire voertuigen mogen door een rood licht rijden, andere voorrangsregels negeren of tegen de rijrichting in rijden, mits dit veilig kan en zij hun sirenes en zwaailichten gebruiken.

2. Trams

Trams zijn een bijzonder type voertuig omdat ze gebonden zijn aan hun rails en daardoor beperkt zijn in hun mogelijkheid om uit te wijken of te stoppen. Trams hebben in veel situaties voorrang op andere weggebruikers.

Regels in verband met trams

- **Voorrang bij kruispunten:** Trams hebben meestal voorrang op kruispunten, ook als andere voertuigen voorrang van rechts zouden hebben. Dit wordt aangegeven met verkeersborden.
- **Voorrang bij haltes:** Wanneer een tram stopt om passagiers in of uit te laten stappen, moeten andere weggebruikers stoppen en de passagiers veilig laten oversteken.
- **Inhalen van een tram:** Het inhalen van een stilstaande tram is enkel toegestaan wanneer er geen gevaar is voor passagiers die in- of uitstappen. In dat geval moet de bestuurder voldoende afstand bewaren en langzaam rijden.

3. Bussen

Bussen zijn een bijzonder type voertuig omdat ze vaak vaste routes volgen en bedoeld zijn voor het openbaar vervoer van passagiers. Hoewel ze meer wendbaar zijn dan trams, hebben bussen in bepaalde verkeerssituaties specifieke voorrangsregels.

Regels in verband met bussen

- **Voorrang bij het wegrijden van een halte**
 - **Binnen de bebouwde kom** moeten bestuurders voorrang verlenen aan bussen die hun halte willen verlaten en weer de rijbaan oprijden. Bussen moeten hierbij hun richtingaanwijzer gebruiken om hun intentie duidelijk te maken.
 - **Buiten de bebouwde kom** hoeven bestuurders geen voorrang te verlenen aan bussen. Bussen moeten hier ook hun richtingaanwijzer gebruiken om aan te geven dat ze willen invoegen, maar dit heeft voor andere bestuurders een louter informerende functie.
- **Bushalte:** Je mag op een bushalte rijden en kort stoppen om iemand te laten in- of uitstappen. Parkeren of wachten tot de bus komt is echter niet toegestaan. Parkeren moet op een afstand van minstens 15m.
- **Busstroken:** Een busstrook is een deel van de openbare weg, exclusief bedoeld voor gebruik door bussen en bepaalde andere voertuigen (zoals taxi's of hulpdiensten).
 - **Markering:** Een busstrook is vaak gemarkeerd met de aanduiding 'BUS' op het wegdek en wordt gescheiden van de rest van de rijbaan door een onderbroken witte lijn.
 - **Bestuurders van gewone voertuigen** mogen busstroken niet gebruiken, behalve op de laatste meters voor een kruispunt om voor te sorteren om links of rechts af te slaan.

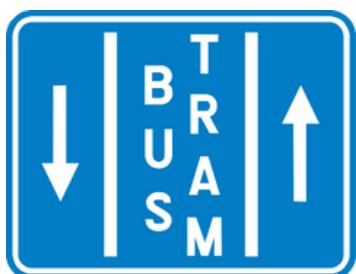
4. Bijzondere overrijdbare bedding (BOB)

Een bijzondere overrijdbare bedding (BOB) is een deel van de openbare weg, speciaal voor trams en bussen. Het is duidelijk gemarkeerd met een witte doorgetrokken streep. Deze bedding maakt geen deel uit van de rijbaan voor gewone voertuigen.

- **Markering:** De bedding wordt duidelijk gescheiden van de rijbaan door een doorgetrokken witte lijn of door een fysiek obstakel zoals verhoogde randen.
- **Geen deel van de rijbaan:** In tegenstelling tot een busstrook, maakt een BOB géén deel uit van de rijbaan voor gewone voertuigen.
- **Gebruik:** Het is verboden voor gewone voertuigen om op een BOB te rijden, stilstaan of parkeren, met enkele uitzonderingen:
 - Het vermijden van een hindernis.
 - Het kruisen van de bedding op een kruispunt, vaak gemarkeerd met een dambordpatroon.
 - Het bereiken of verlaten van een eigendom naast de bedding.

Op sommige autosnelwegen is de voormalige pechstrook omgevormd tot een BOB (bijzonder overrijdbare bedding). Deze stroken zijn voorzien van specifieke wegmarkeringen en signalisatie: een doorlopende volle lijn, het woord 'BUS' op regelmatige afstanden op het wegdek, en borden 'F18' bij elk begin, zoals hieronder afgebeeld. De strook functioneert dan niet langer als pechstrook.

3

Rijgedrag en snelheden

Hoofdstuk 3.1: Snelheidslimieten op verschillende wegen

In dit hoofdstuk bespreken we de verschillende snelheidslimieten die gelden op autosnelwegen, autowegen, in de bebouwde kom en in woonerven.

1. Autosnelwegen

Op autosnelwegen geldt een algemene maximumsnelheid van 120 km/u voor voertuigen met een M.T.M. van minder dan 3.500 kg. Deze limiet is van toepassing in normale omstandigheden en wanneer er geen verkeersborden zijn die een lagere snelheid voorschrijven. Bij slechte weersomstandigheden, zoals dichte mist, hevige regen of sneeuwval, wordt aangeraden om de snelheid te minderen.

2. Autowegen

Op **autowegen**, die niet als autosnelweg zijn aangeduid, geldt in Vlaanderen en het Brusselse Gewest een algemene maximumsnelheid van 70 km/u. In het Waals Gewest ligt deze limiet op 90km/u.

- **Vlaams en Brusselse Gewest:** maximaal 70 km/uur
- **Waals Gewest:** maximaal 90 km/uur

3. Binnen de bebouwde kom

Binnen de bebouwde kom is de maximumsnelheid:

- in **Vlaanderen en Wallonië** beperkt tot 50 km/u.
- in het **Brusselse gewest** tot 30 km/u

4. Woonerven

In een woonerf is de maximumsnelheid beperkt tot **20 km/u**. Voetgangers mogen hier de volledige breedte van de weg gebruiken en hebben altijd voorrang op voertuigen. Bestuurders moeten extra voorzichtig zijn in woonerven, vooral bij het passeren van kinderen die op straat kunnen spelen of voetgangers die onverwachts kunnen oversteken.

5. Afwijkende snelheidslimieten

In bepaalde situaties kunnen er afwijkende snelheidslimieten gelden die via verkeersborden worden aangegeven.

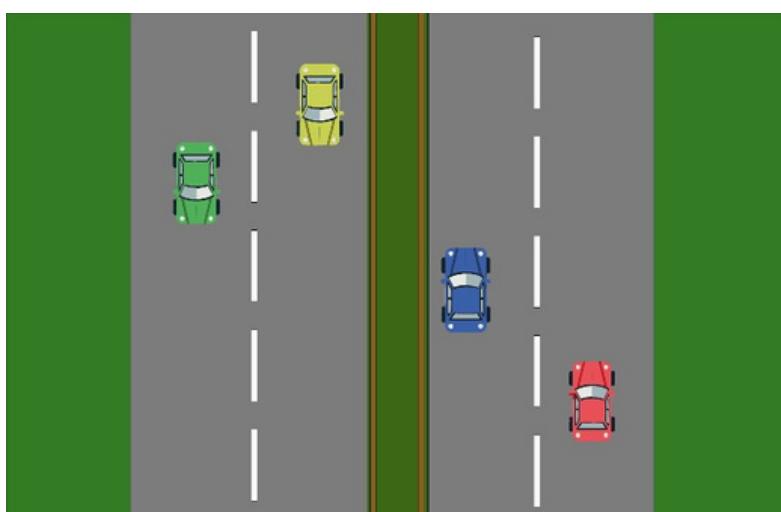
- **Zone 30:** Deze snelheidszone wordt vaak toegepast in schoolomgevingen of drukke stadscentra. De limiet van 30 km/u geldt hier om de veiligheid te waarborgen.

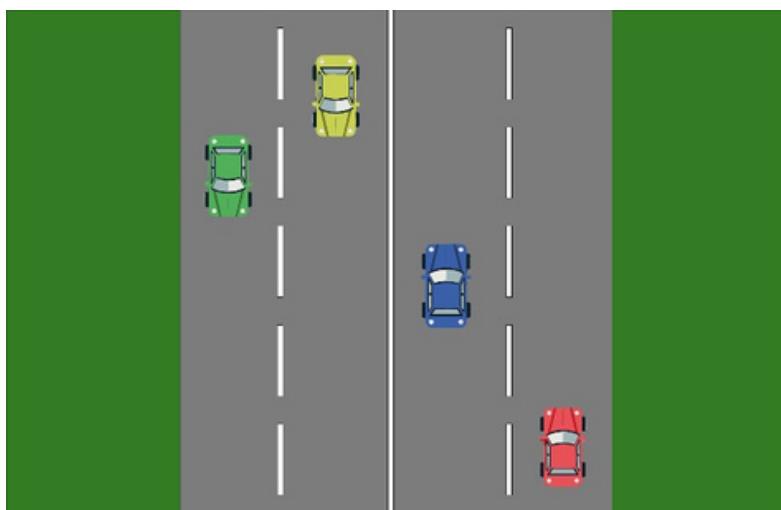
- **Verbodsborden:** Deze borden leggen een alternatieve maximumsnelheid op, vanaf het verkeersbord tot en met het volgende kruispunt. Het einde van deze alternatieve maximumsnelheid kan ook aangeduid worden met een verkeersbord. Een alternatieve maximumsnelheid wordt vaak opgelegd om de doorstroming van het verkeer en veiligheid te bevorderen.

- **2 rijstroken gescheiden door een middenberm:** Op autowegen buiten de bebouwde kom mag je 120 km/uur rijden als de rijrichting minstens twee rijstroken heeft en de rijrichtingen gescheiden zijn door een middenberm.

- **Rijrichtingen gescheiden door een wegmarkering:** Op autowegen buiten de bebouwde kom waarvan de rijrichtingen enkel gescheiden zijn door wegmarkeringen (dus zonder middenberm), gelden de gewone regels van de autoweg:
 - **Vlaams en Brusselse Gewest:** maximaal 70 km/uur
 - **Waals Gewest:** maximaal 90 km/uur

! Aandachtspunt

Wanneer je op de autosnelweg een snelheidsbeperking ziet met dit onderbord, betekent dit dat de snelheidsbeperking alleen geldt op de volgende afrit. Blijf je op de autosnelweg rijden zonder af te slaan, dan is deze beperking niet van toepassing op jou.

6. Consequenties van snelheidsovertredingen

Het overschrijden van de snelheidslimiet wordt streng bestraft in België. Boetes voor snelheidsovertredingen variëren afhankelijk van hoe ver de bestuurder de limiet heeft overschreden. Hieronder vind je reeds een kort overzicht van de straffen voor te snel rijden. Meer info hierover kan je vinden in hoofdstuk 8.2.

Onmiddellijke intrekking van het rijbewijs

Autosnelweg	30 km/u te snel
Gewone weg	30 km/u te snel
Bebouwde kom	20 km/u te snel
Zone 30	20 km/u te snel
Woonerf	20 km/u te snel

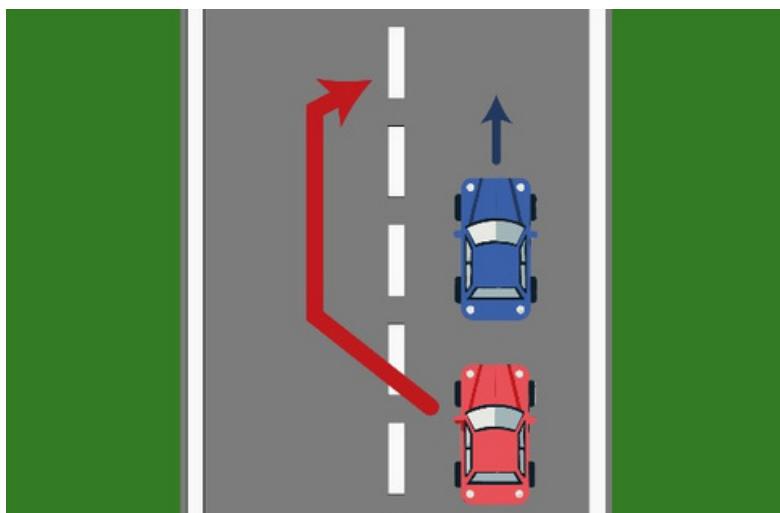
Vervallenverklaring van het recht tot besturen

Autosnelweg	40 km/u te snel
Gewone weg	40 km/u te snel
Bebouwde kom	30 km/u te snel
Zone 30	30 km/u te snel
Woonerf	30 km/u te snel

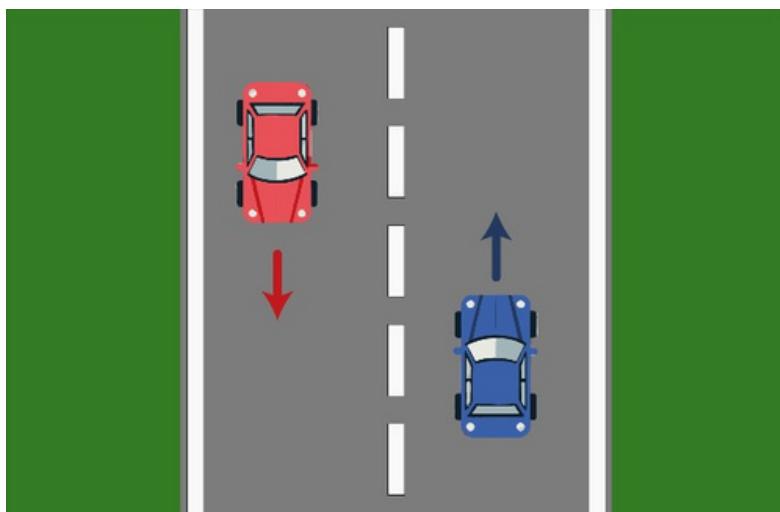
Hoofdstuk 3.2: Inhalen en kruisen van voertuigen: regels en verboden situaties

Correct inhalen en kruisen van voertuigen zijn essentiële onderdelen van veilig rijgedrag. Dit hoofdstuk behandelt de regels voor inhalen, kruisen, en de verboden situaties waarin inhalen extra risicotvol is.

- Inhalen is het voorbijrijden van een langzamer voertuig door naar de linkerzijde te gaan. Inhalen gebeurt standaard langs de linkerzijde.

- Kruisen is het passeren van een voertuig uit de tegenovergestelde richting, waarbij beide bestuurders op hun eigen rijstrook blijven.

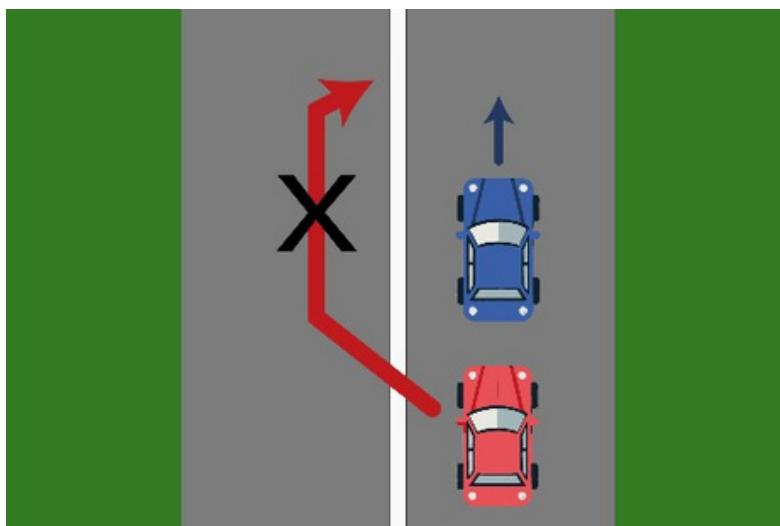

1. Links inhalen: de standaardregel

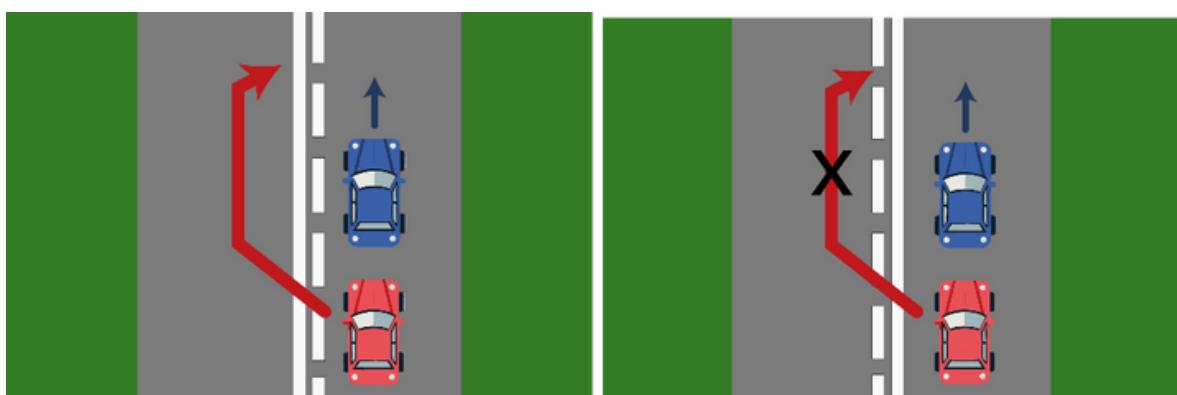
Links inhalen is de standaardregel in België. Rechts inhalen is enkel toegelaten in uitzonderlijke situaties.

Als de bestuurder voor jou langzamer rijdt dan de maximaal toegelaten snelheid, mag je over een witte of gele **onderbroken lijn** rijden om hem in te halen, tenzij verkeersborden dit verbieden. Je mag hierbij zelf de snelheidslimiet niet overtreden. De bestuurder die wordt ingehaald mag tijdens het inhalen zijn snelheid niet verhogen.

- Het is verboden in te halen over een witte of gele doorlopende streep.

- Als er een doorlopende witte streep en een onderbroken witte streep naast elkaar liggen, mag je over de onderbroken streep rijden als deze aan jouw zijde ligt. Na het inhalen keer je terug naar de rechterrijstrook, zelfs als je daarbij de doorlopende streep moet overschrijden.
- Als de doorlopende witte streep aan jouw zijde ligt mag je niet inhalen.

Bestuurders moeten rekening houden met **bepaalde beperkingen** om de veiligheid te garanderen bij het inhalen:

- **Op kruispunten zonder verkeerslichten:**
 - Inhalen vlak voor of op een kruispunt zonder verkeerslichten is verboden.
 - Op een kruispunt waar de voorrang geregeld wordt door verkeerslichten, is links inhalen wel toegestaan
- **Bij oversteekplaatsen:** Inhalen vlak voor een zebrapad of fietsoversteekplaats is verboden.
- **Verhoogde inrichting:** Het links inhalen van een gespan, van een tweewielig motorvoertuig, of een voertuig met meer dan 2 wielen is verboden op een verhoogde inrichting. Fietsers mag je wel inhalen.
- **In scherpe bochten en op hellingen:** Inhalen op wegen met beperkt zicht, zoals in bochten of op heuveltoppen, is verboden, omdat bestuurders onvoldoende zicht hebben op tegenliggers.
- **Spoorwegovergangen:** Inhalen vlak voor een spoorwegovergang zonder slagbomen of verkeerslichten is verboden.
- **Meerdere auto's inhalen:** Het is toegestaan om meerdere voertuigen tegelijk in te halen, mits dit op een veilige en verantwoorde manier kan.
- **Verkeersborden:** Onderstaande verkeersborden leggen een verbod op inhalen op.
 - Het is voor bestuurders van een voertuig met meer dan twee wielen verboden een voertuig met meer dan twee wielen, een motorfiets of een gespan links in te halen. Het verbod geldt vanaf het verkeersbord tot en met het volgende kruispunt, of een verkeersbord dat het verbod opheft.

- Het is voor bestuurders van voertuigen met een maximale toegelaten massa van meer dan 3.500 kg, verboden een voertuig met meer dan twee wielen, een motorfiets of een gespan links in te halen. Het verbod geldt vanaf het verkeersbord tot en met het volgende kruispunt, of een verkeersbord dat het verbod opheft.

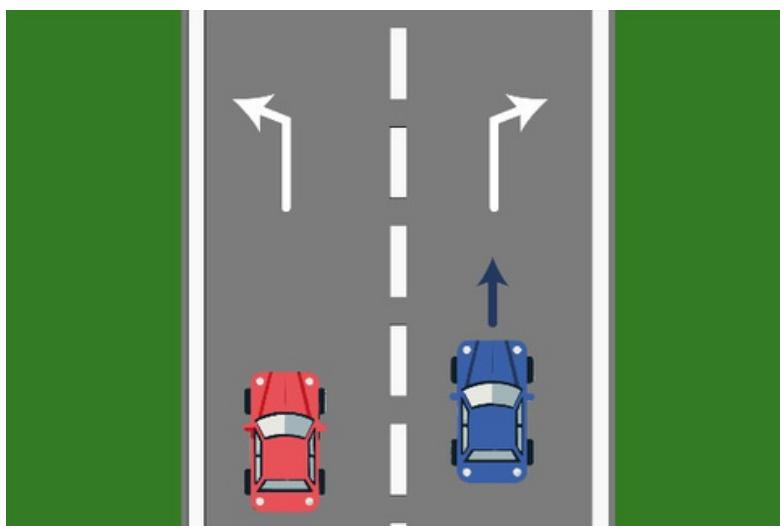
Hoe inhalen

- Controleer of inhalen veilig kan en mag gebeuren. Schakel de linkerrichtingaanwijzer in om aan te geven dat je naar links wilt uitwijken.
- Stuur je voertuig zijdelings naar links en blijf daarbij letten op tegemoetkomend verkeer en andere weggebruikers.
- Zodra je de zijdelingse beweging hebt voltooid, kun je het inhalen starten en de richtingaanwijzer uitschakelen.
- Na het inhalen activeer je de rechterrichtingaanwijzer om aan te geven dat je terugkeert naar de rechterrijstrook.
- Ga terug naar je eigen rijstrook en laat daarbij voldoende afstand tussen jouw voertuig en het ingehaalde voertuig.

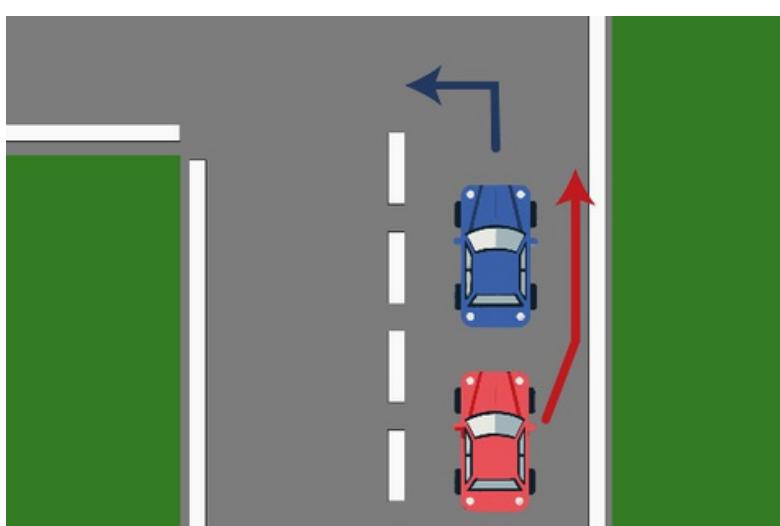
2. Rechts inhalen: alleen in uitzonderingen

Rechts inhalen is doorgaans verboden, maar er zijn enkele uitzonderingen waarin het is toegestaan:

- **Fileverkeer:** Als het verkeer vertraagd is en zich in filevorm beweegt, mag je langs rechts inhalen. Dit geldt alleen bij lage snelheid.
- **Gescheiden rijstroken voor specifieke richtingen:** Wanneer rijstroken zijn gescheiden voor verschillende rijrichtingen, zoals bij verkeerslichten, mag rechts inhalen wanneer dit is bedoeld om een andere richting te volgen.

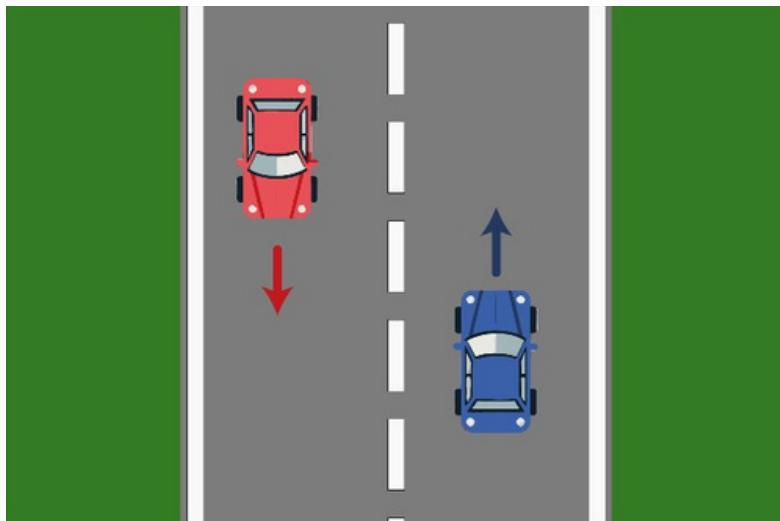

- Je mag rechts inhalen als je voorligger naar **links wil afslaan**, op voorwaarde dat hij zijn richtingaanwijzer naar links heeft aangezet én zich al naar links heeft verplaatst.

3. Kruisen van voertuigen: de standaard regel

Kruisen is het passeren van een voertuig uit de tegenovergestelde richting, waarbij beide bestuurders op hun eigen rijstrook blijven. Bij het kruisen van voertuigen moet de bestuurder voldoende ruimte laten aan de zijkant. Indien nodig kan hij naar rechts uitwijken, waarbij hij de gelijkgrondse berm mag gebruiken.

Het is **niet** toegestaan om uit te wijken over:

- een fietspad
- parkeerplaatsen rechts van de rijbaan

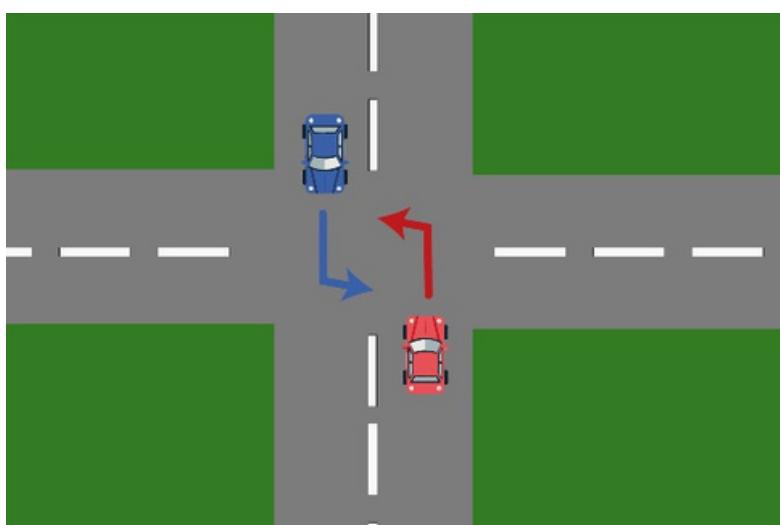
Het is **wel** toegestaan om uit te wijken over:

- een gelijkgrondse berm
- een fietssuggestiestrook

4. Kruisen van voertuigen: specifieke situaties

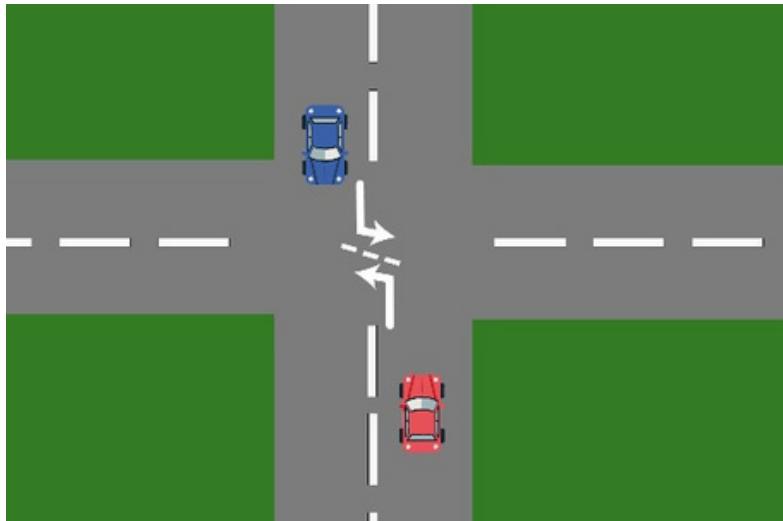
Kruispunten zonder markering

In België geldt bij het kruisen op een kruispunt zonder pijlen op het wegdek dat bestuurders elkaar langs rechts moeten passeren. Dit betekent dat wanneer twee voertuigen uit tegenovergestelde richtingen komen en beide links willen afslaan, ze elkaar eerst moeten kruisen en daarna links afslaan.

Kruispunten met markering

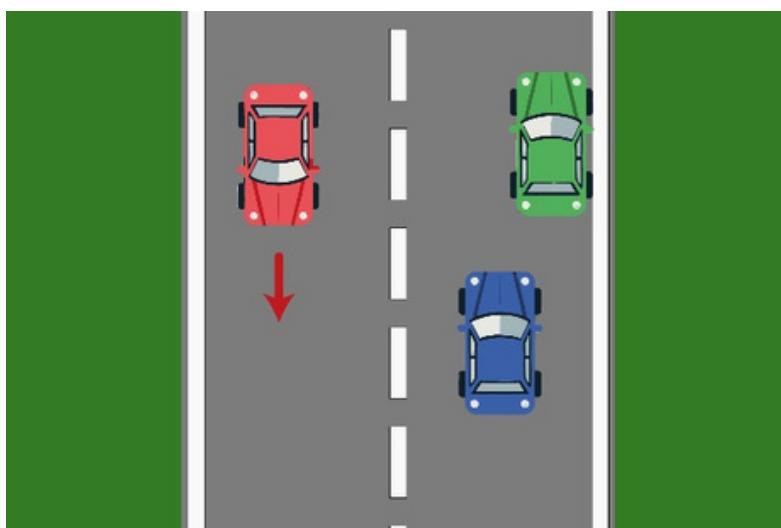
Op een kruispunt met pijlen op het wegdek, gebeurt het kruisen volgens de aanduiding van de pijlen.

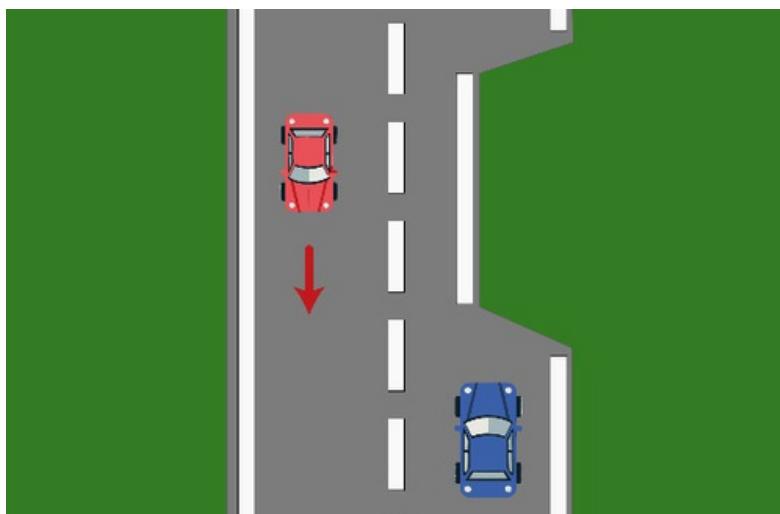
Smalle wegen en obstakels

Bestuurders die willen kruisen op een smalle weg of bij obstakels, moeten hun rijgedrag aanpassen:

- **Smalle wegen:** Op smalle wegen moeten bestuurders voorzichtig zijn en mogelijk stoppen om het tegemoetkomende verkeer ruimte te geven om te passeren. Het is belangrijk om snelheid te minderen en de situatie in te schatten wanneer je een ander voertuig nadert.
- **Hindernissen op de weg:** Als er zich een obstakel op jouw rijvak bevindt, zoals een geparkeerde auto of wegwerkzaamheden, moet je voorrang verlenen aan het tegemoetkomende verkeer op de vrije rijstrook.

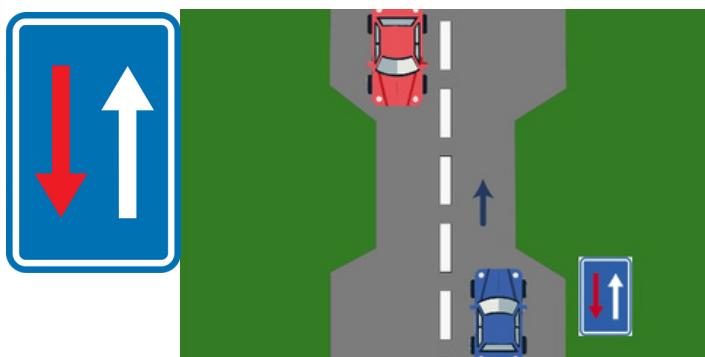

- Wegversmallingen:** Bij wegversmallingen geldt dezelfde regel als bij hindernissen op de weg: de bestuurder bij wie de hindernis zich bevindt, moet voorrang geven tenzij anders aangegeven met borden.

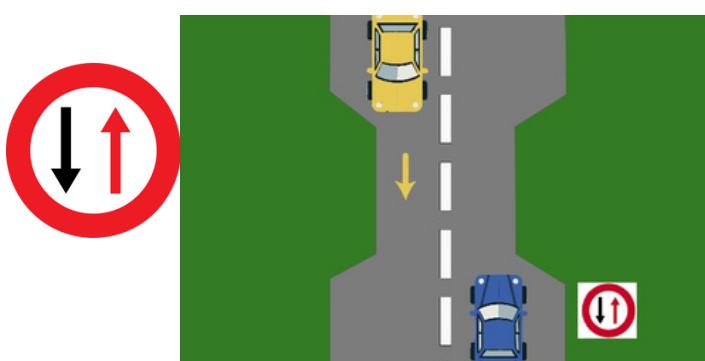

Er zijn 2 verkeersborden die de voorrang kunnen regelen bij een wegversmalling:

- Bestuurders uit deze richting hebben voorrang ten opzichte van de bestuurders die uit de **tegenovergestelde richting** komen. Als je dit bord ziet wil dit dus zeggen dat **jij** voorrang hebt.

- De bestuurders die uit tegenovergestelde richting komen hebben voorrang ten opzichte van bestuurders uit **jouw richting**. Als je dit bord ziet wil dit dus zeggen dat voorrang moet verlenen.

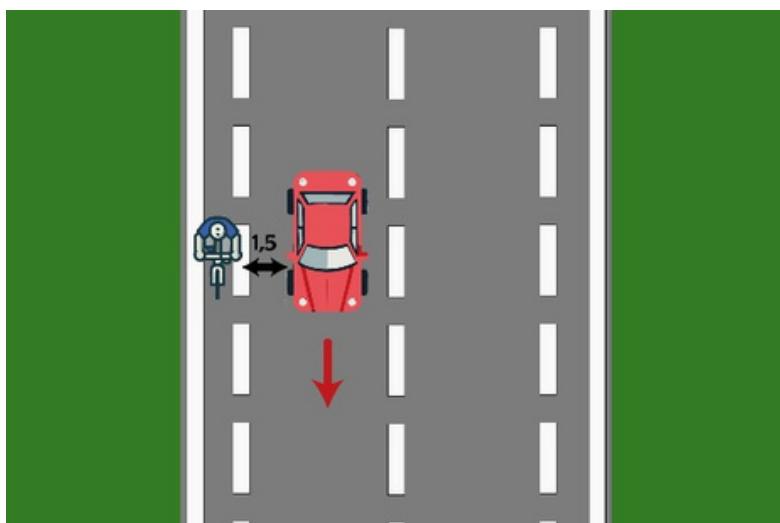
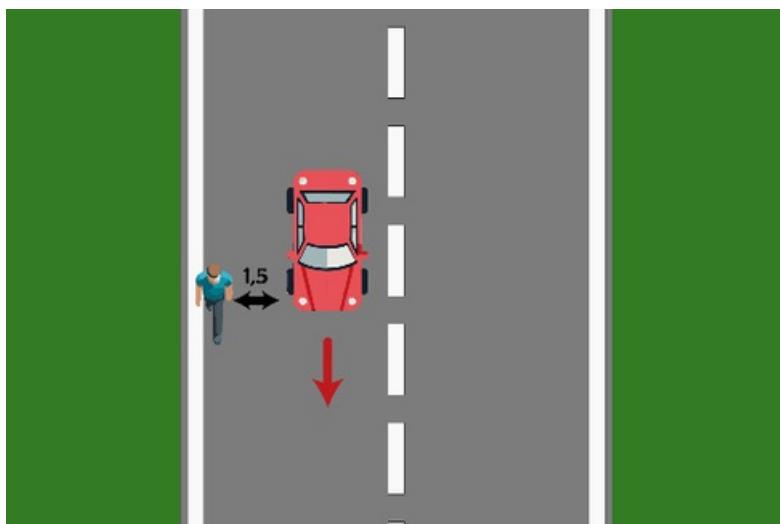

5. Bijzondere situaties bij inhalen en kruisen

Zwakke weggebruikers vereisen bijzondere aandacht bij het inhalen of kruisen. Wanneer een bestuurder een voetganger, fietser of bromfietser inhaalt of kruist die zich op de rijbaan bevindt, moet een minimale zijdelingse afstand worden aangehouden van:

- **1 meter** binnen de bebouwde kom.
- **1,5 meter** buiten de bebouwde kom.

Ook wanneer een fietser of bromfietser op een fietspad rijdt, moet deze zijdelingse afstand bewaard worden.

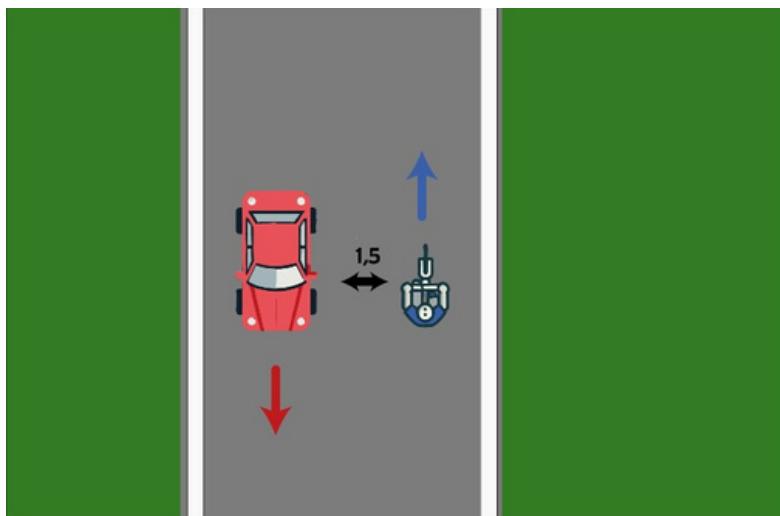

! Aandachtspunt

Het is sinds 2023 toegelaten fietsers links in te halen op een verhoogde inrichting, waar dit vroeger niet zo was.

Bij kruisen

Deze veilige afstand van 1,5 meter moet ook worden behouden wanneer een automobilist een fietser of bromfietser tegemoetkomt en kruist.

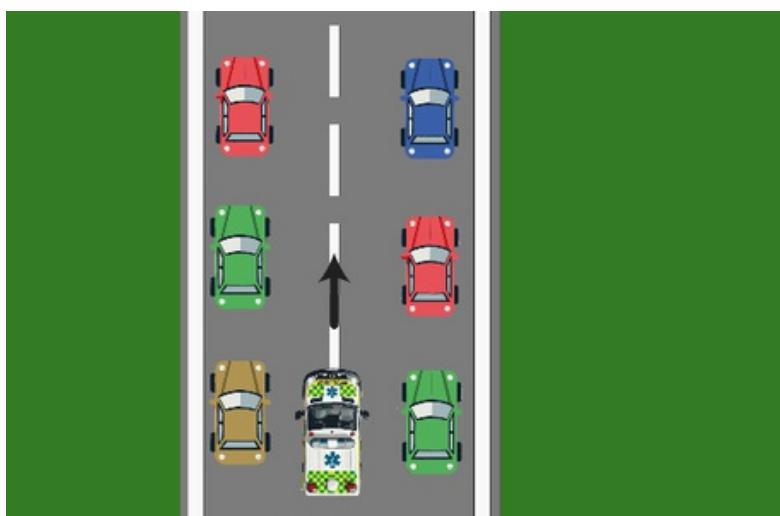
Hoofdstuk 3.3: Het vormen van een reddingsstrook en ritsen

Het vormen van een reddingsstrook en het correct ritzen zijn belangrijke technieken om een vlotte en veilige doorstroming van het verkeer te garanderen.

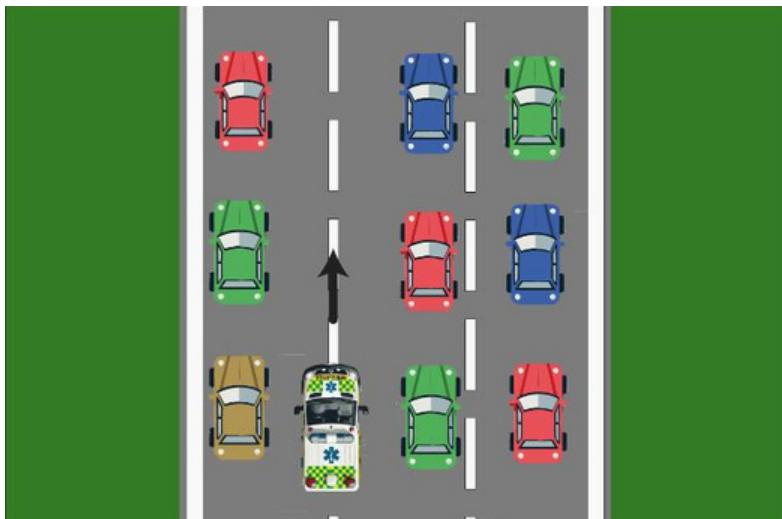
1. Het vormen van een reddingsstrook

Een **reddingsstrook** is een vrije strook op de weg die wordt gevormd bij filevorming, zodat hulpdiensten zoals ambulances, brandweerwagens en politiewagens snel kunnen passeren. Deze strook wordt gecreëerd doordat bestuurders naar de zijkanten van de weg uit wijken.

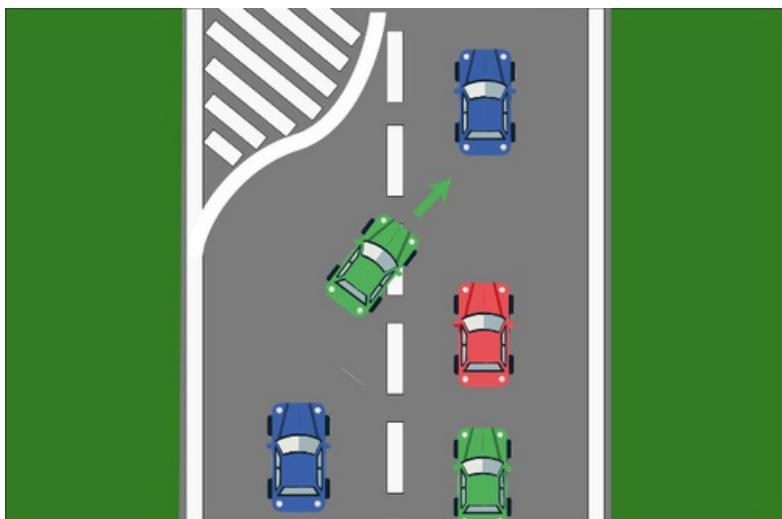
- **Wanneer een reddingsstrook vormen:** Een reddingsstrook moet gevormd worden zodra het verkeer begint te vertragen en een file ontstaat. Dit gebeurt **preventief**, zelfs als er nog geen hulpdienst in zicht is.
- **Hoe een reddingsstrook vormen:**
 - Op wegen met twee rijstroken in dezelfde richting wijken bestuurders op de linkerrijstrook uit naar links en bestuurders op de rechterrijstrook naar rechts.

- Op wegen met **drie of meer rijstroken** wordt de redningsstrook altijd gevormd **tussen de uiterst linkse rijstrook en de overige rijstroken**. Bestuurders op de linkerrijstrook wijken uit naar links, en de bestuurders op de andere rijstroken wijken uit naar rechts.

2. Ritsen bij rijstrookvermindering

Ritsen is een techniek waarbij bestuurders, bij een wegversmalling of rijstrookvermindering, beurtelings invoegen.

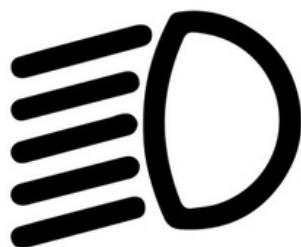
- Wanneer ritsen toepassen?** Ritsen is verplicht bij een rijstrookvermindering, zoals bij wegwerkzaamheden. Ritsen geldt alleen wanneer het verkeer sterk vertraagd is of in file staat. In situaties met normaal doorstromend verkeer is het niet verplicht om te ritsen.
- Hoe correct ritsen?** Bestuurders op de rijstrook die verdwijnt, rijden door tot aan het punt van de versmalling. Op het moment dat de rijstrook eindigt, voegen bestuurders van de verdwijnende rijstrook één voor één in op de doorgaande rijstrook, beurtelings met de bestuurders die zich al op de doorgaande rijstrook bevinden.

Hoofdstuk 3.4: Gebruik van verlichting

Dit hoofdstuk behandelt wanneer de verschillende vormen van verlichting verplicht zijn en hoe ze veilig gebruikt moeten worden.

1. Dimlichten

Dimlichten, ook wel bekend als **koplampen voor normaal gebruik**, zijn het belangrijkste type verlichting dat je moet gebruiken om zichtbaar te blijven, zonder anderen te verblinden.

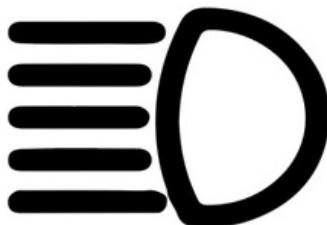

Wanneer gebruik je dimlichten?

- Bij **slecht zicht**, zoals bij regen, mist of sneeuw, wanneer je niet verder dan 200 meter kunt zien.
- Wanneer het **schemert of donker** is.
- Wanneer je door een **tunnel** rijdt.

2. Grootlichten

Grootlichten, ook wel volle lichten genoemd, zorgen voor maximale verlichting van de weg voor het voertuig. Ze bieden beter zicht in situaties met weinig of geen andere verlichting, maar kunnen verblindend zijn voor andere weggebruikers. Het gebruik van grootlichten is niet verplicht, maar ze kunnen nuttig zijn.

Wanneer mag je grootlichten gebruiken?

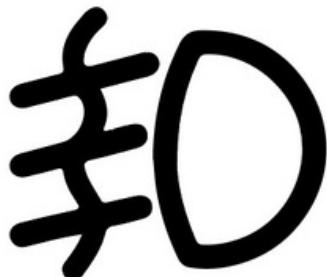
- Grootlichten mogen alleen 's nachts worden gebruikt op wegen zonder openbare verlichting.
- Ze mogen worden gebruikt wanneer er geen ander verkeer aanwezig is dat je kunt verblinden.

Wanneer zijn grootlichten verboden?

- **Bij tegenliggers:** Zodra je een tegenligger ziet, omdat grootlichten de andere bestuurder kunnen verblinden.
- **Achter een ander voertuig:** Als je achter een ander voertuig rijdt dat dichter dan **50 meter** voor je rijdt. Dit is omdat grootlichten de bestuurder voor je kunnen verblinden via de achteruitkijkspiegel.
- Wanneer de weg voldoende en onafgebroken verlicht is, zodat je 100 meter kunt zien.

3. Mistlichten

Mistlichten zijn speciale lichten die ontworpen zijn om beter zicht te bieden in dichte mist, zware regen of sneeuw. Er zijn zowel voorste als achterste mistlichten, en beide hebben hun specifieke regels voor gebruik.

- **Voorste mistlichten:**
 - Deze mogen worden gebruikt bij **dichte mist**, hevige regen of sneeuwval wanneer het zicht sterk beperkt is.
 - Het gebruik van voorste mistlichten is niet verplicht, maar ze kunnen nuttig zijn.
- Achterste mistlichten:
 - Achterste mistlichten zijn verplicht en uitsluitend te gebruiken bij zicht **minder dan 100 meter** door dichte mist, zware regen of sneeuwval.
 - Het is verboden om achterste mistlichten te gebruiken bij normale regen of lichte mist.

4. Waarschuwingslichten

De **waarschuwingslichten** zijn de lichten die alle richtingaanwijzers tegelijk laten knipperen. Ze worden gebruikt om andere weggebruikers te waarschuwen voor een mogelijke gevaarlijke situatie.

De waarschuwingslichten van een auto mogen alleen gebruikt worden:

- **Bij een defect** aan de auto.
- **Om andere bestuurders te waarschuwen** voor gevaarlijke situaties zoals:
 - Een ongeval
 - Een file
 - Een lading die op de weg ligt

Het is **niet toegestaan** om de waarschuwingslichten te gebruiken wanneer je fout geparkeerd staat.

5. Samenvatting van het correcte gebruik van verlichting

- **Dimlichten:** Altijd gebruiken bij slecht zicht, tunnels, en in de schemering of nacht.
- **Grootlichten:** Alleen gebruiken op donkere wegen zonder andere voertuigen in de buurt.
- **Mistlichten:** Het gebruik van voorste mistlichten mag bij slecht zicht door mist, regen of sneeuw. Het gebruik van achterste mistlichten is verplicht en enkel toegestaan bij zeer beperkt zicht (minder dan 100 meter).

4

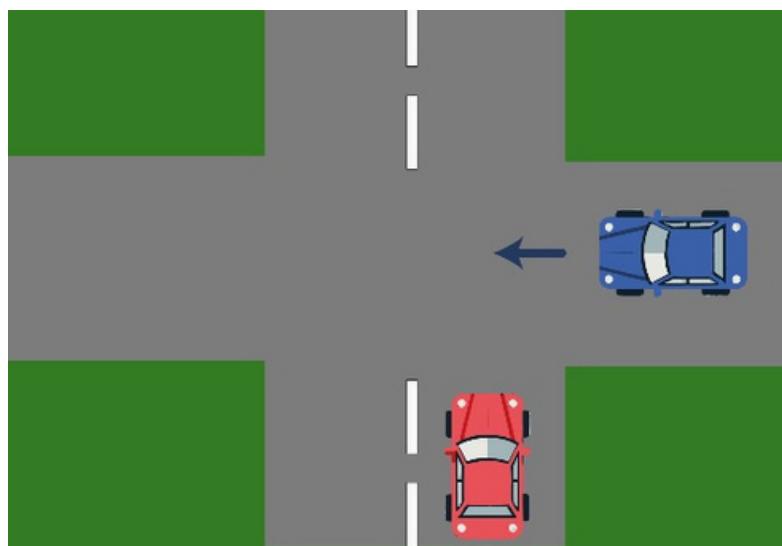
Voorrangsregels en rijrichtingen

Hoofdstuk 4.1: Voorrang van rechts

De voorrang van rechts is een van de belangrijkste verkeersregels in België. Deze regel zegt dat wanneer twee voertuigen een kruispunt naderen, bestuurders voorrang moeten verlenen aan verkeer dat van rechts komt. Dit hoofdstuk behandelt de belangrijkste aspecten van de voorrang van rechts en hoe je deze regel correct toepast.

1. De algemene regel

Bij kruispunten zonder verkeersborden, verkeerslichten of andere aanwijzingen die de voorrang anders regelen, **moet je altijd voorrang verlenen aan voertuigen die van rechts komen**. Ook wanneer de bestuurder van rechts vertraagt of volledig stopt, behoudt deze zijn voorrang en mag die als eerste het kruispunt opritden.

Als bestuurder moet je dus altijd alert zijn op verkeer van rechts als je zo'n kruispunt nadert.

2. kruispunt waar de voorrang van rechts geldt.

De voorrang van rechts kan benadrukt worden door het onderstaande verkeersbord. Dit bord waarschuwt bestuurders dat ze een kruispunt naderen waar de algemene regel van voorrang van rechts geldt.

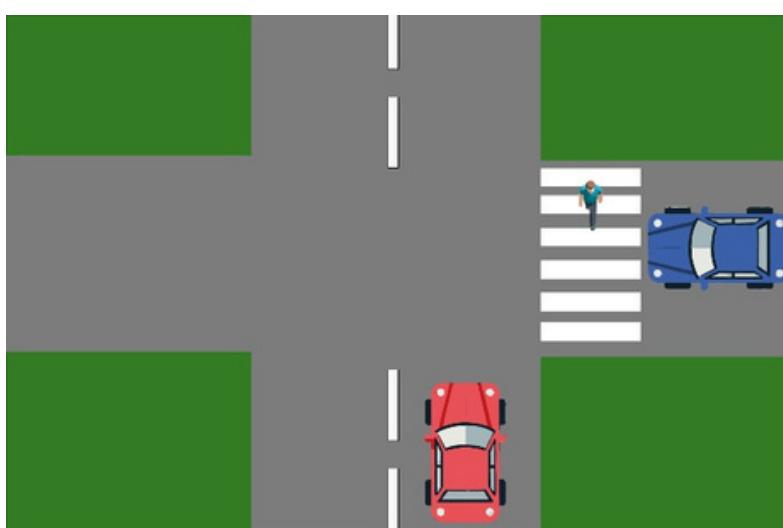
3. Wanneer geldt de voorrang van rechts niet?:

- Op wegen waar verkeersborden of verkeerslichten de voorrang regelen.
- Bij in- en uitritten van privéterreinen, parkeerplaatsen of tankstations: bestuurders die van zulke plaatsen komen, hebben **geen voorrang**.
- Op kruispunten tussen een gewone rijbaan en een aardeweg of pad.
- Op rotondes. Enkel de bestuurder die zich al op de rotonde bevindt heeft voorrang. Meer over voorrang op rotondes lees je in hoofdstuk 4.2.

4. Zebrapaden en fietsersoversteekplaatsen

Zelfs als je voorrang hebt op een kruispunt, moet je altijd voorrang verlenen aan **voetgangers op een zebrapad en aan fietsers op een fietsersoversteekplaats**. In dit voorbeeld moet de blauwe auto de voetganger eerst laten oversteken, voor de auto het kruispunt op mag rijden.

Hoofdstuk 4.2: Voorrang op kruispunten en rotondes

Dit hoofdstuk bespreekt de belangrijkste regels voor voorrang op kruispunten en rotondes.

1. Voorrang op kruispunten

Een kruispunt is een plaats waar twee of meer wegen elkaar kruisen. Op kruispunten waar de algemene regel "voorrang van rechts" niet geldt, bepalen verkeersborden, wegmarkering of verkeerslichten wie voorrang heeft. Zonder specifieke aanduiding van de voorrang, geldt altijd de regel "voorrang van rechts" (zie hoofdstuk 4.1).

2. Voorrang geven

- **De omgekeerde driehoek:** Dit bord geeft aan dat je moet vertragen en eventueel volledig moet stoppen om voorrang te verlenen aan voertuigen op de andere weg. Dit doe je door:
 - **te vertragen:** Kijk goed of er verkeer aankomt. Als de weg vrij is, mag je doorrijden.
 - **of te stoppen:** Je moet volledig stoppen als er verkeer aankomt op de kruisende weg waarvoor je voorrang moet verlenen.

- **Haaientanden:** De haaientanden zijn een lijn van omgekeerde driehoeken. Die geven aan waar je moet stoppen en voorrang geven. De haaientanden hebben dezelfde betekenis als de omgekeerde driehoek en komen vaak samen voor.
 - **Voorrang verlenen:** Je moet het verkeer op de kruisende weg voorrang geven. Dit betekent dat je goed moet kijken en stoppen als er verkeer aankomt, maar als de weg vrij is, mag je doorrijden.
 - **Wanneer stoppen:** Je moet volledig stoppen als er verkeer aankomt op de kruisende weg waarvoor je voorrang moet verlenen.

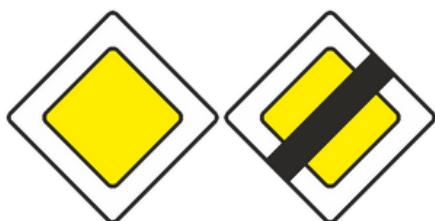

- **Stopbord:** Het stopbord betekent dat je verplicht bent om **volledig te stoppen** en voorrang te verlenen aan alle voertuigen op de kruising, ongeacht van welke kant ze komen. Ook als er geen verkeer aankomt op de kruisende weg, moet je volledig stoppen. Daarna mag je het kruispunt oprijden.

3. Voorrang hebben

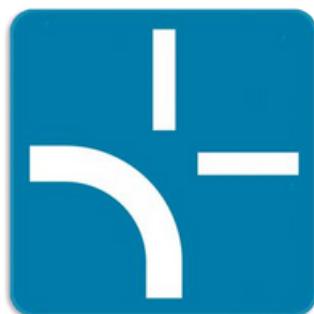
- **Voorrangsweg:** Dit bord geeft aan dat je als bestuurder op een voorrangsweg rijdt. Op alle komende kruispunten heb **jij** voorrang op bestuurders op alle kruisende wegen, tot wanneer het einde van de voorrangsweg wordt aangeduid.

- **Voorrang op eerstvolgende kruispunt:** Dit type borden maakt duidelijk dat je als bestuurder voorrang hebt op het eerstvolgende kruispunt. Na het kruispunt gelden opnieuw de algemene voorrangsregels. De dikke zwarte pijl geeft het voorrangstraject van de bestuurder aan. De dunne zwarte streepjes geven de kruisende weg weer.

Een kruispunt waar je voorrang hebt, kan ook een bocht maken. Een blauw onderbord kan onder de driehoeken geplaatst worden om dit te illustreren. Daarop wordt de richting waarin het **traject met voorrang** afbuigt met een dikke witte lijn getoond. In dit voorbeeld buigt het voorrangstraject naar links.

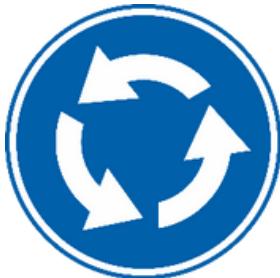
4. Verkeerslichten

- Op kruispunten met verkeerslichten volg je de signalen van de lichten zoals beschreven in hoofdstuk 1.5.
- Bij een knipperend oranje licht of defecte lichten moet je voorrang verlenen aan bestuurders van rechts, **zoals bij een kruispunt zonder verkeerslichten**.

5. Voorrang op rotondes

Een rotonde is een bijzondere vorm van een kruispunt waar het verkeer in een kring rijdt rond een centraal eiland. Een rotonde wordt aangegeven met een blauw, rond verkeersbord met drie witte pijlen in een cirkel. De voorrangsregels op rotondes verschillen van gewone kruispunten.

- **Oprijken van een rotonde:**
 - Wanneer je een rotonde wilt oprijken, moet je voorrang verlenen aan voertuigen die al op de rotonde zijn.
- **Verlaten van een rotonde:**
 - Wanneer je de rotonde wilt verlaten, moet je je richtingaanwijzer gebruiken om je intentie aan te geven. Dit moet op tijd gebeuren zodat andere bestuurders en weggebruikers, zoals fietsers en voetgangers, weten dat je de rotonde gaat verlaten.
 - Geef altijd voorrang aan voetgangers en fietsers wanneer je de rotonde verlaat.

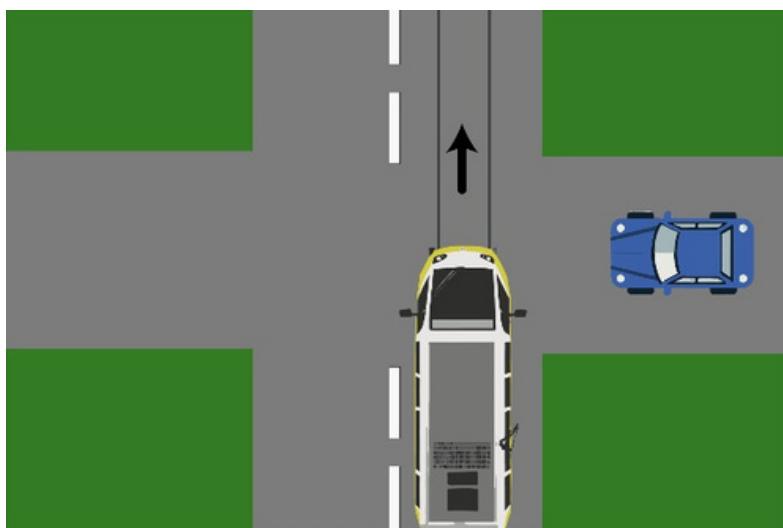
! Aandachtspunt

Rond punt: Niet te verwarring met een rotonde! Een rond punt wordt aangeduid met een blauw, rond verkeersbord met één witte pijl die naar beneden wijst. Op een rond punt geldt de regel voorrang van rechts, tenzij anders aangeduid.

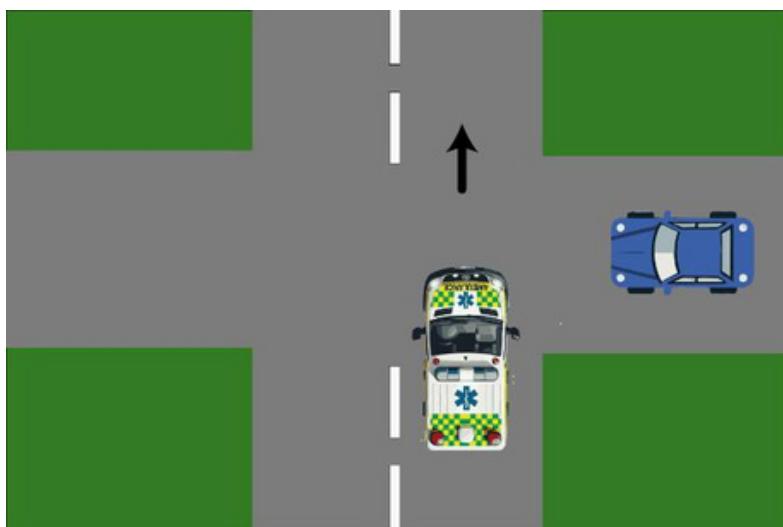
6. Bijzondere situaties bij kruispunten en rotondes

Soms zijn er afwijkende situaties waarin de normale voorrangsregels niet van toepassing zijn. Hier zijn enkele voorbeelden:

- **Voorrang voor trams:** Trams hebben in veel gevallen voorrang, ook als ze van links komen, tenzij anders wordt aangegeven door verkeersborden of verkeerslichten. Dit geldt vooral op kruispunten waar tramrails de weg kruisen.

- **Prioritaire voertuigen:** Voertuigen zoals ambulances, brandweerwagens en politievoertuigen hebben, met de zwaailichten en sirenes aan, altijd voorrang, ongeacht de voorrangsregels op het kruispunt of de rotonde.

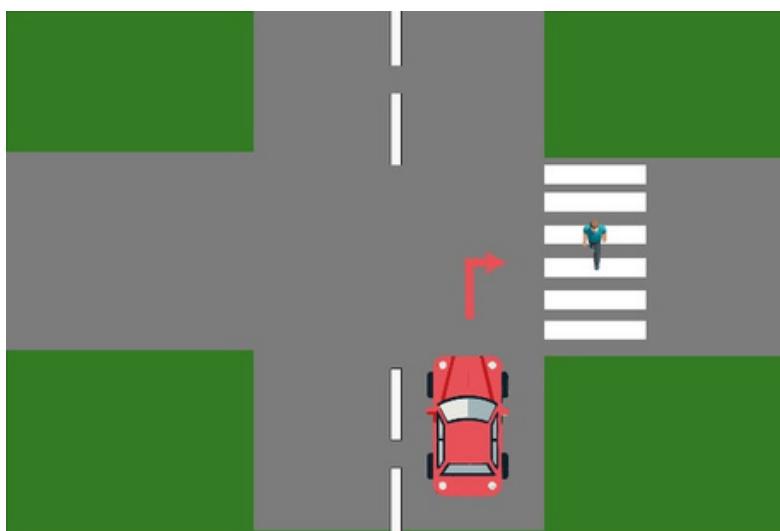
Hoofdstuk 4.3: Voorrang bij afslaan

Dit hoofdstuk bespreekt de belangrijkste **voorrangsregels** bij het links- en rechtsaf slaan, evenals aandachtspunten voor voetgangers, fietsers, en andere voertuigen.

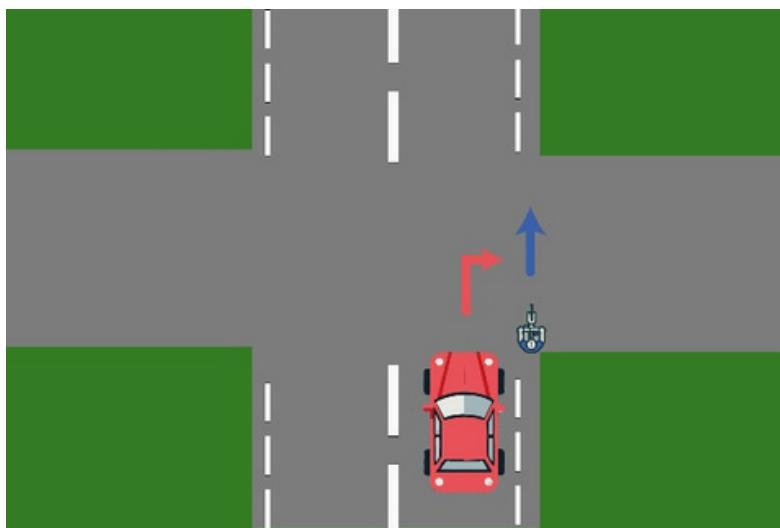
1. Voorrang bij rechts afslaan

Rechts afslaan lijkt misschien eenvoudiger dan links afslaan, maar het blijft belangrijk om goed op de andere weggebruikers te letten, vooral op fietsers en voetgangers.

- **Voorrang aan voetgangers:** Bij het rechts afslaan moet je altijd voorrang verlenen aan voetgangers die een zebrapad (willen) oversteken op de weg die je inslaat. Dit geldt ook als er geen zebrapad is, maar voetgangers al bezig zijn over te steken.

- **Voorrang aan fietsers en bromfietsers:** Fietsers en bromfietsers die in dezelfde richting als jij rijden en rechtdoor willen gaan, hebben altijd voorrang. Dit geldt zowel bij (brom)fietsers op het fietspad als bij (brom)fietsers op de rijbaan.

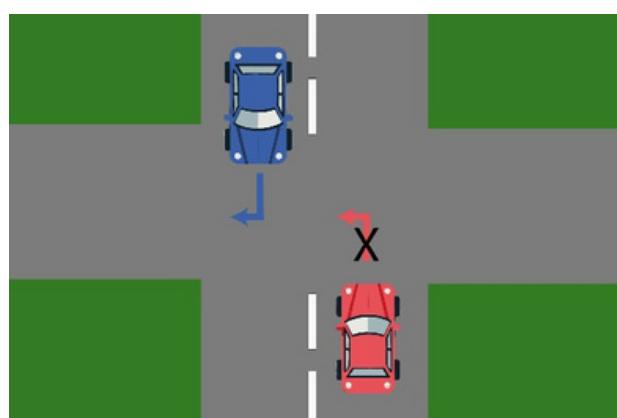
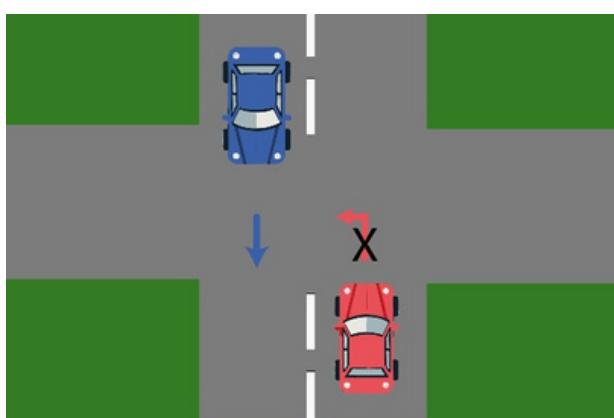

- **Gebruik van richtingaanwijzers:** Geef altijd tijdig aan dat je rechts wilt afslaan door je richtingaanwijzers te gebruiken. Dit helpt om andere weggebruikers, zoals achterliggers, fietsers en voetgangers, te waarschuwen voor je intenties.

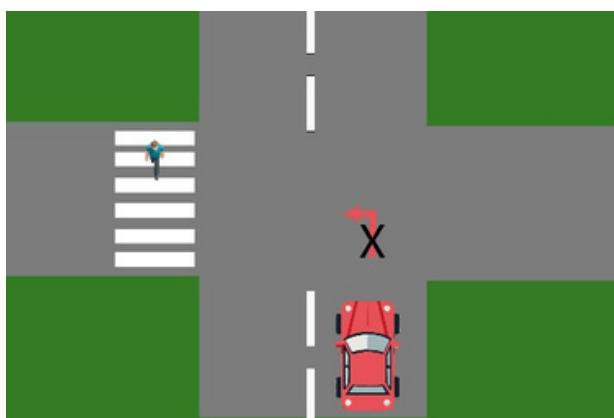
2. Voorrang bij links afslaan

Links afslaan is complexer dan rechts afslaan, omdat je rekening moet houden met zowel het **tegemoetkomende verkeer als met fietsers en voetgangers**.

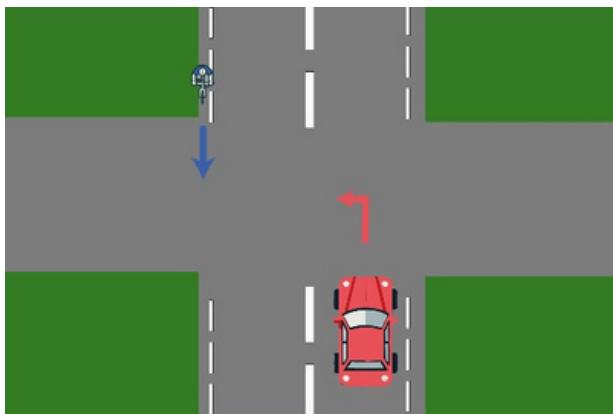
- **Tegemoetkomend verkeer:** Bij het links afslaan moet je altijd voorrang verlenen aan voertuigen die vanuit de tegenovergestelde richting rechtdoor rijden of rechts afslaan. Zij hebben voorrang, omdat zij geen rijstrook hoeven over te steken.

- **Voorrang aan voetgangers:** Net als bij rechts afslaan, moet je voorrang verlenen aan voetgangers die de weg oversteken die je wilt inslaan.

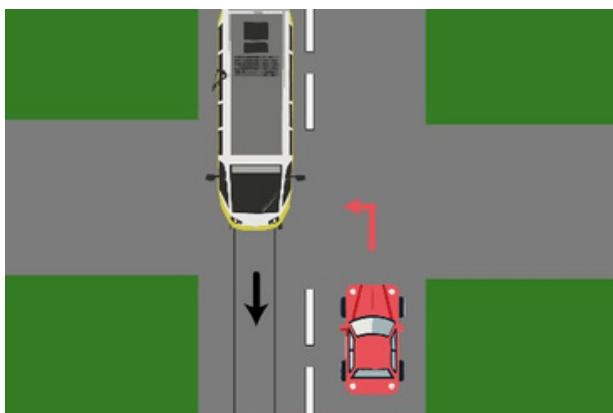
- **Fietfers en bromfietfers:** Fietsers en bromfietfers die uit de tegenovergestelde richting komen en rechtdoor rijden, hebben voorrang.

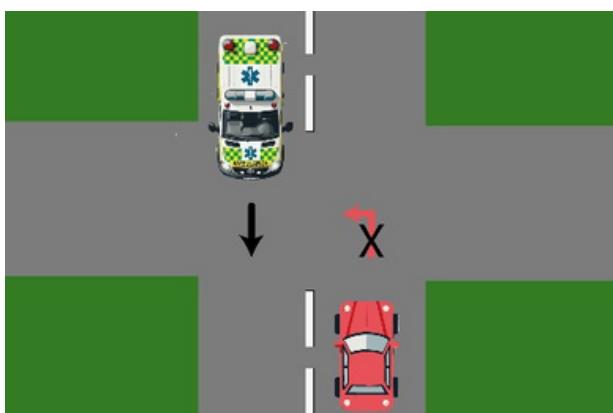
3. Bijzondere situaties bij afslaan

Er zijn enkele bijzondere situaties waarbij de normale voorrangsregels bij het afslaan kunnen afglijken of waarbij extra voorzichtigheid nodig is.

- **Voorrang voor trams:** Trams hebben voorrang, ook wanneer ze van links komen of zich op een kruispunt bevinden waar jij voorrang hebt tegenover andere auto's. Bij het afslaan moet je daarom altijd letten op de aanwezigheid van trams en hen voorrang verlenen, tenzij verkeerslichten of borden anders aangeven.

- **Voorrang voor prioritaire voertuigen:** Voertuigen zoals ambulances, brandweerwagens en politievoertuigen hebben, met de zwaailichten en sirenes aan, altijd voorrang. Zorg ervoor dat je deze voertuigen laat passeren voordat je afslaat.

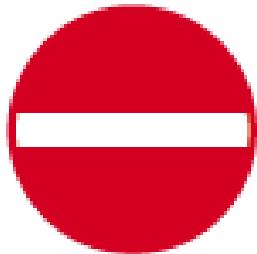

Hoofdstuk 4.4: Verboden en verplichte rijrichtingen

1. Verboden rijrichting

- **Verboden toegang in één rijrichting**

- **Verbods bord:** Dit bord verbiedt alle bestuurders, inclusief fietsers, om verder te rijden in deze richting. Verkeer uit de tegengestelde richting is wel toegestaan.

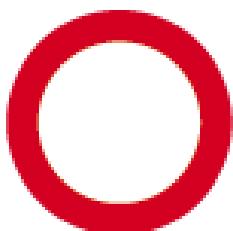

- **Onderbord:** Kan uitzonderingen aangeven, bijvoorbeeld voor fietsers of speedpedelecs.

- **Verboden toegang in beide rijrichtingen**

- **Verbods bord:** Dit bord verbiedt alle bestuurders, inclusief fietsers, om verder te rijden in beide richtingen.

- **Onderbord:** Uitzonderingen zijn mogelijk, bijvoorbeeld voor plaatselijk verkeer of fietsers

! Aandachtspunt

Als er in de witte cirkel extra informatie staat, zoals "3,5t", betekent dit dat het verbod alleen geldt voor voertuigen met een Massa in Beladen Toestand (M.B.T.) van meer dan 3,5 ton.

• Verboden toegang voor bepaalde voertuigen: enkele voorbeelden

- Motorvoertuigen met meer dan twee wielen en motorfietsen met zijspan mogen niet verder. Verkeer in de tegengestelde richting is wel toegestaan.

- Verbiedt motorfietsen (met of zonder zijspan) om verder te rijden. Auto's mogen dus wel door. Verkeer in de tegengestelde richting is wel toegestaan.

- Verbiedt quads (motorvoertuigen met vier wielen, gebouwd voor ruw terrein) om verder te rijden. Verkeer in de tegengestelde richting is wel toegestaan.

- **Verboden af te slaan**

- Deze borden geven aan dat het voor alle bestuurders verboden is om bij het volgende kruispunt links- of rechtsaf te slaan.

- **Onderbord:** Uitzonderingen zijn mogelijk, bijvoorbeeld voor plaatselijk verkeer of fietsers .

- **Verboden om te keren**

- Dit verbods bord geeft aan dat het verboden is om te keren vanaf het bord tot aan het eerstvolgende kruispunt.

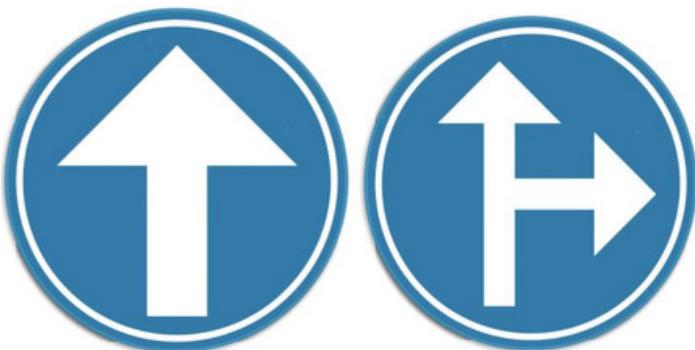

- **Onderbord:** Uitzonderingen zijn mogelijk, bijvoorbeeld voor plaatselijk verkeer of fietsers .

2. Verplichte rijrichting

Deze gebodsborden met pijlen geven aan dat bestuurders **verplicht zijn de aangegeven rijrichting van de pijl te volgen**. Ze worden vaak gebruikt op plekken waar vrije rijrichting niet mogelijk is of waar het verkeer in goede banen geleid moet worden.

! Aandachtspunt

Verwar deze gebodsborden niet met het bord voor eenrichtingsverkeer, dat steeds een rechthoekig bord is

3. Schuin naar Beneden Gerichte Pijlen

Deze gebodsborden met pijlen geven aan dat bestuurders verplicht zijn de aangegeven rijrichting van de pijl te volgen. Ze worden vaak gebruikt op plekken waar vrije rijrichting niet mogelijk is of waar het verkeer in goede banen geleid moet worden.

4. Doodlopende straat

Het bord doodlopende straat geeft aan dat de weg aan het einde geen doorgang biedt voor doorgaand verkeer. Bestuurders zullen dus moeten keren. Het is **wel toegelaten** om de weg in te rijden.

S Praktische Rijvaardigheden

Hoofdstuk 5.1: Het invoegen en verlaten van autosnelwegen

! Aandachtspunt

Op Belgische autosnelwegen zijn volgende (bestuurders van) voertuigen niet toegestaan:

- **Voetgangers en fietsers**
- Bestuurders die **trek-, last- of rijdieren** geleiden of bewaken
- Bestuurders van **bromfietsen** (klasse A, klasse B en speed pedelecs)
- Bestuurders van **vierwielaars zonder passagiersruimte** zoals quads
- Bestuurders van **landbouwvoertuigen**

1. Invoegen op een autosnelweg

Bij het invoegen op een autosnelweg gebruiken bestuurders de **invoegstrook**. Deze strook biedt bestuurders de kans om op snelheid te komen en op een veilige manier in te voegen.

- **Regels voor het invoegen:**

- Gebruik de invoegstrook bij het oprijden van een autosnelweg om **voldoende snelheid** te maken, zodat je op gelijke snelheid komt met het doorgaande verkeer. Het doel is om vloeiend in te voegen.
- Het gebruik van de richtingaanwijzers is verplicht om aan te geven dat je van de invoegstrook naar de doorgaande rijbaan wilt.
- Gebruik je spiegels en controleer je dode hoek voordat je invoegt.
- Bestuurders die al op de autosnelweg rijden, zijn **niet verplicht** om ruimte te maken voor voertuigen die invoegen. Het is daarom aan de invoegende bestuurder om veilig in te voegen zonder andere weggebruikers te hinderen.

- **Wat te doen als je geen veilige opening vindt:**

- Als het verkeer op de rechterrijstrook te dicht op elkaar rijdt en er geen opening is, **vertraag je voorzichtig** op de invoegstrook om een opening te vinden en probeer stilstand te vermijden.
- Als je toch stil komt te staan, wacht dan op een duidelijke en veilige opening om vanuit stilstand te kunnen invoegen. Dit is een noodssituatie die je zoveel mogelijk moet vermijden.

2. Verlaten van een autosnelweg

Bij het verlaten van een autosnelweg moet je de **uitrijstrook** gebruiken om je snelheid op een veilige manier te verminderen, zonder andere bestuurders te hinderen.

- **Regels voor het verlaten van de autosnelweg:**

- Het is verplicht om met de richtingaanwijzer aan te geven dat je de autosnelweg wilt verlaten.
- Zodra je op de uitrijstrook rijdt, kun je beginnen met het **verminderen van je snelheid**. Het is belangrijk om je snelheid pas te verminderen op de uitrijstrook. Het vroegtijdig vertragen op de doorgaande rijbaan kan gevaarlijke situaties veroorzaken.

Hoofdstuk 5.2: Parkeren en stilstaan

1. Algemeen onderscheid tussen stilstaan en parkeren

- **Stilstaan:** Dit houdt in dat je voertuig kort stopt om bijvoorbeeld passagiers te laten in- of uitstappen of om iets te laden of lossen. Bij stilstaan blijft de bestuurder meestal in of dichtbij het voertuig.

- **Parkeren:** Dit betekent dat je je voertuig voor langere tijd onbeheerd achterlaat. Zodra je je voertuig verlaat zonder de intentie om direct weer te vertrekken, heb je geparkeerd.

2. Regels voor stilstaan

- **Het is toegestaan om stil te staan**

- langs de rijbaan om passagiers in- of uit te laten stappen of om te laden of te lossen, mits je hierbij geen andere weggebruikers hindert.

- **Het is verboden om stil te staan**

- op fietspaden, voetpaden en kruispunten.
 - binnen de 5 meter voor of voorbij een kruispunt, zebrapad of fietsoversteekplaats.
 - op de rijbaan, als er parkeermogelijkheden zijn langs de kant van de weg.
 - op bruggen, tenzij er een parkeerzone is waarop je kan stil staan.
 - in tunnels.

3. Regels voor parkeren

- **Het is toegestaan om te parkeren**

- Langs de rechterkant van de rijbaan, in de rijrichting en zo dicht mogelijk naast de rand van de rijbaan.
- In parkeervakken en op parkeerplaatsen die door verkeersborden worden aangeduid.

! Aandachtspunt

Op een rijbaan met éénrichtingsverkeer, mag de auto zowel langs rechts of langs links worden geparkeerd.

- **Het is verboden om te parkeren**

- op fietspaden en voetpaden.
- op autowegen en autosnelwegen (inclusief de pechstrook).
- op verhoogde inrichtingen, dambordmarkeringen en verdrijvingsvlakken.
- op tramsporen.
- onder bruggen.
- in tunnels.
- naast een gele onderbroken streep op de rand van de rijbaan.
- op parkeerplaatsen voor personen met een handicap, tenzij je hiervoor toestemming hebt.

4.Omgevingen met specifieke regels rond parkeren.

- **Kruispunten en oversteekplaatsen**

- Je mag niet parkeren op kruispunten.
- Je mag niet parkeren binnen 5 meter vóór en na een kruispunt, zebrapad of fietsoversteekplaats.

- **Verkeerslichten**

- Je mag niet parkeren binnen 20 meter vóór verkeerslichten op een kruispunt.
- Uitzondering: als de onderkant van het verkeerslicht minstens 2 meter hoog is en je lading niet hoger is dan 1,65 meter, mag je wel parkeren.

- **Bushaltes**

- Je mag niet parkeren op een bushalte.
- Je mag niet parkeren binnen 15 meter vóór en na een bushalte. tenzij er een parkeerstrook voorzien is.

- **Onveilige of onoverzichtelijke locaties**

- Je mag niet parkeren als je het zicht belemmert, bijvoorbeeld net vóór een helling of in een onoverzichtelijke bocht.
- Je mag niet parkeren als de rijbaan te smal is. Er moet altijd minstens 3 meter vrije doorgang blijven.
- Je mag niet parkeren op een voorrangsweg buiten de bebouwde kom. Binnen de bebouwde kom is dit wel toegestaan, tenzij anders aangegeven.

- **Hinderlijke situaties**

- Je mag niet dubbel parkeren (naast een reeds geparkeerd voertuig).
- Je mag niet parkeren voor een inrit of garagepoort van een privé-eigendom, tenzij je de eigenaar bent.
- Je mag niet parkeren waar je het wegrijden van andere voertuigen hindert (bijvoorbeeld midden op een parking of voor uitritten).

- **Blauwe zones**

- In blauwe zones mag je op werkdagen alleen parkeren met een parkeerschijf achter het raam.
- Dit is verplicht van maandag tot en met zaterdag, tussen 9:00 en 18:00 uur, tenzij anders aangegeven op het bord.
- De maximale parkeertijd wordt aangegeven op het bord. Meestal is dit beperkt tot maximaal 2 uur.
- Bij aankomst moet je de aankomsttijd op de parkeerschijf instellen.

- **Woonerven**

- Parkeren in een woonerf is alleen toegestaan op de speciaal aangewezen plaatsen. Het is verboden om buiten de parkeervakken te parkeren.

- **Speelstraten**

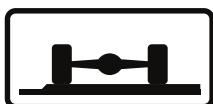
- Een speelstraat is een straat die tijdelijk afgesloten kan worden voor gemotoriseerd verkeer, zodat kinderen er veilig kunnen spelen.
- Tijdens de actieve uren van een speelstraat is rijden of parkeren in of langs de straat verboden.
- Bewoners mogen vóór de start van de speelstraat hun voertuig parkeren, maar het mag niet verplaatst worden zolang de straat gesloten is voor verkeer.

- **De berm**

- Binnen de bebouwde kom mag je enkel parkeren op een **gelijkgrondse berm**.
- Buiten de bebouwde kom kan dit op elke berm, gelijkgronds of verhoogd.
- Als de berm niet breed genoeg is, moet je deels op de berm en deels op de rijbaan parkeren. Zorg er echter altijd voor dat er minimaal 1,5 meter vrije doorgang overblijft voor voetgangers die van de berm gebruikmaken.

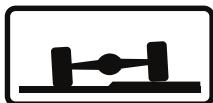
Als dit bord staat, moet je verplicht **op de berm parkeren**. Parkeren op de rijbaan is niet toegestaan.

Als dit bord staat, moet je verplicht **op de rijbaan parkeren**. Parkeren op de berm is niet toegestaan.

Als dit bord staat, moet je verplicht **deels op de rijbaan en deels op de berm parkeren**. Volledig parkeren op de rijbaan of de berm is niet toegestaan.

5. Verkeersborden

Ook aan de hand van verkeersborden kan aangeduid worden of je al dan niet mag parkeren of stilstaan.

- **Parkeren toegestaan:** Dit bord geeft aan dat parkeren is toegestaan voor voertuigen. Indien je dit bord ziet mag je dus parkeren.

- **Parkeren verboden:**

- Een rond bord met **één schuine streep** betekent dat parkeren verboden is aan de kant waar het bord staat. Dit geldt zowel voor de rijbaan als de berm. Het is toegelaten om stil te staan.

- Een rond bord met **twee schuine strepen** geeft aan dat zowel parkeren als stilstaan verboden is aan de kant waar het bord staat. Dit geldt zowel voor de rijbaan als de berm.

- Beurtelings Parkeren

- **Van de 1ste tot de 15de van de maand:** Dit verkeersbord geeft aan dat je niet mag parkeren **langs deze kant van de rijbaan** van de 1ste tot de 15de van de maand. Ligt de datum van vandaag tussen de 1ste en de 15de, moet je je voertuig langs de andere kant van de rijbaan plaatsen.

- **Van de 16de tot het einde van de maand:** Dit verkeersbord geeft aan dat je niet mag parkeren **langs deze kant van de rijbaan** van de 16de tot het einde van de maand. Ligt de datum van vandaag tussen de 16de en het einde van de maand, moet je je wagen langs de andere kant van de rijbaan plaatsen.

- Je moet je auto verplaatsen **op de laatste dag van een periode, tussen 19:30 en 20:00 uur 's avonds.**

- Pijlen onder de borden: Aan de hand van pijlen onder de borden wordt de zone aangeduid waarop het bord van toepassing is.
 - **Pijl naar boven:** geldig vanaf het bord.

- **Pijl naar beneden:** geldig tot aan het bord.

- **Pijl naar boven én naar beneden:** geldig zowel vóór als voorbij het bord.

6. in- en uitstappen na parkeren

Correct in- en uitstappen is niet alleen een kwestie van gewoonte, maar ook van veiligheid. Volg deze stappen zorgvuldig:

- **Uitstappen:**
 - Trek altijd de handrem stevig aan om te voorkomen dat de wagen kan rollen.
 - Sluit alle ramen en het open dak zodat je voertuig goed is afgesloten.
 - Zet de motor uit en neem de sleutel uit het contact.
 - Vergeet niet om de deuren meteen te sluiten zodra je bent uitgestapt.
- **De auto verlaten:**
 - Stap bij voorkeur uit in de richting van de achterkant van de auto. Zo heb je beter zicht op achteropkomend verkeer.
 - Kijk goed om je heen en wees alert op fietsers of andere weggebruikers.
- **instappen:**
 - Benader je wagen langs de voorzijde, zodat je goed zicht hebt op verkeer dat nadert.
 - Kijk altijd even over je schouder voordat je de deur opent en instapt.

Hoofdstuk 5.3: Regels voor lading en afmetingen van voertuigen

In dit hoofdstuk bespreken we de belangrijkste regels voor het vervoeren van lading, inclusief maximale afmetingen en hoe je ervoor zorgt dat de lading veilig is. Onder lading verstaan we: "Alle voorwerpen of goederen die in, op of aan een voertuig worden vervoerd en niet tot de vaste uitrusting van het voertuig behoren."

1. Maximale afmetingen van voertuigen en lading

- **Maximale hoogte:** De totale hoogte van het voertuig, inclusief lading, mag **niet hoger zijn dan 4 meter**.
- **Maximale breedte:** De maximale breedte van een voertuig inclusief lading mag **niet breder zijn dan 2,55 meter**. Deze regel is niet van toepassing op:
 - landbouwvoertuigen
 - speciale transporten.

2. Regels voor uitstekende lading

Een voertuig mag lading vervoeren die aan de achterkant en zijkanten uitsteekt, maar er gelden strikte regels voor hoe ver de lading mag uitsteken.

- **Achteruitstekende lading:**
 - De lading mag maximaal 1 meter achter het voertuig uitsteken zonder signalisatie.
 - Steekt de lading meer dan 1 meter uit, dan moet deze duidelijk zichtbaar zijn met een rood-wit waarschuwingsbord. De lading mag nooit verder uitsteken dan 3 meter.
- **Zijwaarts uitstekende lading:**
 - De lading mag breder zijn dan het voertuig, maar de maximale breedte van een beladen auto, met alle uitstekende delen inbegrepen, blijft 2,55 m.
- **Vooruitstekende lading:**
 - De lading mag nooit voor het voertuig uit steken.

3. Veilig vastzetten van de lading

De lading die je vervoert, moet altijd goed worden vastgezet om te voorkomen dat deze verschuift of van het voertuig valt tijdens het rijden.

- **Gebruik touwen, spanbanden of netten** die stevig genoeg zijn om de lading op zijn plaats te houden.
- Als je **lading op het dak** van je voertuig vervoert, bijvoorbeeld in een dakkoffer, moet je ervoor zorgen dat deze stevig is vastgemaakt en de maximale toegestane hoogte van het voertuig niet overschrijdt.

Hoofdstuk 5.4: Voertuigen met aanhangwagens

Dit hoofdstuk bespreekt de belangrijkste regels en aandachtspunten voor **bestuurders die een aanhangwagen trekken**.

1. Rijbewijsvereisten

De categorie van het rijbewijs bepaalt welk type voertuig en aanhangwagen je mag besturen.

- **Rijbewijs B:**
 - Je mag een aanhangwagen trekken met een maximale toegelaten massa (M.T.M.) van **750 kg**.
 - Je mag een aanhangwagen trekken die zwaarder is dan 750 kg, zolang de M.T.M. van de **combinatie** (voertuig + aanhangwagen) **niet meer dan 3.500 kg bedraagt**.
- **Rijbewijs B code 96:**
 - Een rijbewijs B code 96 is vereist wanneer de totale M.T.M. van de combinatie (voertuig + aanhangwagen) **meer dan 3.500 kg en maximaal 4.250 kg bedraagt**.
- **Rijbewijs BE:**
 - Voor **combinaties** van voertuigen en aanhangwagens met een totaalgewicht **boven de 4.250 kg** is een rijbewijs BE nodig.
 - Met dit rijbewijs mag je lasten trekken tot een totaalgewicht van 7.000 kg, mits aan de wettelijke eisen wordt voldaan.

Benodigd rijbewijs	M.T.M. aanhangwagen	Totaalgewicht aanhangwagen + wagen
Rijbewijs B	< 750 kg	Geen specifieke beperking
Rijbewijs B	> 750 kg	Maximaal 3 500 kg
Rijbewijs B code 96	> 750 kg	Meer dan 3 500 kg en maximaal 4 250 kg
Rijbewijs BE	> 750 kg	Meer dan 4 250 kg en maximaal 7 000 kg

2. Snelheidslimieten

Bij het rijden met een aanhangwagen gelden specifieke snelheidslimieten.

- M.T.M. van het voertuig + aanhangwagen ≤ 3.500 kg: **De snelheidslimieten blijven ongewijzigd**
 - Binnen de bebouwde kom: 50 km/u (of 30 km/u in Brussel).
 - Buiten de bebouwde kom: 70 km/u in Vlaanderen en Brussel, 90 km/u in Wallonië.
 - Autowegen & autosnelwegen: 120 km/u.
- M.T.M van het voertuig + aanhangwagen > 3.500 kg:
 - Verlaagde snelheidslimiet op autosnelwegen: **max. 90 km/u.**
 - Op gewone wegen blijven de standaardlimieten gelden.

3. Veiligheidsvoorzieningen

Er zijn specifieke **veiligheidsvoorzieningen** die verplicht zijn bij het rijden met een aanhangwagen om de veiligheid van de bestuurder en andere weggebruikers te waarborgen.

- **Remsysteem:** Aanhangwagens met een M.T.M. van meer dan 750 kg moeten uitgerust zijn met een eigen remmechanisme om ervoor te zorgen dat het voertuig en de aanhangwagen veilig tot stilstand kunnen komen.
- **Verlichting en reflectoren:**
 - Aanhangwagens moeten zijn uitgerust met **werkende achterlichten, remlichten, richtingaanwijzers en nummerplaatverlichting.**
 - Reflectoren aan de zijkanten en achterkant van de aanhangwagen zijn verplicht om de zichtbaarheid te vergroten, 's nachts of bij slecht zicht

6

Defensief en Veilig Rijden

Hoofdstuk 6.1: Wat is defensief rijden

Defensief rijden is een rijstijl waarbij bestuurders niet alleen rekening houden met hun eigen veiligheid, maar ook met die van andere weggebruikers. In dit hoofdstuk bespreken we de kenmerken van defensief rijden en de belangrijkste principes.

1. Anticipeer op het gedrag van andere weggebruikers

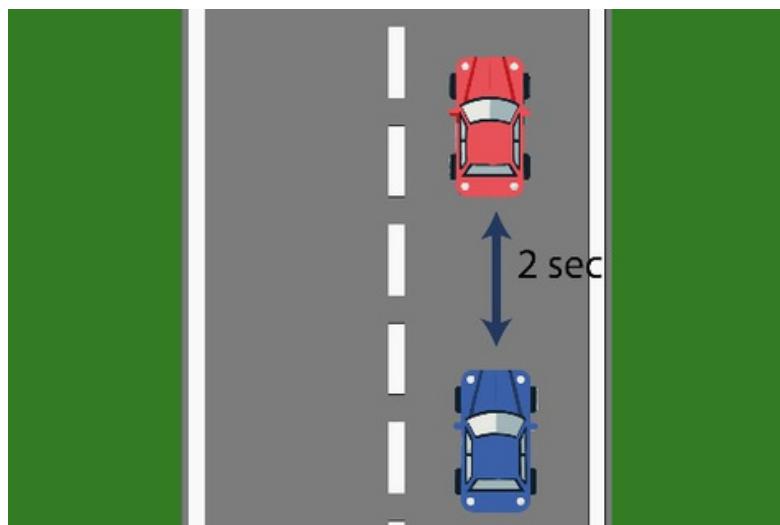
Belangrijk bij defensief rijden is het **voorspellen** van wat andere weggebruikers doen. Dit betekent dat je constant alert bent op mogelijke risico's en op tijd maatregelen neemt om ongevallen te voorkomen.

- **Let op het gedrag van andere bestuurders:**
 - Houd rekening met mogelijke fouten van andere weggebruikers, zoals plotseling remmen of abrupt van rijstrook wisselen.
- **Wees voorbereid op het onverwachte:**
 - Wees extra voorzichtig in situaties waar je weinig zicht hebt, zoals bij bochten, heuveltoppen of kruispunten met beperkt zicht.

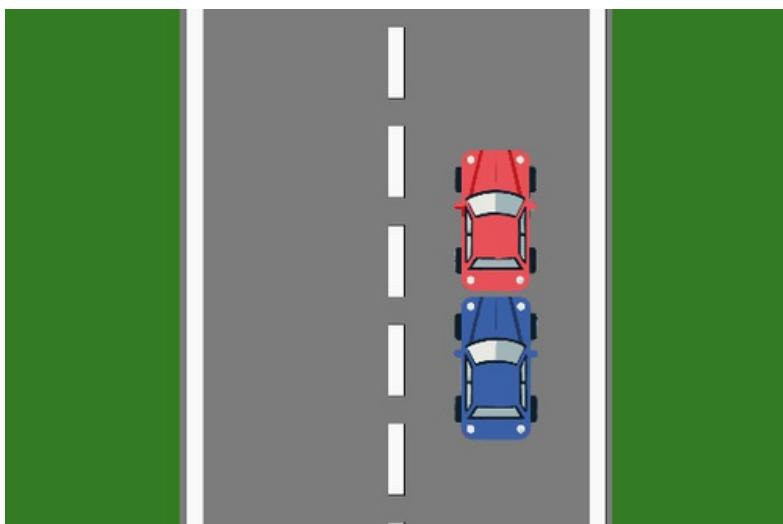
2. Houd afstand

Een essentieel onderdeel van defensief rijden is het aanhouden van voldoende **volgafstand**. Dit wil zeggen dat je minimaal **twee seconden** afstand houdt tot het voertuig voor je.

Meer info over volgafstand vind je in hoofdstuk 6.2.

Te dicht achter een ander voertuig rijden, ook wel **bumperkleven** genoemd, beperkt je zicht op de weg en verkleint de reactietijd bij plotseling remmen van het voorliggende voertuig.

1. Beheers je snelheid

Defensief rijden betekent ook dat je altijd je snelheid aanpast aan de omstandigheden van de weg en het verkeer.

- **Aanpassen aan de omstandigheden:**
 - Verlaag je snelheid bij slechte weersomstandigheden, zoals regen, mist, sneeuw of bij slecht verlichte wegen.
- **Snelheidslimieten respecteren:**
 - Houd je altijd aan de snelheidslimieten die gelden op de weg. Zelfs als de weg vrij lijkt.

2. Schakel volgens het aanbevolen toerental

Het **toerental, of de rotation per minute (RPM)**, beschrijft het aantal keren dat de krukas van de motor om zijn as draait per minuut. Om motorschade te vermijden en het brandstofverbruik te beperken, is het aanbevolen naar een hogere versnelling te schakelen wanneer het toerental te hoog wordt.

Bij normaal rijden op een vlak wegdek wordt het volgende schakelmoment aangeraden:

- **Benzinemotor:** Schakel naar een hogere versnelling bij ongeveer 2500 toeren per minuut.
- **Dieselmotor:** Schakel naar een hogere versnelling bij ongeveer 2000 toeren per minuut.

Rijden in een te lage versnelling **verhoogt het brandstofverbruik**. Schakel daarom tijdig naar een hogere versnelling.

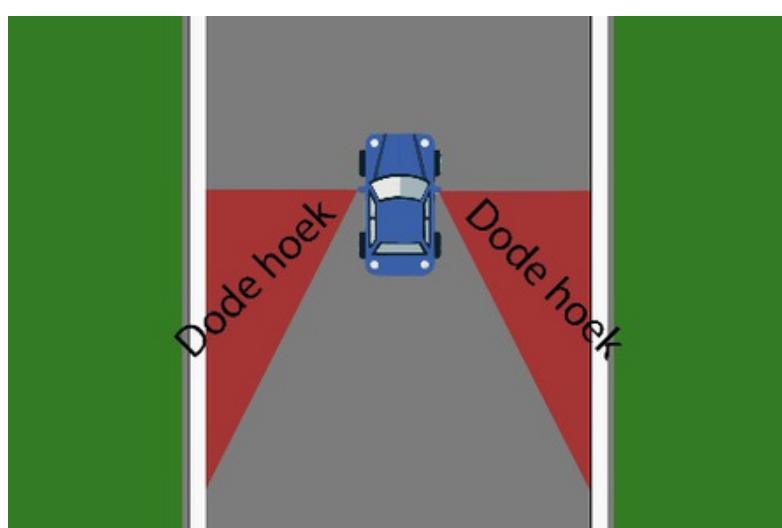
Na het schakelen plaats je je linkervoet op de voetsteun naast het pedaal. Dit voorkomt dat je per ongeluk de koppeling indrukt of je voet erop laat rusten, wat kan leiden tot slijtage of slippen.

! Aandachtspunt

Wanneer je bergop of bergaf moet rijden schakel je best een versnelling **lager**.

5. Controleer dode hoeken

Een dode hoek is een gebied rondom een voertuig dat de bestuurder niet kan zien, zelfs niet met behulp van de zij- of achteruitkijkspiegels. Veel ongevallen gebeuren doordat bestuurders hun dode hoeken niet controleren.

- **Gebruik van spiegels en dodehoekcontrole:**
 - Kijk regelmatig in je zijspiegels en achteruitkijkspiegel om te zien wat er rondom je voertuig gebeurt. Vergeet niet om over je schouder te kijken voordat je van rijstrook wisselt of afslaat om je dode hoek te controleren.
- **Wees bewust van de dode hoek van andere voertuigen:**
 - Vooral bij vrachtwagens en bussen is de dode hoek groot. Blijf uit deze zones door voldoende afstand te houden.

Hoofdstuk 6.2: Veilige volgafstand, reactietijd, remafstand en stopafstand

In dit hoofdstuk behandelen we de basisprincipes van een veilige volgafstand.

1. Reactietijd en reactieafstand

De reactietijd is de tijd die je nodig hebt om te reageren op een situatie, zoals het plotseling remmen van het voertuig voor je. Gemiddeld duurt dit ongeveer 1 seconde, maar de reactietijd kan toenemen in bepaalde situaties:

- **Verminderde concentratie:** Concentreer je tijdens het rijden op de rijbaan. Hoe minder afleiding, hoe sneller je kunt reageren.
- **Vermoeidheid:** Vermoeidheid en verminderde alertheid verlengen de reactietijd.
- **Alcohol en andere drugs:** De reactietijd van de bestuurder stijgt wanneer die onder invloed is. Lees meer over alcohol en drugs in het verkeer in hoofdstuk 7.3.

De reactieafstand is de afstand die je auto rijdt vanaf het moment dat je een gevaar ziet, tot het moment dat je begint te remmen. In die tijd ben je alleen aan het reageren, zoals je voet naar het rempedaal bewegen, terwijl de auto nog op dezelfde snelheid doorrijdt.

Bij een snelheid van **90 km/u** wordt de reactieafstand als volgt berekend:

- **Reken de snelheid om van kilometer/uur naar meter/seconde door te delen door 3,6.**

$$90 \text{ km/u} \div 3,6 = 25 \text{ m/s}$$

- **Bereken de reactieafstand met deze formule:**

$$\text{Reactieafstand} = \text{snelheid (in m/s)} \times \text{reactietijd (in seconden)}$$

$$25 \text{ m/s} \times 1 \text{ seconde} = 25 \text{ m}$$

Resultaat:

Bij **90 km/uur** en een reactietijd van 1 seconde, is de **reactieafstand 25 meter**.

2. Remafstand

De remafstand is de afstand die je voertuig nodig heeft om volledig tot stilstand te komen vanaf het moment dat je begint te remmen. Deze afstand wordt beïnvloed door je snelheid en de toestand van de weg.

- **Snelheid:**
 - Hoe hoger de snelheid, hoe langer de remafstand. De remafstand neemt kwadratisch toe met de snelheid. Dit betekent dat als je snelheid verdubbelt, de remafstand vier keer zo lang wordt.
- **Wegomstandigheden:**
 - Bij natte, gladde of besneeuwde wegen neemt de remafstand toe. In zulke omstandigheden moet je je snelheid aanpassen en de volgafstand vergroten.

3. Stopafstand

De stopafstand is de totale afstand die je voertuig nodig heeft om tot stilstand te komen, vanaf het moment dat je een gevaar opmerkt tot het moment dat je daadwerkelijk stilstaat. De stopafstand is de som van **de reactieafstand en de remafstand**.

- **Formule voor stopafstand** = reactieafstand (in m) + remafstand (in m) = stopafstand (in m)

Het is handig om enkele cijfers te onthouden die de stopafstand op een droge weg bij verschillende snelheden aangeven:

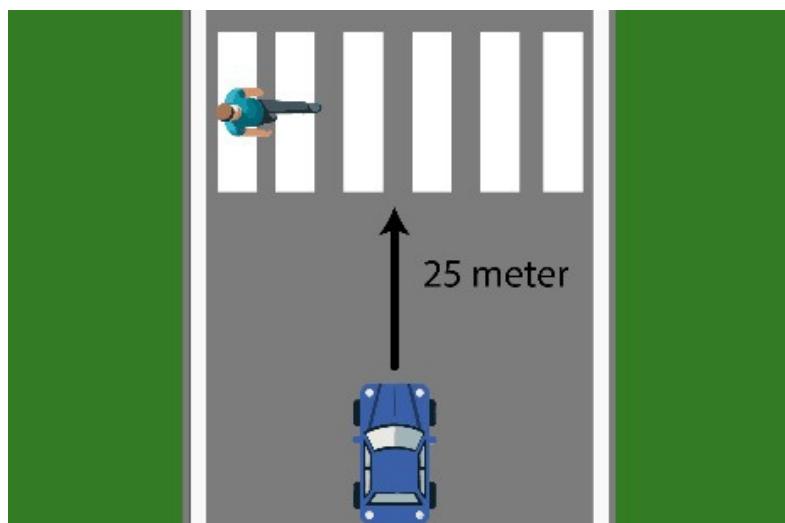
- **30 km/u:** ongeveer 15 meter
- **60 km/u:** ongeveer 35 meter
- **80 km/u:** ongeveer 55 meter
- **100 km/u:** ongeveer 75 meter

Voorbeeld: Je rijdt 50 km/u en er steekt plots een voetganger over. Hoeveel meter heb je nodig om volledig te stoppen?

- **A:** Ongeveer 25 meter
- **B:** Ongeveer 40 meter
- **C:** Ongeveer 60 meter

Juiste antwoord: A, Ongeveer 25 meter.

Bij 50 km/u ligt de stopafstand tussen die van 30 km/u (15 meter) en 60 km/u (35 meter), wat ongeveer 25 meter maakt.

4. Volgafstand

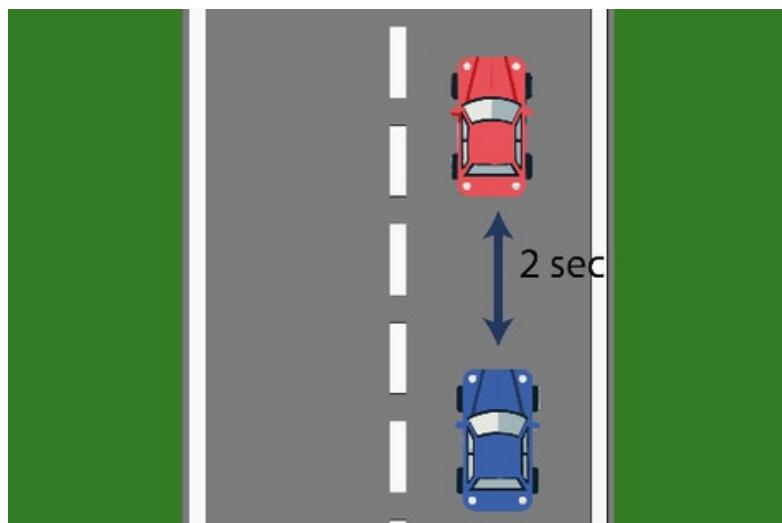
De volgafstand is de afstand tussen jouw voertuig en het voertuig voor je. Je kan de veilige volgafstand berekenen door de snelheid waarmee je rijdt, te delen door twee.

Voorbeeld:

- Stel dat je 120 km/uur rijdt, dan is de veilige volgafstand 60 meter.
- Rijd je 100 km/uur, dan wordt het 50 meter.

In de praktijk kan je een veilige volgafstand bewaren, aan de hand van de **twee-secondenregel**. Dit betekent dat je minimaal twee seconden achter het voertuig voor je moet blijven.

- **Gebruik van de twee-secondenregel**
 - Kies een vast punt langs de weg, zoals een verkeersbord of boom.
 - Zodra het voertuig voor je dit punt passeert, begin je te tellen.
 - Als je datzelfde punt passeert voordat je klaar bent met tellen, zit je te dicht op je voorganger en moet je je afstand vergroten.

- **Aanpassing bij slechte weersomstandigheden:** Omdat je bij regen, mist, sneeuw of andere slechte weersomstandigheden een langere remafstand hebt, moet je de twee-secondenregel verlengen tot vier seconden of meer.

Hoofdstuk 6.3: Banden, ABS en slipgevaar

Dit hoofdstuk bespreekt het belang van goede banden, de werking van ABS en hoe je slipgevaar kunt vermijden en beheersen.

1. Bandenspanning en -profiel

De staat van je banden speelt een cruciale rol bij het remmen, sturen en het voorkomen van slippen.

- Bandenspanning:**

- Te zacht opgepompte banden kunnen leiden tot een langere remafstand en slechtere controle.
- Te hard opgepompte banden kunnen de grip verminderen.
- Zorg ervoor dat de banden steeds de correcte bandenspanning hebben zoals aangegeven in de handleiding van de auto.

- Profiel van de banden:**

- Banden moeten een minimumprofiel van **1,6 mm** hebben om veilig te zijn. Banden met minder profiel verliezen grip waardoor de kans op slippen toeneemt. Indien de band het minimumprofiel niet haalt moet deze vervangen worden.

2. Het Anti-Blokkeer Systeem

Het Anti-Blokkeer Systeem (ABS) is een veiligheidssysteem dat voorkomt dat de wielen blokkeren tijdens het remmen. Dit helpt je om de controle over je voertuig te behouden, maar verkort de remweg niet.

- **Hoe werkt ABS?**
 - Wanneer je plotseling hard remt, kan ABS ingrijpen door de remdruk snel te variëren (pulserend). Dit voorkomt dat de wielen blokkeren, waardoor je kunt blijven sturen tijdens het remmen.
- **Wat als ABS ingrijpt?**
 - Je merkt dat ABS werkt als je een pulserende beweging voelt in het rempedaal tijdens hard remmen.
 - Laat het pedaal niet los. Blijf stevig remmen en laat ABS zijn werk doen.

3. Slippen

Slipgevaar ontstaat wanneer de kans bestaat dat de banden hun grip op de weg verliezen. De kans op slippen vergroot bijvoorbeeld bij slechte weersomstandigheden.

Hoe slippen voorkomen?

- **Pas je snelheid aan.** Verlaag je snelheid op natte, gladde of besneeuwde wegen. Hoe langzamer je rijdt, hoe minder kans er is op slippen.
- **Vermijd plotse bewegingen,** zoals abrupt sturen of remmen. Door geleidelijk te sturen, voorkom je dat de banden grip verliezen.
- **Gebruik de remmen correct.** Gebruik ABS door stevig te remmen bij noodstops. Voor voertuigen zonder ABS moet je voorzichtig pompend remmen om slippen te voorkomen.
- **Rij met banden met voldoende profiel en de juiste spanning** voor een betere grip op de weg.

Wat te doen bij slippen?

Als je voertuig toch begint te slippen, is het belangrijk om kalm te blijven en correct te reageren om de controle terug te krijgen.

- **Overstuur (achterwielen slippen):**
 - In geval van overstuur **tijdens het remmen**, laat je voorzichtig de rem los en stuur je in de richting waar je heen wilt. Dit helpt om de controle over de auto te herstellen.
 - In geval van overstuur **bij het nemen van een bocht**, moet je ook sturen in de richting waar je heen wilt.
 - Rem niet in het geval van overstuur.

- **Onderstuur (voorwielen slippen):**

- Bij onderstuur verliezen de voorwielen grip en blijft de auto rechtdoor gaan, zelfs als je probeert te sturen. Verminder in dit geval de snelheid door zachtjes van het gaspedaal te gaan en rustig te remmen zonder het stuur plotseling te draaien.

Hoofdstuk 6.4: Veilig gedrag in tunnels

In dit hoofdstuk bespreken we de belangrijkste richtlijnen voor veilig rijgedrag in tunnels.

1. Het inrijden van een tunnel

- **Schakel je verlichting in**

- **Zet je dimlichten** aan voordat je de tunnel binnentreedt. Dit verbetert niet alleen je eigen zicht, maar zorgt er ook voor dat je beter zichtbaar bent voor andere weggebruikers.
- Het is verboden om alleen met stadslichten te rijden in tunnels.

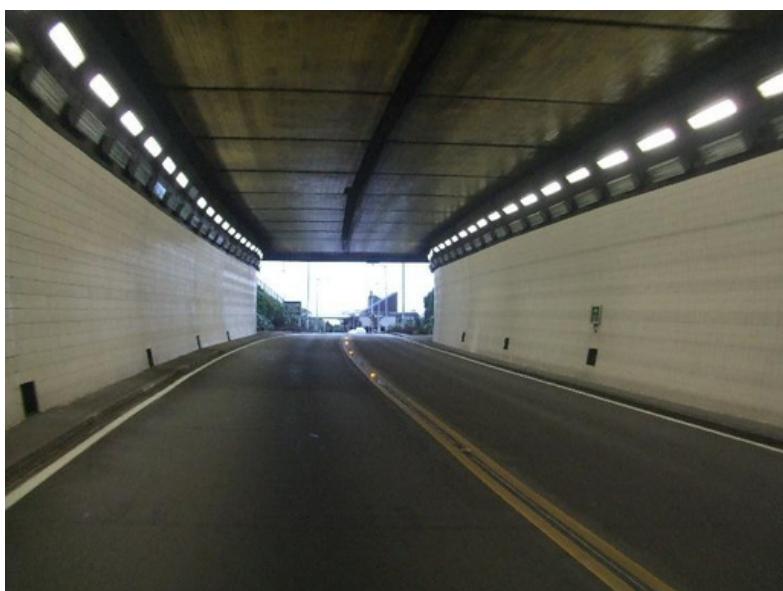
- **Hou voldoende afstand**

- Vergroot je volgafstand tot het voertuig voor je. Dit geeft je meer tijd om te reageren op onverwachte situaties en vermindert het risico op kop-staartbotsingen.

! Aandachtspunt

Het is ten strengste verboden om te keren of achteruit te rijden in een tunnel.

2. Noodsituaties in de tunnel

- **Bij pech of ongeval:**

- **Rijd de tunnel uit** als je voertuig het toelaat.
- Als je niet verder kunt rijden, parkeer dan zo ver mogelijk naar rechts op de pechstrook of tegen de tunnelwand.
- **Schakel de waarschuwingslichten in** en verlaat het voertuig aan de passagierszijde als dat veilig is.
- **Gebruik de noodtelefoon**
 - In tunnels zijn er op regelmatige afstanden noodtelefoons en brandblussers beschikbaar.
 - Neem via de noodtelefoon contact op met de hulpdiensten. De telefoon geeft je locatie automatisch door.

- **Bij brand in de tunnel:**

- **Verlaat onmiddellijk je voertuig** en ga naar de dichtstbijzijnde nooduitgang of vluchtweg, aangegeven door groene bordjes.
- **Blijf kalm** en volg de instructies op van het tunnelpersoneel of de hulpdiensten.

3. Communicatie en informatie

In een tunnel wordt heel wat communicatie en informatie gegeven.

- **Volg elektronische borden en signalen:**
 - Tunnels zijn vaak uitgerust met **dynamische verkeersborden** die belangrijke informatie geven over snelheid, rijstroken en eventuele incidenten.
 - Respecteer altijd deze borden en signalen en pas je rijgedrag indien nodig aan.
- **Luister naar verkeersinformatie:**
 - Sommige tunnels zenden verkeersinformatie uit via de radio. Stem af op de aangegeven frequentie voor actuele informatie.

Hoofdstuk 6.5: Veiligheidsgordels en kinderzitjes

Dit hoofdstuk bespreekt de wettelijke vereisten voor het gebruik van veiligheidsgordels en de regels rondom het vervoer van kinderen in kinderzitjes.

1. Veiligheidsgordels

Het dragen van een **veiligheidsgordel is verplicht** voor alle passagiers in een voertuig, ongeacht of ze vooraan of achteraan zitten. De gordel wordt steeds boven de arm gedragen.

Uitzonderingen op de gordelplicht

In bepaalde omstandigheden is het toegestaan om geen gordel te dragen. Dit geldt voor:

- taxichauffeurs tijdens het vervoer van passagiers,
- bestuurders van voertuigen die frequent stoppen (zoals postbezorgers),
- personen met een medische verklaring die hen vrijstelt van het dragen van een veiligheidsgordel.
- **bestuurders die achteruitrijden.** Tijdens het manoeuvreren in achteruit is het niet verplicht de gordel te dragen.
- **bestuurders en passagiers van prioritaire voertuigen.** Dit omvat onder andere politievoertuigen, ambulances en brandweerwagens.

2. Kinderzitjes

Kinderen moeten op een andere manier worden beveiligd dan volwassenen.

- **Kinderen kleiner dan 1,35 meter en jonger dan 18:**

- Kinderen die kleiner zijn dan **1,35 meter en jonger dan 18** moeten worden vervoerd in een **geschikt kinderzitje** dat voldoet aan de Europese veiligheidsnormen. Dit kan een babyzitje, kinderzitje of een stoelverhoger zijn, afhankelijk van de leeftijd en het gewicht van het kind.

- Het is toegestaan om een kind in een kinderzitje op de voorste passagiersstoel te vervoeren, maar wanneer het kinderzitje tegen de rijrichting in is geplaatst moet de **airbag worden uitgeschakeld**.

- **Kinderen groter dan 1,35 meter:**

- Kinderen die groter zijn dan **1,35 meter** mogen de gewone veiligheidsgordel gebruiken.

7 Hulpverlening en Ongevallen

Hoofdstuk 7.1: Wat te doen bij pech

Dit hoofdstuk beschrijft de stappen die je moet nemen om jezelf en andere weggebruikers te beschermen bij pech.

1. Stoppen op de pechstrook

Bij pech op snelwegen en autowegen is de pechstrook de aangewezen plaats om je voertuig veilig te stoppen.

- Gebruik van de pechstrook:**

- Wanneer je merkt dat er een probleem is met je voertuig, verminder dan je snelheid geleidelijk en ga naar de rechterrijstrook.
- Gebruik de richtingaanwijzer om aan te geven dat je naar de pechstrook wilt gaan. Zorg ervoor dat je voertuig volledig op de pechstrook staat, zo ver mogelijk naar rechts.
- Zet zodra je stil staat de **alarmlichten aan**.

! Aandachtspunt

Het is niet toegelaten te stoppen op de pechstrook indien je geen pech hebt.

2. Veilig uitstappen en plaatsing van de gevarendriehoek

Zodra je voertuig stilstaat, zorg ervoor dat **jij** en alle inzittenden veilig uitstappen en waarschuw andere weggebruikers.

- Draag een fluohesje:**

- Je bent **verplicht om een fluohesje** te dragen als je uitstapt bij pech. Dit hesje moet zich altijd in je voertuig bevinden. Trek het aan voordat je het voertuig verlaat.

- **Haal andere inzittenden uit de auto:**

- Als het veilig is, help je passagiers om het voertuig te verlaten, weg van het verkeer. Breng iedereen naar een veilige plaats achter de vangrail.

- **Gevarendriehoek plaatsen:**

- Plaats de gevarendriehoek in de rijrichting van het verkeer dat door jouw voertuig in gevaar kan komen. Houd hierbij de volgende afstanden aan:
 - **minstens 30 meter** voor je voertuig op gewone wegen.
 - **minstens 100 meter** voor je voertuig op snelwegen.
- Zorg ervoor dat de gevarendriehoek goed zichtbaar is en niet geblokkeerd wordt door obstakels.

3. Contact opnemen met hulpdiensten of pechverhelping

Nadat je de veiligheidsmaatregelen hebt getroffen, is het belangrijk om contact op te nemen met de juiste hulpdiensten.

- **Bel 112 voor noodhulp:**

- Bij een noodsituatie bel je zo snel mogelijk **112** met je mobiele telefoon om contact op te nemen met hulpdiensten.
- Zorg ervoor dat je je exacte locatie kunt doorgeven, bijvoorbeeld met behulp van de dichtstbijzijnde hectometerpaal of via GPS-coördinaten op je telefoon.

4. Veilig blijven terwijl je wacht

Terwijl je wacht op hulp, is het belangrijk om **veilig te blijven en geen onnodige risico's te nemen**.

- **Blijf achter de vangrail:**

- Blijf altijd achter de vangrail of op een veilige afstand van de weg. Ga nooit in het voertuig zitten, tenzij er geen veilige plek is om te wachten.

- **Houd de motor uitgeschakeld:**

- Schakel de motor van je voertuig uit terwijl je wacht om brandgevaar te voorkomen. Zorg ervoor dat de alarmlichten aan blijven om je zichtbaarheid te vergroten.

5. Brandgevaar

Bij pech kan er brand ontstaan. Als er rook of vlammen onder de motorkap vandaan komen, moet je het voertuig zo snel mogelijk verlaten. Gebruik een brandblusser als je die hebt, maar alleen als het veilig is om dit te doen.

Hoofdstuk 7.2: Handelen bij ongevallen zonder en met gewonden

1. Ongevallen zonder gewonden

Als er alleen sprake is van **materiële schade en geen gewonden**, moet je volgende stappen nemen.

- **Stop en verzeker de veiligheid:**
 - Stop onmiddellijk. Zorg ervoor dat je het voertuig op een veilige plek zet.
 - Schakel de alarmlichten in en plaats een gevarendriehoek op **minimaal 30 meter** afstand van het ongeval in de richting van het aankomende verkeer.
- **Vul het aanrijdingsformulier in:**
 - Vul samen met de andere bestuurder(s) een **Europees aanrijdingsformulier** in. Dit document is nodig voor de verzekering en bevat de gegevens van de betrokkenen en de omstandigheden van het ongeval.

- **Schakel de politie in:**
 - In principe hoeft je de politie niet in te schakelen als er geen gewonden zijn en de betrokkenen onderling overeenstemming bereiken. Als er echter onenigheid is, bijvoorbeeld over wie schuld heeft, of als er sprake is van vluchtmisdrijf, moet je de politie bellen.

2. Ongevallen met gewonden

Bij een ongeval **met gewonden** moet je onmiddellijk actie ondernemen om hulp te bieden en de situatie veilig te stellen.

- **Stop en verzeker de veiligheid:**
 - Stop onmiddellijk.
 - Schakel de waarschuwingssignalen in en plaats een gevarendriehoek op **minimaal 30 meter** afstand van het ongeval in de richting van het aankomende verkeer.
- **Schakel hulp in:**
 - **Bel 112** om medische hulp in te schakelen. Geef duidelijke informatie door over de locatie en de ernst van het ongeval, en vermeld hoeveel gewonden er zijn.
- **Doe aangifte bij de politie:**
 - Als er gewonden zijn, is het verplicht om ook de politie in te schakelen. Zij zullen een proces-verbaal opmaken en het verdere verloop van de situatie afhandelen.

- **Verleen eerste hulp:**
 - Verleen eerste hulp indien mogelijk.
 - Verplaats gewonden alleen als er een direct gevaar is, zoals brand of explosiegevaar. Verkeerde bewegingen kunnen een letsel verergeren.
 - Blijf kalm en wacht op de hulpdiensten.

3. Verplichtingen en vluchtmisdrijf

- **Blijf ter plaatse:**
 - Ben je betrokken bij een ongeval, dan ben je verplicht om ter plaatse te blijven zodat de vaststellingen kunnen gebeuren. Het verlaten van de plaats van het ongeval zonder de nodige informatie uit te wisselen of hulp te verlenen aan gewonden wordt beschouwd als vluchtmisdrijf.
 - Ook als jij niet de schuld draagt van het ongeval, kan je vluchtmisdrijf plegen door niet te blijven.
- **Wissel je identiteit uit:**
 - Je bent verplicht om je identiteit en verzekeringsgegevens uit te wisselen met de andere bestuurder(s). Dit geldt ook bij ongevallen zonder gewonden. Als je dit niet doet, pleeg je vluchtmisdrijf.

Hoofdstuk 7.3: Alcohol- en drugscontroles: ademtest, ademanalyse, bloedproef

Dit hoofdstuk bespreekt de verschillende soorten controles die de politie kan uitvoeren en de gevolgen van rijden onder invloed.

1. Ademtest

De **ademtest** is de meest voorkomende controle die de politie uitvoert om te bepalen of je onder invloed van alcohol rijdt. Deze test wordt ter plaatse afgenoem bij een verkeerscontrole of na een ongeval.

- **Hoe werkt de ademtest:**
 - De politie laat je in een draagbaar toestel blazen. Dit toestel meet het alcoholgehalte in je adem. Het resultaat wordt uitgedrukt in milligram alcohol per liter uitgeademde lucht (mg/l).

- **Er zijn drie mogelijke resultaten:**
 - **Safe:** Dit betekent dat het alcoholgehalte in je adem onder de wettelijke limiet van 0,22 mg/l (0,5 promille) ligt. In dat geval mag je verder rijden.
 - **Alarm:** Dit betekent dat het alcoholgehalte in je adem tussen 0,22 mg/l (0,5 promille) en 0,35 mg/l (0,8 promille) ligt. In dat geval mag je 3 uur niet verder rijden en krijg je een boete.
 - **Positief:** Dit betekent dat het alcoholgehalte hoger is dan 0,35 mg/l (0,8 promille). In dit geval volgt er een ademanalyse.

2. Ademanalyse: nauwkeurige meting van alcohol

Als de ademtest **positief is of twijfelachtige resultaten geeft**, volgt een ademanalyse. Dit is een meer nauwkeurige test die het exacte alcoholgehalte in je bloed meet. De ademanalyse wordt afgenoem op het politiebureau.

- **Wettelijke limieten:**
 - Voor gewone bestuurders is het maximum **0,22 mg/l (0,5 promille)**.
 - Voor professionele bestuurders of beginnende bestuurders is het maximum **0,09 mg/l (0,2 promille)**.
- **Gevolgen van een positieve ademanalyse:**
 - Als de ademanalyse aangeeft dat je alcoholgehalte boven de limiet ligt, kan je rijbewijs tijdelijk worden ingetrokken voor:
 - **3 uur** bij een alcoholgehalte tussen 0,22 mg/l (0,5 promille) en 0,35 mg/l (0,8 promille),
 - **voor 6 uur** bij een alcoholgehalte boven 0,35 mg/l (0,8 promille).
 - Je krijgt een boete en, afhankelijk van de overtreding, kan je zaak voor de rechter komen, wat kan leiden tot een langer rijverbod of boetes.

Samenvatting:

- **Safe:** Je zit onder de limiet van 0,22 mg/l → Je mag verder rijden.
- **Alarm:** Tussen 0,22 en 0,35 mg/l → 3 uur rijverbod en een boete.
- **Positief:** Hoger dan 0,35 mg/l → Ademanalyse, mogelijk rijverbod en strengere sancties.

3. Bloedproef: bij twijfel of weigering

Als je weigert een ademtest of ademanalyse af te leggen, of als er problemen zijn met de apparatuur, kan de politie je vragen om een **bloedproef** te ondergaan. Dit is ook het geval als er vermoedens zijn van drugsgebruik.

- **Hoe werkt de bloedproef:**
 - Een bloedproef wordt afgenoem in een ziekenhuis door medisch personeel. Het bloed wordt vervolgens geanalyseerd om het alcohol- of druggehalte in je bloed te bepalen.
- **Weigeren van een bloedproef:**
 - Het weigeren van een bloedproef wordt beschouwd als een zware overtreding en kan leiden tot onmiddellijke intrekking van je rijbewijs, een zware boete en gerechtelijke vervolging.

4. Drugscontroles

Naast alcoholcontroles voert de politie ook **drugscontroles** uit bij vermoedens van drugsgebruik tijdens het rijden. Dit gebeurt via een speekseltest en indien nodig een bloedproef.

- **Speekseltest:**
 - De politie neemt speeksel af om te controleren op de aanwezigheid van drugs, zoals cannabis, cocaïne of amfetamines.
 - Als de speekseltest positief is, moet je een bloedproef ondergaan om het drugsgehalte in je bloed te bepalen.
- **Gevolgen van rijden onder invloed van drugs:**
 - Rijden onder invloed van drugs kan leiden tot onmiddellijke intrekking van je rijbewijs, zware boetes, en in ernstige gevallen gevangenisstraffen.

Hoofdstuk 7.4: Wat te doen bij smog of andere speciale verkeerssituaties

In dit hoofdstuk bespreken we wat je moet doen bij smog en andere speciale verkeerssituaties, evenals de regels die je hierbij moet volgen.

1. Smogalarm: beperkingen en maatregelen

Een smogalarm wordt in België aangekondigd wanneer de concentratie van schadelijke stoffen, zoals fijnstof (PM10), in de lucht gevaarlijk hoog is. Dit kan leiden tot beperkingen in het verkeer.

- **Verlaging van de maximumsnelheid:**
 - Bij een smogalarm wordt de maximumsnelheid op snelwegen en sommige hoofdwegen automatisch verlaagd naar **90 km/u.**
- **Communicatie van het smogalarm:**
 - Een smogalarm wordt aangekondigd via informatieborden langs de weg, media en verkeersinformatiekanaal.

2. Lage-emissiezones (LEZ)

Lage-emissiezones zijn gebieden waar de toegang voor voertuigen met hoge uitstoot beperkt is.

Waar gelden LEZ's?

- Steden zoals Antwerpen en Brussel hebben lage-emissiezones ingesteld. Alleen voertuigen die voldoen aan bepaalde emissienormen mogen deze zones betreden.
- Een LEZ wordt aangeduid met volgend verkeersbord

Controles en boetes

- Voertuigen die de LEZ binnenrijden zonder aan de emissienormen te voldoen, worden automatisch geregistreerd door camera's en krijgen een boete.

3. Mist

Mist is een van de gevaarlijkste weersomstandigheden voor bestuurders vanwege het beperkte zicht. Veilig rijden in de mist vereist extra maatregelen en aangepaste snelheid.

- **Verminder je snelheid:**
 - Rijd langzamer dan normaal en vergroot je volgafstand, omdat het zicht in de mist sterk verminderd kan zijn.
- **Gebruik van mistlichten:**
 - Schakel je **achterste mistlichten** in wanneer het zicht beperkt is tot minder dan 100 meter. Dit helpt andere bestuurders je voertuig op tijd te zien.
- **Houd je dimlichten aan:**
 - Gebruik nooit grootlicht in de mist, omdat dit de mist reflecteert en je zicht nog verder beperkt. Gebruik in plaats daarvan je dimlichten.

8

Bijzondere Verkeersregels en Sancties

Hoofdstuk 8.1: Bevelen van bevoegde personen

Dit hoofdstuk bespreekt de situaties waarin je bevelen moet opvolgen, wie bevoegd is om deze bevelen te geven en welke signalen of instructies belangrijk zijn.

1. Wie zijn bevoegde personen?

In België zijn verschillende personen bevoegd om bevelen te geven aan weggebruikers.

- **Politieagenten:**
 - Politieagenten zijn de meest herkenbare bevoegde personen. Ze kunnen bevelen geven in verschillende verkeerssituaties, zoals controles, incidenten of ongevallen. De bevelen van een politieagent moeten altijd worden opgevolgd, zelfs als deze in strijd zijn met de normale verkeersregels of verkeerslichten.

- **Verkeersregelaars:**
 - Verkeersregelaars kunnen tijdens evenementen, wegwerkzaamheden of noodsituaties het verkeer in goede banen leiden. Zij dragen vaak herkenbare kleding en zijn uitgerust met een vlag, fluit of lichtsignalen om instructies te geven.

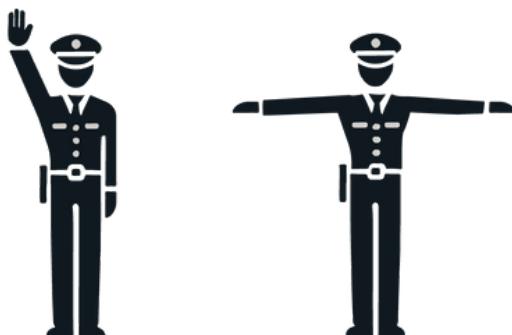

- **Leden van de brandweer en civiele bescherming:**
 - In noodsituaties, zoals branden of natuurrampen, kunnen leden van de brandweer of civiele bescherming ook instructies geven om het verkeer veilig te leiden.
- **Douanebeambten en andere gemachthebbers:**
 - Douanebeambten kunnen ook bevoegd zijn om je te doen stoppen, bijvoorbeeld bij grenscontroles.

2. Belangrijke signalen en bevelen

Bevoegde personen maken gebruik van specifieke signalen en gebaren om verkeer te regelen. Het is cruciaal om deze signalen te herkennen en onmiddellijk op te volgen.

- **Hand opheffen:**
 - Als een bevoegde persoon een hand in de lucht steekt, betekent dit dat je moet stoppen. Dit bevel geldt voor alle richtingen, ongeacht de normale verkeerslichten of verkeersborden.
- **Uitgestoken arm in horizontale positie:**
 - Als een politieagent of verkeersregelaar een of beide armen horizontaal uitstrekt, geeft hij aan dat verkeer dat **van voor of achter hem komt moet stoppen**. Alleen het verkeer dat van de zijkanten komt, mag verder rijden.
 - Dus, als je in de rijrichting van de agent staat, met zijn gezicht of achterkant van zijn hoofd naar jou (en hij wijst met beide armen zijwaarts), moet je stoppen.

- **Zwaaien of seinen met een vlag of lamp:**
 - Tijdens wegwerkzaamheden of evenementen kunnen verkeersregelaars of agenten vlaggen en lampen gebruiken om instructies te geven. Volg deze aanwijzingen altijd op en wees extra voorzichtig in deze situaties.

- **Bewegingen met een rode lamp:**
 - **Zwaaien met een rode lamp:** Als een agent of verkeersregelaar met een rode lamp in jouw richting zwaait, betekent dit dat je moet stoppen.
 - **Armen bewegen op en neer:** Wanneer een agent of verkeersregelaar zijn armen op en neer zwaait, geeft hij aan dat je langzamer moet rijden.
- **Fluitje:**
 - Wanneer een agent op een fluitje blaast, doet hij dit uitsluitend om de aandacht te trekken.

3. Wat te doen bij bevelen die afwijken van de verkeersregels

Bevelen van bevoegde personen gaan **altijd voor op de normale verkeersregels**. Dit betekent dat als een politieagent of verkeersregelaar jou een bevel geeft, je het bevel moet volgen.

- **Voorbeelden van afwijkende bevelen:**
 - Een politieagent kan het verkeer door rood licht laten rijden.
 - Bij wegomleidingen kunnen verkeersregelaars je bevelen een andere route te volgen dan normaal.

4. Prioriteit van bevelen boven verkeersborden en verkeerslichten

Het is belangrijk om te begrijpen dat bevelen van bevoegde personen altijd voorrang hebben op verkeersborden, verkeerslichten en de standaard verkeersregels.

- **Bijvoorbeeld:**
 - Als een verkeerslicht op rood staat maar een politieagent je gebaart om door te rijden, moet je het bevel van de politie volgen en niet stoppen voor het verkeerslicht.

De hiërarchische volgorde van verkeersregels is als volgt

1. **Bevelen van een politieagent:** Deze hebben altijd voorrang, zelfs boven verkeerslichten, borden of regels.
2. **Verkeerslichten:** Gaan boven verkeersborden en algemene verkeersregels.
3. **Verkeersborden:** Krijgen voorrang op de algemene verkeersregels.
4. **Algemene verkeersregels:** Gelden alleen als er geen andere aanwijzingen zijn

Hoofdstuk 8.2: Overzicht van straffen en boetes bij overtredingen

1. Categorieën van overtredingen

Verkeersovertredingen zijn ingedeeld in vier categorieën.

- **Eerste graad (lichtste overtredingen):**
 - Overtredingen die de verkeersveiligheid nauwelijks in gevaar brengen.
 - Voorbeelden: Geen richtingaanwijzer gebruiken, fout parkeren buiten gevaarlijke zones.
 - Boete: Vanaf €58.
- **Tweede graad:**
 - Overtredingen die een risico vormen voor andere weggebruikers.
 - Voorbeelden: Geen voorrang verlenen aan voetgangers op een zebraapad, rijden zonder geldig keuringsbewijs.
 - Boete: Vanaf €116.
- **Derde graad:**
 - Overtredingen die de verkeersveiligheid ernstig in gevaar brengen.
 - Voorbeelden: Het negeren van een rood licht, bumperkleven, niet stoppen voor een stopbord.
 - Boete: Vanaf €174. Er kan een rijverbod worden opgelegd.
- **Vierde graad (zwaarste overtredingen):**
 - Overtredingen die andere weggebruikers in gevaar brengen of tot ernstige ongevallen kunnen leiden.
 - Voorbeelden: Spookrijden, negeren van een bevel van een bevoegd persoon, extreem hoge snelheidsovertredingen.
 - Boete: Vanaf €468, met verplichte verschijning voor de politierechter. Er kan een rijverbod en zelfs een gevangenisstraf worden opgelegd.

2. Snelheidsovertredingen

- **Binnen de bebouwde kom:**
 - Overschrijding van 11 tot 20 km/u:
 - Boete: Tot €174 (afhankelijk van de exacte overtreding).
 - Overschrijding van meer dan 20 km/u:
 - Sanctie: Verplichte verschijning voor de politierechter.
 - Boete: Kan oplopen tot €4.000.
 - Rijverbod: Mogelijk, afhankelijk van de omstandigheden.
- **Buiten de bebouwde kom en op autosnelwegen:**
 - Overschrijding van 11 tot 30 km/u:
 - Boete: Tot €174.
 - overschrijding van meer dan 30 km/u:
 - Sanctie: Verplichte verschijning voor de politierechter.
 - Boete: Kan oplopen tot €4.000.
 - Rijverbod: Mogelijk, afhankelijk van de ernst van de overtreding.

3. Rijden onder invloed van alcohol of drugs

Rijden onder invloed wordt beschouwd als een zware verkeersovertreding en kan leiden tot zware straffen.

- **Boetes voor alcohol:**
 - Bij een alcoholgehalte tussen 0,22 mg/l en 0,35 mg/l:
 - boete vanaf €179
 - rijverbod van 3 uur.
 - Bij een alcoholgehalte van meer dan 0,35 mg/l:
 - boete vanaf €1.200,
 - rijverbod van 12 uur
 - mogelijk een verschijning voor de rechter.
- **Boetes voor drugsgebruik:**
 - Bestuurders onder invloed van drugs kunnen boetes krijgen tot €12.000, met een mogelijk rijverbod van 1 maand tot 5 jaar, afhankelijk van de ernst van de situatie.

4. Parkeerboetes

- **Boetes voor fout parkeren:**
 - Het parkeren op een plaats waar dit verboden is (bijvoorbeeld op een voetpad, voor een oprit of bij een zebrapad) kan leiden tot een boete vanaf €58.

3. Gebruik van de gsm achter het stuur

Het gebruik van een gsm tijdens het rijden is **strikt verboden** en wordt beschouwd als een zware verkeersovertreding. Dit geldt zowel voor bellen zonder handsfree systeem als voor het gebruik van de gsm om berichten te typen of sociale media te bekijken.

- **Boetes voor gsm-gebruik achter het stuur:**

- Standaardboete: €174
- Bij herhaalde overredingen of gevaarlijk rijgedrag: mogelijke dagvaarding en hogere boetes
- Indien het gsm-gebruik leidt tot een ongeval: mogelijke rijverbod of intrekking van het rijbewijs

Bestuurders mogen hun gsm enkel gebruiken via een handsfree systeem ofhouder. Het vasthouden van de telefoon, zelfs bij stilstand in de file of aan een rood licht, is verboden.

Hoofdstuk 8.3: Technische kennis van de auto

Als bestuurder moet je niet alleen de verkeersregels kennen, maar ook begrijpen hoe een auto technisch werkt. Tijdens het examen komen vaak vragen over motor, brandstofverbruik of onderhoud. Dit hoofdstuk geeft je de basiskennis die je nodig hebt.

1. De motor en brandstof

De motor is de krachtbron van de auto. Hij zet brandstof of elektriciteit om in energie waardoor de wielen draaien. Zonder motor kan de auto niet rijden.

- Soorten motoren:

- Benzinemotor: soepel en stil, maar verbruikt relatief meer brandstof.
- Dieselmotor: zuinig voor lange afstanden, maar stoot meer schadelijke stoffen uit.
- Hybride: combineert een klassieke motor met een batterij; zuinig in stadsverkeer.
- Elektrisch: rijdt enkel op stroom, is stil en stoot geen uitlaatgassen uit.

- Praktische regels voor het gebruik van de motor

- Motor stilleggen:** bij stilstand langer dan 30 seconden (bv. in een file of aan een gesloten overweg) zet je de motor uit. Dit bespaart brandstof en beperkt de vervuiling.
- Stationair draaien:** een motor die draait terwijl de auto stilstaat, verbruikt brandstof en stoot uitlaatgassen uit, ook al beweeg je niet.
- Start/stop-systeem:** in moderne auto's schakelt de motor automatisch uit bij stilstand en start opnieuw zodra je de koppeling indrukt of gas geeft.

! Aandachtspunt

Laat de motor nooit onnodig draaien. Dit vervuilt, veroorzaakt slijtage en kan zelfs een boete opleveren.

2. Versnellingen en voetplaatsing

Het toerental geeft aan hoe snel de motor draait, uitgedrukt in toeren per minuut (t/min). Op de toerenteller op het dashboard zie je dit met cijfers: bij 2 = 2000 toeren, bij 3 = 3000 toeren, enz.

De motor van een auto kan niet rechtstreeks de wielen aandrijven bij elke snelheid. Daarvoor gebruik je versnellingen:

- Lage versnellingen (1 en 2): veel kracht maar weinig snelheid. Nodig om te vertrekken of een helling op te rijden.
- Hogere versnellingen (3, 4, 5, 6): minder kracht maar meer snelheid. Ideaal om vlot en zuinig te rijden op een vlakke weg of autosnelweg.

- Opschakelen
 - Bij een benzinemotor schakel je hoger rond 2500 toeren.
 - Bij een diesel rond 2000 toeren.

- **Terugschakelen**
 - Terugschakelen doe je bij hellingen of om af te remmen met de motor. dit spaart de remmen en geeft meer controle.
- **Voetplaatsing**
 - Linkervoet enkel gebruiken voor de koppeling.
 - Na het schakelen zet je de voet terug naast het pedaal.
 - Laat je voet nooit op de koppeling rusten. dit veroorzaakt slijtage.

3. Brandstofverbruik en milieubewust rijden

- Factoren die het verbruik verhogen
 - **Hoge snelheid** geeft meer luchtweerstand, waardoor de auto meer brandstof verbruikt.
 - **Airco of verwarming** aanzetten verbruikt energie waardoor de motor harder moet werken.
 - **Open ramen of dakkoffer** veroorzaken extra luchtweerstand, vooral bij hoge snelheid.
 - **Zware lading.** De auto heeft meer kracht nodig en verbruikt dus meer brandstof.
- Tips om zuinig te rijden
 - **Airco slim gebruiken:** enkel aanzetten wanneer nodig en uitschakelen zodra de wagen voldoende koel is.
 - **Banden controleren:** te zachte banden zorgen voor meer rolweerstand, hoger verbruik en snellere slijtage.
 - **Anticiperend rijden:** kijk ver vooruit, laat de auto uitrollen bij rood licht en vermijd bruusk optrekken of hard remmen. Rem ook steeds tijdig voor bochten. In de bocht zelf remmen vermindert de grip en verhoogt de kans op滑り.
 - **Tijdig opschakelen:** rijd niet met te hoog toerental. Bij benzine rond 2500 toeren, bij diesel rond 2000 toeren.

4. Instrumentenbord en waarschuwingslampjes

Het dashboard geeft je via meters en lampjes informatie over de toestand van de auto.

- **Rode lampjes:** altijd ernstig. Je moet onmiddellijk stoppen en nagaan wat er mis is.
- **Oranje lampjes:** waarschuwing. Je kan meestal nog verder rijden, maar de auto moet zo snel mogelijk nagekeken worden.
- Belangrijkste lampjes
 - **Olie** (rood): de oliedruk is te laag of er is te weinig olie. Rijden zonder olie kan de motor volledig beschadigen.
 - **Batterij** (rood): de accu wordt niet opgeladen. Mogelijk probleem met de alternator.
 - **Motorcontrole** (oranje): er is een storing in de motor.
 - **ABS** (oranje): het antiblokkeersysteem werkt niet meer, bij hard remmen kunnen de wielen blokkeren.
 - **Gordel** (rood): je gordel is niet vastgemaakt.
 - **Airbag** (oranje): probleem met het airbagsysteem, airbags kunnen niet meer werken bij een ongeval.

5. Onderhoud en veiligheid

Regelmatig onderhoud zorgt ervoor dat de auto veilig en betrouwbaar blijft.

- **Motorolie:** smeert de motor, voorkomt slijtage en houdt hem koel. Controleer het oliepeil altijd met een koude motor en vlakke ondergrond. Met de peilstok zie je of er voldoende olie aanwezig is. Bijvullen is nodig als het niveau onder het minimum staat.
- **Koelvloeistof:** houdt de motor op de juiste temperatuur. Te weinig koelvloeistof kan leiden tot oververhitting.
- **Ruitenwisservloeistof:** onmisbaar voor goed zicht. In de winter gebruik je best antivriesvloeistof.
- **Banden:** Het bandenprofiel moet minstens 1,6 mm diep zijn. Minder profiel verhoogt de kans op aquaplaning. Je moet de spanning regelmatig controleren. Te lage spanning zorgt voor meer verbruik en snellere slijtage.
- **Remmen:** als ze piepen, trillen of minder krachtig aanvoelen, laat ze dan onmiddellijk controleren.
- **Lichten en ruitenwissers:** moeten altijd goed werken. Slechte verlichting of versleten ruitenwissers zijn een direct gevaar voor de veiligheid.

6. De accu

De accu (batterij) levert de stroom om de motor te starten en elektrische onderdelen zoals verlichting of de radio te laten werken.

- - **Bij stilstand:** de accu voorziet stroom.
 - **Tijdens het rijden:** de alternator laadt de accu weer op en levert stroom aan alle systemen.
 - **Levensduur:** een accu gaat gemiddeld 4 à 5 jaar mee. Bij koude winterdagen kan een oude accu sneller leeg raken.
 - **Probleem:** verschijnt het rode batterijlampje tijdens het rijden, dan laadt de accu niet meer op. Laat dit onmiddellijk controleren.

! Aandachtspunt

Als de accu leeg is, start de motor niet meer. Laat daarom geen lichten of radio nodeloos branden bij stilstand.

7. Remtechniek

- **Voetrem:** dit is het rempedaal dat je indrukt met je rechterschoot. Het werkt op het volledige remssysteem en zorgt ervoor dat de auto snel vertraagt of stopt. De pedaal werkt op de remschijven. Door wrijving wordt de auto afgeremd. Bij intensief gebruik kunnen de remmen heet worden, waardoor hun werking tijdelijk minder sterk kan zijn.
- **Motorrem:** dit is het afremmen met de motor door terug te schakelen naar een lagere versnelling. De motor houdt de auto dan tegen, waardoor je minder op de voetrem moet drukken.

Verschil

- De voetrem gebruik je om krachtig en direct snelheid te verminderen of te stoppen.
- De motorrem gebruik je vooral om geleidelijk af te remmen, bijvoorbeeld bij lange afdalingen of wanneer je wil besparen op je remmen.

Hoe remmen en schakelen combineren? Als je moet afremmen voor een bocht:

- 1. Eerst remmen en vertragen met de voetrem.
- 2. Daarna de koppeling intrappen en terugschakelen naar de juiste versnelling.
- 3. Pas de bocht nemen wanneer je in versnelling zit en controle hebt.

! Aandachtspunt

De motorrem vervangt nooit de voetrem, maar ondersteunt ze. Correct combineren zorgt voor veiliger en zuiniger rijden.

8. Bandensoorten en wisselen van banden

Banden zijn het enige contact tussen de auto en de weg. Het juiste type band is dus essentieel.

- **Zomerbanden:** geschikt bij temperaturen boven 7 °C.
- **Winterbanden:** geven meer grip bij kou, sneeuw en regen.
- **All-season banden:** compromis voor wie weinig kilometers rijdt en niet vaak in extreme omstandigheden.

Wisselen in de sezoenen

Veel bestuurders wisselen twee keer per jaar: naar winterbanden in de herfst en terug naar zomerbanden in de lente. Bij een lekke band kan je een reservewiel of een thuiskomertje gebruiken (max. 80 km/u).

Banden onderling verwisselen

Elke 10.000 à 15.000 km wissel je best de banden onderling om ze gelijkmatig te laten slijten. Meestal gebeurt dit kruiselings: de linker voorband naar rechts achter, enz. Bij banden met vaste rijrichting wissel je enkel voor- en achteraan aan dezelfde kant.

Bandenspanning

Banden verliezen maandelijks 3 à 5% spanning. Controleer de spanning altijd bij koude banden. De juiste waarde (in bar) staat in de handleiding, op een sticker in de deurstijl of aan de binnenkant van het tankklepje.

- **Te lage spanning** zorgt voor meer rolweerstand, hoger verbruik, snellere slijtage.
- **Te hoge spanning** zorgt dat de banden minder grip hebben, ongelijk slijten en de kans vergroten op slippen of aquaplaning.
- Voor een lange rit of zware lading verhoog je de spanning met ongeveer +0,2 bar.

! Aandachtspunt

Onder 7 °C zijn winterbanden sterk aangeraden.

9. Oververhitting en koelvloeistof

Bij de verbranding van brandstof komt veel warmte vrij.

- Koelvloeistof circuleert in de motor en voert warmte af via de radiateur.
- Hierdoor blijft de motor op zijn ideale bedrijfstemperatuur, waarbij hij het best en zuinigst werkt.
- **Te weinig koelvloeistof** kan leiden tot ernstige oververhitting.

Bij oververhitting

- Auto veilig stoppen en motor laten afkoelen.
- Nooit meteen de dop openen. Er is namelijk kans op brandwonden door hete stoom.

! Aandachtspunt

Een rood temperatuur-lampje betekent: motor onmiddellijk stilleggen.

HS9.1 Gevaarsborden

gevaarlijke bocht naar links	A1a
gevaarlijke bocht naar rechts	A1b
dubbele bocht of opeenvolging van meer dan twee bochten, de eerste naar links	A1c
dubbele bocht of opeenvolging van meer dan twee bochten, de eerste naar rechts	A1d

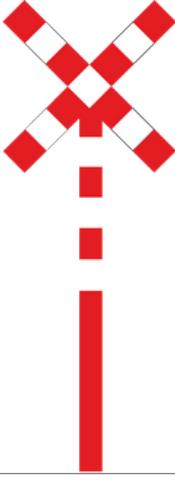
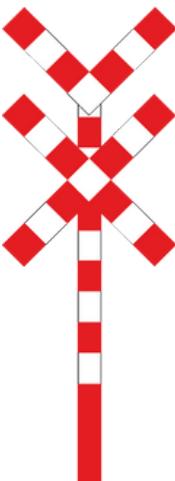
<p>gevaarlijke daling Het percentage duidt de hellingsgraad aan.</p>	<p>A3</p>
<p>gevaarlijke helling Het percentage duidt de hellingsgraad aan.</p>	<p>A5</p>
<p>rijbaanversmalling</p>	<p>A7a</p>
<p>rijbaanversmalling</p>	<p>A7b</p>
<p>rijbaanversmalling</p>	<p>A7c</p>
<p>zachte berm</p>	<p>A8</p>

	A9
	A11
	A13
	A14
	A15
	A16

	A17
kiezelprojectie	
mist	
vallende stenen of aanwezigheid van stenen	
oversteekplaats voor voetgangers	
plaats waar speciaal veel kinderen komen	

	A24	
plaats waar speciaal veel ruiters komen		
oversteekplaats voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen of plaats waar die bestuurders op de rijbaan komen	A25	
doortocht van dieren Het symbool duidt de beoogde diersoort aan.	A27	
werken	A31	
file	A32	
verkeerslichten	A33	

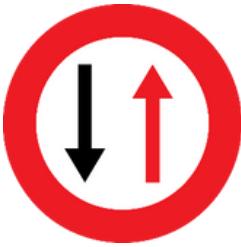
ongeval	A34
overtocht van vliegtuigen op geringe hoogte	A35
zijwind	A37
verkeer toegelaten in beide richtingen na een gedeelte van de rijbaan met éénrichtingsverkeer	A39
overweg met slagbomen	A41
overweg zonder slagbomen	A43

	<p>A45</p> <p>overweg voor enkel spoor</p>
	<p>A47</p> <p>overweg voor twee of meer sporen</p>
	<p>A49</p> <p>kruising van een openbare weg door een of meer in de rijbaan aangelegde sporen</p>
<p>gevaar dat niet door een speciaal symbool wordt bepaald Een onderbord duidt de aard van het gevaar aan.</p>	<p>A51</p>

spoorvorming	A52
verzinkbare paaltjes	A53

HS9.2 Voorrangs borden

voorrang verlenen	B1
stoppen en voorrang verlenen	B5
voorrangsweg	B9
einde van voorrangsweg	B11

	B15
	B17
	B19
	B21
	B22
voorrang op het volgende kruispunt	
kruispunt waar de voorrang van rechts geldt	
smalle doorgang Gebod voorrang te verlenen aan de bestuurders die uit de tegenovergestelde richting komen.	
smalle doorgang Voorrang ten opzichte van de bestuurders die uit de tegenovergestelde richting komen.	
toelating voor fietsers en bestuurders van speedpedelecs om de in de artikelen 57 en 60 bedoelde verkeerslichten voorbij te rijden in de door de pijl of pijlen aangegeven richtingen, wanneer deze verkeerslichten het verbieden, onder de voorwaarde voorrang te verlenen aan de andere weggebruikers die zich verplaatsen op de openbare weg of op de rijbaan	

HS9.3 verbodsborden

verboden richting voor iedere bestuurder	C1
verboden toegang, in beide richtingen, voor iedere bestuurder	C3
verboden toegang voor motorvoertuigen met meer dan twee wielen en voor motorfietsen met zijspan	C5
verboden toegang voor motorvoertuigen met vier wielen, geconstrueerd voor onverhard terrein, met een open carroserie, een stuur als op een motorfiets en een zadel	C6
verboden toegang voor motorfietsen	C7

	C8
verboden toegang voor landbouwvoertuigen	 A circular road sign with a red border and a white background. Inside the circle is a black silhouette of a tractor.
	C9
verboden toegang voor bromfietsen	 A circular road sign with a red border and a white background. Inside the circle is a black silhouette of a moped.
	C11
verboden toegang voor rijwielen	 A circular road sign with a red border and a white background. Inside the circle is a black silhouette of a bicycle.
	C13
verboden toegang voor gespannen	 A circular road sign with a red border and a white background. Inside the circle is a black silhouette of a person riding a horse-drawn carriage.
	C15
verboden toegang voor ruiters	 A circular road sign with a red border and a white background. Inside the circle is a black silhouette of a person riding a horse.
	C17
verboden toegang voor handkarren	 A circular road sign with a red border and a white background. Inside the circle is a black silhouette of a person pushing a handcart.

	C19	
verboden toegang voor voetgangers	C21	
verboden toegang voor voertuigen of slepen waarvan de massa in beladen toestand hoger is dan de aangeduiden massa	C22	
verboden toegang voor voertuigen of slepen waarvan de massa in beladen toestand per as hoger is dan de aangeduiden massa	C23	
verboden toegang voor autobussen en autocars		

<p>verboden toegang voor motorvoertuigen of slepen ontworpen en gebouwd voor het vervoer van goederen</p>	<p>C24</p>
<p>Wanneer een opschrift op een onderbord of in lichte kleur op het vrachtwagensymbool is aangebracht, betekent dit dat het verbod is beperkt tot voertuigen of slepen waarvan de maximale toegelaten massa hoger is dan de aangeduidde massa.</p>	
<p>verboden toegang voor voertuigen of slepen die de gevaarlijke goederen, bepaald door de voor vervoer van gevaarlijke goederen bevoegde overheden, vervoeren</p>	<p>C25a</p>
<p>verboden toegang voor voertuigen of slepen die de gevaarlijke ontvlambare of ontplofbare stoffen, bepaald door de voor vervoer van gevaarlijke goederen bevoegde overheden, vervoeren</p>	<p>C25b</p>
<p>verboden toegang voor voertuigen of slepen die de gevaarlijke waterverontreinigende stoffen, bepaald door de voor vervoer van gevaarlijke goederen bevoegde overheden, vervoeren</p>	<p>C25c</p>
<p>verboden toegang voor voertuigen of slepen waarvan de lengte, lading inbegrepen, groter is dan de aangeduidde</p>	<p>C26</p>

	C27	
verboden toegang voor voertuigen of slepen waarvan de breedte, lading inbegrepen, groter is dan de aangeduide		
	C29	
verboden toegang voor voertuigen of slepen waarvan de hoogte, lading inbegrepen, groter is dan de aangeduide		
verboden toegang voor voertuigen die een kampeeraanhangwagen trekken	C30	
verboden toegang voor kampeerwagens	C31	

	C32a	
	C32b	
	C33	
	C35	
	C37	
	C39	

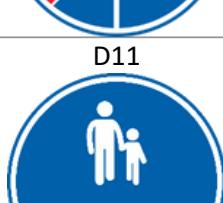
einde van het verbod opgelegd door het verkeersbord C39	<p>C41</p>
<p>vanaf het verkeersbord tot en met het volgend kruispunt, verbod te rijden met een grotere snelheid dan deze die is aangeduid</p> <p>Het verbod vervalt evenwel: 1° op de plaats waar een verkeersbord C43 of een ander verkeersbord een andere snelheidsbeperking aanduidt; 2° op de plaats waar een verkeersbord het einde van een bebouwde kom aanduidt.</p> <p>De vermelding "km" op het verkeersbord is facultatief.</p>	<p>C43</p>
<p>einde van de snelheidsbeperking opgelegd door het verkeersbord C43</p> <p>De vermelding "km" op het verkeersbord is facultatief.</p>	<p>C45</p>
einde van alle plaatselijke verbodsbeperkingen opgelegd aan de voertuigen in beweging	<p>C46</p>

	C47
	 A red circular sign with a white border and a red inner circle. The word "TOL" is written in bold black capital letters, with a horizontal underline underneath.
verbod voorbij te rijden zonder te betalen	 A red circular sign with a white border and a red inner circle. The word "PEAGE" is written in bold black capital letters, with a horizontal underline underneath.
	 A red circular sign with a white border and a red inner circle. The word "ZOLL" is written in bold black capital letters, with a horizontal underline underneath.
	 A red circular sign with a white border and a red inner circle. The word "Douane" is at the top, followed by a thick black horizontal bar, and the word "Zoll" is at the bottom.
verboden toegang voor motorvoertuigen waarvoor een selectief toegangsbeleid geldt dat gerechtvaardigd is met het oog op het vrijwaren van de levenskwaliteit, in het bijzonder vanwege de milieu-, lucht- en gezondheidshinder die deze voertuigen veroorzaken	C49 A red circular sign with a white border and a red inner circle. It features a black silhouette of a car facing forward, with two small black clouds of smoke or dust trailing behind it.

HS9.4 Gebodsborden

verplichting voor de bestuurders om op het kruispunt de door de pijl aangeduide richting te volgen	D1a
verplichting voor de bestuurders om op het kruispunt de door de pijl aangeduide richting te volgen	D1b
verplichting voor de bestuurders om op het kruispunt de door de pijl aangeduide richting te volgen	D1c
verplichting voor de bestuurders de hindernis langs de door de pijl aangeduide richting voorbij te rijden	D1d
verplichting voor de bestuurders de hindernis langs de door de pijl aangeduide richting voorbij te rijden	D1e

	D1f
verplichting voor de bestuurders de door de pijl aangeduide richting te volgen	
verplichting voor de bestuurders de door de pijl aangeduide richting te volgen	D1g
	
verplichting voor de bestuurders één van de door de pijlen aangeduide richtingen te volgen De plaatsgesteldheid bepaalt de stand van de pijlen.	D3
verplichting voor voertuigen die gevaarlijke goederen vervoeren om de door de pijl aangeduide richting te volgen De plaatsgesteldheid bepaalt de stand van de pijl.	D4
rotonde Verplicht rondgaand verkeer.	

fietspad	D7
einde fietspad	D8
deel van de openbare weg verplicht voor voetgangers, fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen klasse A	D9
einde van het deel van de openbare weg verplicht voor voetgangers, fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen klasse A	D10
deel van de openbare weg verplicht voor voetgangers en fietsers	D11
einde van het deel van de openbare weg verplicht voor voetgangers en fietsers	D12
deel van de openbare weg verplicht voor voetgangers	D13

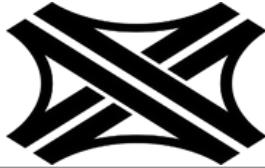
einde van het deel van de openbare weg verplicht voor voetgangers	D14
deel van de openbare weg verplicht voor ruiters	D15
einde van het deel van de openbare weg verplicht voor ruiters	D16
verplicht gebruik van de dimlichten	D17
einde van het verplicht gebruik van de dimlichten, onvermindert artikel 44	D18

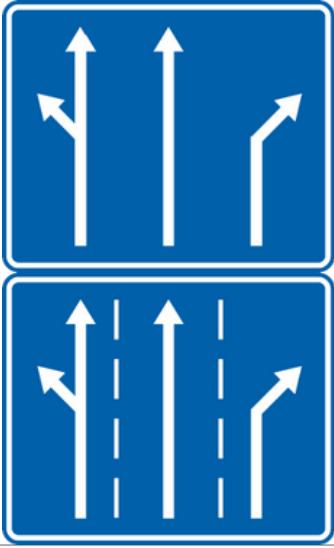
HS9.5 Verkeersborden betreffende het stilstaan en parkeren

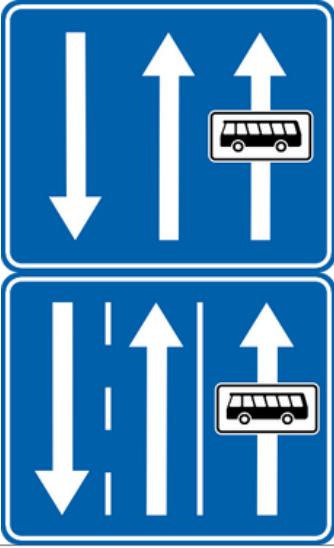
parkeerverbod	E1
---------------	---

	E3
stilstaan en parkeren verboden	

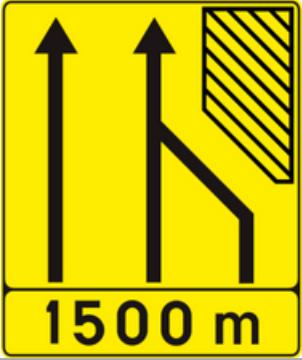
HS9.6 Aanwijzingsborden

afrit	F6
Het nummer van de afrit kan het symbool aanvullen.	
verkeerswisselaar	F7
tunnel	F8

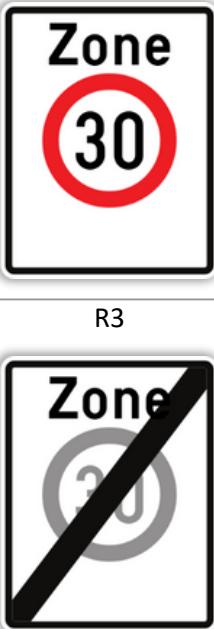
<p>verkeersbord dat de voorsorteringspijlen op de rijbaan aankondigt. Dit verkeersbord kan ook de rijstrookmarkeringen weergeven.</p> <p>Dit verkeersbord kan de verschillende richtingen aanduiden.</p> <p>De bestuurder moet afhankelijk van de richting die hij volgt, de aanwijzingen volgen.</p>	<p>F13</p>
<p>opstelvak voorbehouden voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen</p> <p>Dit verkeersbord kan ook de pijlen van het verkeersbord F13 weergeven.</p>	<p>F14</p>
<p>verkeersbord dat de keuze van een richting voorschrijft</p> <p>Neerwaarts of opwaarts gerichte pijlen hebben betrekking op doorgaande richtingen.</p> <p>Schuine pijlen hebben betrekking op afslaande richtingen.</p> <p>Het aantal pijlen vertegenwoordigt het aantal rijstroken.</p> <p>De bestuurder moet afhankelijk van de richting die hij volgt, de aanwijzingen volgen.</p>	<p>F15</p>

<p>busbaan</p> <p>De pijlen op het verkeersbord geven de rijrichting aan op het betrokken weggedeelte.</p> <p>Dit verkeersbord kan ook de rijstrookmarkeringen weergeven. Naargelang het geval zijn deze markeringen doorlopend, onderbroken of beide.</p>	<p>F17</p>
<p>openbare weg met éénrichtingsverkeer</p>	<p>F19</p>
<p>rechts of links voorbijrijden toegelaten</p>	<p>F21</p>
<p>plaatsnaambord</p>	<p>F43</p>
<p>doodlopende weg</p> <p>Het symbool kan aangepast zijn in functie van de plaatsgesteldheid.</p>	<p>F45a</p>
<p>doodlopende weg, uitgezonderd voor fietsers en voetgangers</p> <p>Het symbool kan aangepast zijn in functie van de plaatsgesteldheid.</p>	<p>F45b</p>

	F48
oversteekplaats voor voetgangers	
oversteekplaats voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen	F49
verkeersbord dat de bestuurders die van richting veranderen, wijst op een gevaar Het symbool op het gevaarsbord kan aangepast zijn in functie van de plaatsgesteldheid.	F50
ondergrondse of bovengrondse toegang voor voetgangers	F51
aankondiging van een parking	F57
aankondiging van een overdekte parking	F58

<p>tijdelijke aanwijzingen bij werken</p> <p>Voorwegwijzer die de vermindering van het aantal rijstroken aankondigt. Het symbool stemt overeen met de plaatsgesteldheid.</p>	<p>F80</p>
<p>verhoogde inrichting</p>	<p>F87</p>
<p>verkeersbord dat een gevaar, een verbod of een gebod aanduidt dat slechts van toepassing is op een deel van de openbare weg of op één of meerdere rijstroken van een rijbaan die meerdere rijstroken in dezelfde richting omvat</p>	<p>F91</p>
<p>verkeersbord dat de vermindering van een rijstrook aanduidt</p>	<p>F97</p>

HS9.7 Verkeersborden met bijzondere voorschriften

	R1 begin van een schoolomgeving
	R3 einde van een schoolomgeving
begin van een erf De maximale snelheid die er geldt, kan rechtsonder op het verkeersbord aangeduid zijn.	R5 R7
einde van een erf	

	<p>begin van een weg of van wegen voorbehouden voor het verkeer van de aangeduid weggebruikers</p> <p>Het verkeersbord kan aangepast zijn volgens de categorieën van weggebruikers. Op dit bord zijn ten minste 2 categorieën van weggebruikers aangeduid.</p> <p>De maximale snelheid die er geldt, kan rechtsonder op het verkeersbord aangeduid zijn.</p>	<p>R9</p>
	<p>einde van een weg of van wegen voorbehouden voor het verkeer van de aangeduid weggebruikers</p>	<p>R11</p>
	<p>begin van een niet verplicht fietspad</p>	<p>R12</p>
	<p>einde van een niet verplicht fietspad</p>	<p>R13</p>

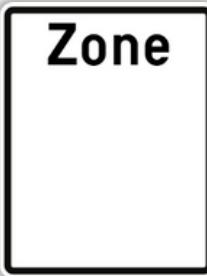
	R14	
begin van een voetgangerszone De maximale snelheid die er geldt, kan rechtsonder op het verkeersbord aangeduid zijn.		
einde van een voetgangerszone	R15	
begin van een fietszone De vermelding "Fietszone" kan bovenaan op het verkeersbord aangeduid zijn. De maximale snelheid die er geldt, kan rechtsonder op het verkeersbord aangeduid zijn.	R17	
einde van een fietszone	R19	

<p>begin van een luchthavengebied De maximale snelheid die er geldt, kan rechtsonder op het verkeersbord aangeduid zijn.</p>	<p>R21</p>
<p>einde van een luchthavengebied</p>	<p>R23</p>
<p>begin van een bebouwde kom (voorbeelden)</p> <p>De naam van de bebouwde kom kan, bovenaan in het midden, op het verkeersbord aangeduid zijn.</p> <p>De maximale snelheid die er geldt, kan rechtsonder op het verkeersbord aangeduid zijn.</p>	<p>R25</p>

	R27
	
einde van een bebouwde kom (voorbeelden)	
	
	
begin van een autosnelweg	R29
	
einde van een autosnelweg	R31
	

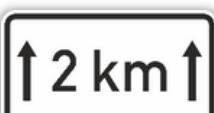
	R33	
begin van een autoweg		
	R35	
einde van een autoweg		
	R37	
begin van de werken		
	R39	
einde van de werken		

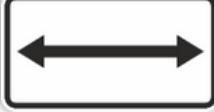
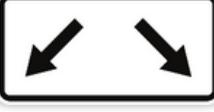
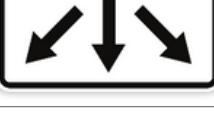
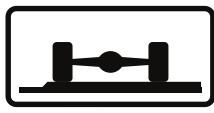
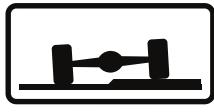
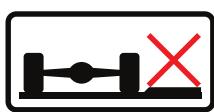
HS9.8 Verkeersborden met zonale geldigheid

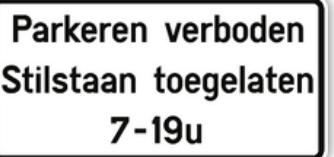
begin van een zone Het verkeersbord waaraan een zonale geldigheid wordt gegeven wordt afgebeeld op dit verkeersbord.	Z1
---	---

<p>begin van een parkeer (voorbeeld)</p>	<p>Z1-E9</p>
<p>begin van een snelheidsgrensoord (voorbeeld)</p>	<p>Z1-C43</p>
<p>einde van een zone Het verkeersbord bevat, in grijsinten en met behoud van de witte kleur, het verkeersbord waaraan de zone- geldigheid wordt gegeven.</p>	<p>Z3</p>
<p>einde van een parkeerzone (voorbeeld)</p>	<p>Z3-E9</p>
<p>einde van een snelheidsgrensoord (voorbeeld)</p>	<p>Z3-C43</p>

HS9.9 Onderborden

onderbord dat bij benadering de afstand aanduidt tot hetzelfde verkeersbord als dat waaronder het is geplaatst (voorbeeld)	M1
onderbord dat het verkeersbord B5 aankondigt op de bij benadering aangeduide afstand (voorbeeld)	M3
onderbord dat de afstand aanduidt waarover het verkeersbord van toepassing is (voorbeeld)	M5
begin van de reglementering	M7
einde van de reglementering Een aanduiding van het einde van de reglementering zal er niet zijn wanneer het samenvalt met een kruispunt of met het begin van een andere reglementering van het stilstaan of het parkeren.	M8
begin van de reglementering en de afstand waarover deze geldt	M9
herhaling van de reglementering	M11

<p>herhaling van de reglementering</p> <p>Het aantal betrokken parkeerplaatsen kan op de pijl aangeduid zijn.</p>	<p>M13</p>
<p>de richting van de pijl of pijlen duidt aan waar de reglementering van toepassing is</p>	<p>M15</p> <p>M16</p> <p>M17</p> <p>M18</p>
<p>parkeren op de berm of het trottoir</p>	<p>M17</p>
<p>parkeren deels op de berm of op het trottoir</p>	<p>M18</p>
<p>parkeren op de rijbaan</p>	<p>M19</p>
<p>parkeren op de rijbaan, voor motorfietsen, voor fietsen, voor voortbewegingstoestellen, of voor bromfietsen, afhankelijk van het symbool of symbolen die op het onderbord zijn aangebracht (voorbeeld)</p>	<p>M20</p>

periode waarin het verbod of de toelating van toepassing is (voorbeeld)	<p>M27</p>
periode waarin het stilstaan is toegelaten (voorbeeld)	<p>M29</p>
periode waarin het verbod of de toelating niet van toepassing is (voorbeeld)	<p>M31</p>
voertuigen of slepen waarvan de maximaal toegelaten massa lager is dan of gelijk is aan de aangeduidte massa (voorbeeld)	<p>M33-P.21</p>
voertuigen of slepen waarvan de maximaal toegelaten massa hoger is dan de aangeduidte massa (voorbeeld)	<p>M33-P.23</p>
uitgezonderd voetgangers	<p>M41a-P.1</p>
uitgezonderd fietsers	<p>M41a-P.2</p>
fietsers toegelaten	<p>M41b-P.2</p>

	M41a-P.30
uitgezonderd laden en lossen van goederen	
uitgezonderd plaatselijk verkeer	M41a
van 7u tot 19u (voorbeeld)	M49
fietsers in twee richtingen	M53
fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen in twee richtingen	M53
fietsers in twee rijrichtingen	M53
fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen in twee rijrichtingen	M53
verplicht voor bestuurders van speedpedelecs	M55a-P.8

verboden voor bestuurders van bestuurders van tweewielige bromfietsen klasse B	M55b-P.8
uitrit rechts van een rijbaan die in rijstroken is verdeeld	M57a
uitrit links van een rijbaan die in rijstroken is verdeeld	M57b

